

การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนแบบเรียนร่วมระหว่าง
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

นางสาวปานจันทร์ โททอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-897-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARISON OF NEEDS ASSESSMENT RESULTS ON MAINSTREAMED
INSTRUCTION BETWEEN THE TRADITIONAL AND MODIFIED
STORYBOARDING TECHNIQUES

Miss Panjan Hothong

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Research

Department of Educational Research

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-897-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียน
แบบเรียนร่วมระหว่างเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

โดย

นางสาวปานจันทร์ โททอง

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช

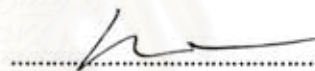

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

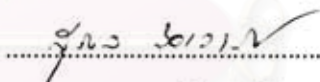

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

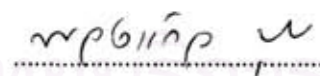
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวาณิช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยนก)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อวยพร เรืองตระกูล)

ปานจันทร์ โททอง : การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนแบบเรียนร่วมระหว่าง
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง (A COMPARISON OF NEEDS ASSESSMENT
RESULTS ON MAINSTREAMED INSTRUCTION BETWEEN THE TRADITIONAL AND
MODIFIED STORYBOARDING TECHNIQUES). อ.ท.ปริญญา : รศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช. 171 หน้า.
ISBN 974-334-897-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม โดยใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบปรับปรุง (2) เปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบปรับปรุง โดยเปรียบเทียบใน 2 ประเด็น (2.1) ลักษณะของความต้องการจำเป็นที่ได้จากแต่ละเทคนิคในด้านความคิดริเริ่มและความหลากหลายของข้อมูล (2.2) การยอมรับในผลการประเมินความต้องการจำเป็น (3) เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความยากง่ายในการปฏิบัติ ด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม และบรรยากาศในการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือครูในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 14 โรงเรียน จำนวน 795 คน โดยมีผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในการประเมินความต้องการจำเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน ซึ่งแต่ละเทคนิคมีรูปแบบ ดังนี้ (1) เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 1 ใช้รูปแบบระดมความคิดปกติและให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยป้ายประกาศ (2) เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 2 ใช้รูปแบบระดมความคิดกลุ่มสมมติและให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยป้ายประกาศ (3) เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 3 ใช้รูปแบบระดมความคิดปกติและให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยแบบสอบถาม (4) เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 4 ใช้รูปแบบระดมความคิดกลุ่มสมมติและให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยแบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นที่ได้จากการประเมินด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง ประกอบด้วยความต้องการจำเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการ ด้านผู้ปกครอง และด้านอื่นๆ โดยไม่แตกต่างกันทั้ง 2 แบบ
2. ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 3 และแบบ 4 ทำให้ได้ผลความต้องการจำเป็นที่มีลักษณะความคิดริเริ่ม ความคิดหลากหลายและมีการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็นมากกว่าเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 1 และแบบ 2
3. ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีความพึงพอใจในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 3 และแบบ 4 รวมทั้งเห็นว่าสามารถปฏิบัติได้ง่ายกว่าเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 1 และแบบ 2 ส่วนบรรยากาศในการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

ภาควิชา..... วิทยาลัยการศึกษา.....
สาขาวิชา..... วิทยาลัยการศึกษา.....
ปีการศึกษา 2542.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4183738427 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: NEEDS ASSESSMENT / STORYBOARDING TECHNIQUE / MAINSTREAMING

PANJAN HOTHONG : A COMPARISON OF NEEDS ASSESSMENT RESULTS ON MAINSTREAMED INSTRUCTION BETWEEN THE TRADITIONAL AND MODIFIED STORYBOARDING TECHNIQUES. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SUWIMON WONGWANICH, Ph.D. 171pp. ISBN 974-334-897-2.

The purposes of this thesis were (1) to assess the needs on mainstreamed instruction by using the traditional and modified storyboarding techniques, (2) to compare the needs assessment results between the traditional and modified storyboarding techniques in 2 issues: (2.1) the need characteristics obtained from each technique in creativity and variety of data, (2.2) the acceptance of the need assessment results , and (3) to compare the opinions about the difficulty of these techniques, the participants satisfaction and the atmosphere in using traditional and modified storyboarding techniques. Subjects in this research were 795 teachers in 14 schools providing mainstreamed instruction service under the Office of Bangkok Primary Education. The participants were separated into 2 groups with 7 teachers in each group. Each technique has it's characteristics as follows: (1) Technique 1 used common brainstorming with additional suggestions through bulletin board, (2) Technique 2 used nominal group technique with additional suggestions through bulletin board, (3) Technique 3 used common brainstorming with additional suggestions through questionnaire, and (4) Technique 4 used nominal group technique with additional suggestions through questionnaire. The results were as follows :

1. Needs obtained from the assessment by the traditional and modified storyboarding techniques consisted of 6 areas as follows : school administrator, instruction activity, staff development, management, parents, and others.

2. Needs assessment resulted from Technique 3 and Technique 4 yielded the same results in creativity, variety of ideas and the acceptance of needs assessment results but different results from the other two techniques.

3. The participants in Technique 3 and Technique 4 were more satisfied with these 2 techniques and felt that Technique 3 and 4 were more practical than the other two techniques. In addition there was similarity in the atmosphere of the meeting while using both traditional and modified storyboarding techniques.

ภาควิชา _____ ศึกษาศาสตร์ _____

สาขาวิชา _____ ศึกษาศาสตร์ _____

ปีการศึกษา 2542 _____

ลายมือชื่อผู้คิด _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จอย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และมีคุณค่ายิ่งจนงานวิจัยชิ้นนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนวิชาสัมมนาการวิจัยทุกท่านที่กรุณาให้ข้อแนะนำชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในระหว่างการพัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่กรุณาดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำทางวิชาการด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ไศลทิพย์ จารุมณี และ Dr.James M. Higgins ที่ให้ความรู้ความกระจ่างเกี่ยวกับเทคนิควิจัยวิทยานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจา ชลธารันนท์ อาจารย์ศรีสมร กสิวัฒน์ อาจารย์สุภาภรณ์ สุขศรี และ พันโทต่อพงษ์ กุลครรชิต ที่สละเวลาอันมีค่ายังเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินลักษณะของผลการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม รวมทั้งผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งจนการเก็บรวบรวมข้อมูลลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณแพญพร ลีม่วงค์ คุณอารียา สุขโต คุณชวანი นารถดนตรี ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณคุณวิษณุ ทรัพย์สมบัติ ที่ให้คำแนะนำที่ดีในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคุณอัญชลี สิทธิกุลธร คุณเอกภพ ยานะวิมุตติ คุณวรรณภา เด่นขจรเกียรติ และเพื่อนๆภาควิชาวิจัยการศึกษา เพื่อนๆภาคประถมศึกษาทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม

ขอขอบคุณคุณบรรเจิด จิมี่สิก ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิชัย คุณแม่สุนีย์ โททอง ที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจที่เปี่ยมด้วยความรักยิ่ง รวมถึงพี่ชาย พี่สาวและน้องชายที่เป็นกำลังใจอย่างดีเสมอมา

ปานจันทร์ โททอง

สารบัญ

หน้า

	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
	สารบัญ.....	ช
	สารบัญตาราง.....	ฉ
	สารบัญแผนภาพ.....	ฐ
	สารบัญแผนภูมิ.....	ฑ
บทที่		
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
	ขอบเขตของการวิจัย.....	13
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	15
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	17
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
	ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	18
	ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	18
	ประเภทของความต้องการจำเป็น.....	19
	รูปแบบของเทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็น.....	20
	ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น.....	21
	ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดัด แบบปรับปรุง.....	22
	แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดดัด.....	22
	แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดดัดแบบปรับปรุง.....	30
	ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเรียนร่วม.....	35
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดเรียนร่วม.....	40

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
	อุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการกลุ่ม.....	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
	ขั้นตอนและกระบวนการการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียน การสอนแบบเรียนร่วม.....	58
	1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียน การสอนแบบเรียนร่วม.....	58
	1.1.1 ผลการวิเคราะห์รายละเอียดของความต้องการจำเป็นในการ จัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นการระดมความคิดของ เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง.....	58
	1.1.2 แผนภูมิสตอรี่บอร์ดดั้งของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียน การสอนแบบเรียนร่วม.....	75
	1.1.3 ผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นจากชั้นระดม ความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง.....	81
	1.1.4 ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น.....	82
	1.2 ผลการเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้ง แบบเดิมและแบบปรับปรุง เมื่อเพิ่มเติมข้อรายการจากป้ายประกาศและ แบบสอบถาม.....	85
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดริเริ่ม ความคิดหลากหลาย และการยอมรับผลความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน แบบเรียนร่วม.....	87
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบรรยากาศและความคิดเห็นของผู้เข้าร่วม กระบวนการกลุ่มที่มีต่อเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง และรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ.....	91

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5	สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	107
	สรุปผลการวิจัย.....	108
	อภิปรายผลการวิจัย.....	110
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	115
	ข้อเสนอแนะในการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง.....	117
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	118
	รายการอ้างอิง.....	119
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก.....	126
	1. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	127
	2. รายชื่อและประวัติผู้เชี่ยวชาญ.....	131
	3. รายชื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม.....	132
	ภาคผนวก ข	133
	1. เอกสารประกอบกระบวนการกลุ่มเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง แบบเดิมและแบบปรับปรุง.....	134
	2. ภาพตัวอย่างการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง แบบเดิมและแบบปรับปรุง.....	138
	3. แบบสอบถามที่ให้ให้ครูตรวจสอบความคิดและข้อเสนอแนะ ความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบปรับปรุง.....	140
	ภาคผนวก ค.....	151
	1. แบบประเมินลักษณะความคิดริเริ่มของผลความต้องการจำเป็น.....	152
	2. แบบประเมินการยอมรับผลความต้องการจำเป็น.....	153
	3. แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม.....	155
	ภาคผนวก ง.....	156

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

1. ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็น ในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมที่ได้ข้อรายการเพิ่มเติมจากการ เสนอแนะด้วยป้ายประกาศและแบบสอบถาม.....	157
2. ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็น ในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุงที่ได้ข้อรายการเพิ่มเติมจากการ เสนอแนะด้วยป้ายประกาศและแบบสอบถาม.....	165
ประวัติผู้วิจัย.....	171

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบลักษณะกระบวนการกลุ่มแบบต่างๆ.....	3
2	การเปรียบเทียบขั้นตอนการดำเนินการเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง แบบเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบปรับปรุง.....	8
3	การเปรียบเทียบลักษณะของเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิม และเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบปรับปรุง.....	11
4	รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	45
5	แบบการทดลองในการเปรียบเทียบเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิม และเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบปรับปรุง.....	46
6	รายชื่อโรงเรียนที่ให้ข้อเสนอแนะความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง แบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศและเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและ แบบสอบถาม.....	52
7	รายชื่อโรงเรียนที่ให้ข้อเสนอแนะความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง แบบสมมติและป้ายประกาศและเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบสมมติและ แบบสอบถาม.....	54
8	ขั้นตอนของวิธีดำเนินการวิจัยและภาพรวมของการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
9	การเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นจากชั้นระดมความคิดในเทคนิค สตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง.....	81
10	การเปรียบเทียบจำนวนประเด็นความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิม และแบบปรับปรุง.....	82
11	ความสอดคล้องของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการประเมินด้วยเทคนิค สตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง.....	83
12	การเปรียบเทียบสัดส่วนของประเด็นความต้องการจำเป็นที่เพิ่มเติมจากชั้น การเสนอแนะความคิด.....	86
13	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนจำนวนประเด็นที่เพิ่มขึ้นในชั้นการเสนอแนะ.....	87
14	การเปรียบเทียบคะแนนความคิดริเริ่มของผลการประเมินความต้องการจำเป็นจากการ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
15 การเปรียบเทียบจำนวนประเด็นเพื่อประเมินความหลากหลายของความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง	89
16 การเปรียบเทียบคะแนนการยอมรับผลความต้องการจำเป็นจากการประเมินโดยผู้เกี่ยวข้อง.....	90
17 อัตราการให้ข้อมูลเพิ่มเติมบนป้ายประกาศในขั้นตอนการเสนอแนะความคิด.....	92
18 อัตราการตอบกลับด้วยแบบสอบถามในขั้นตอนการเสนอแนะความคิด.....	93
19 การเปรียบเทียบจำนวนคนที่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง	94
20 ภาพรวมของการเปรียบเทียบผลการวิจัยในประเด็นต่างๆ.....	106

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
2	กระบวนการดำเนินงานตามชนิดของสตอรี่บอร์ด.....	26
3	การพัฒนาป้ายวางแผน.....	33
4	การพัฒนาป้ายความคิด.....	34
5	ผังการทดลอง.....	46

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิตี

หน้า

1	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ.....	77
2	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบสมมติและป้ายประกาศ.....	78
3	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถาม.....	79
4	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบสมมติและแบบสอบถาม.....	80

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงการบริการสังคมจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนองความต้องการของผู้รับบริการ ในปัจจุบันมีการเพิ่มจำนวนของประชากรและสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นจึงมีโครงการเพิ่มขึ้นจำนวนมาก แต่ดูเหมือนว่าเป็นการขยายโครงการด้านปริมาณมากกว่าด้านคุณภาพ การให้บริการมีความซ้ำซ้อนและขาดประสิทธิภาพเนื่องด้วยสาเหตุหลายประการจนกลายเป็นปัญหาทางสังคมจึงต้องมีการระดมความคิด ความรู้และเทคนิคด้านต่างๆมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารและการจัดการโครงการเพื่อการวางแผน ตัดสินใจและแสวงหาโยบายการทำงานในโครงการนั้นๆให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการ (นิศา ชูโต, 2536) ในการดำเนินโครงการตามแผนงานที่กำหนดไว้ั้นอาจจะมีอุปสรรคหรือปัญหาตลอดจนความยุ่งยากในการปฏิบัติเกิดขึ้นได้เสมอ ระบบการติดตามควบคุมกำกับและประเมินผล (monitoring/control and evaluation) จึงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินโครงการที่สำคัญยิ่งเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการตรวจสอบสภาพและความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนการที่กำหนด แล้วพยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน สิ่งที่มาควบคู่กับการประเมินก็คือ ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (อุทัย บุญประเสริฐ, 2531)

ในการประเมินโครงการหรือแผนการปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติได้ทั้งการประเมินเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว (summative evaluation) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาช่วยในการตัดสินใจว่าควรขยายการดำเนินการโครงการต่อหรือควรวุติโครงการ หรือการประเมินโครงการในขณะดำเนินงาน (formative evaluation) เพื่อนำข้อมูลใช้ในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในส่วนที่เป็นปัญหาและข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานเพื่อพัฒนาให้แผนงานนั้นก้าวหน้าขึ้น (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2537)

การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) เป็นกระบวนการหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (what is) กับสภาพที่มุ่งหวัง (what should be) โดยช่องว่าง (gap) ที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่บอถึงความต้องการที่สะท้อนมาจากสภาพปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหาซึ่งต้องมีการจัดเรียงความสำคัญของปัญหาด้วย (Witkin and Altschuld, 1995; Gilmore and Campbell, 1996; สุวิมล ว่องวานิช, 2538) การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการเตรียมวางแผนโครงการเพื่อจะได้วางแผนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และความต้องการของผู้รับบริการและการประเมินความต้องการจำเป็นหลังจากการดำเนินการโครงการ

ทำให้ได้สารสนเทศที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโครงการ การให้บริการ การจัดโครงสร้าง องค์กร และการปฏิบัติงาน (Witkin and Altshuld, 1995)

ในปัจจุบันเทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็นได้รับความสนใจมากเพราะสามารถช่วยระบุความต้องการจากสภาพปัญหาที่แท้จริงทำให้แก้ปัญหาได้ตรงจุดและตรงกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องกับโครงการนั้น (อนุชา กอนพ่วง, 2539) นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาโดยตรงเพราะหากสิ่งที่ค้นพบไม่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องก็จะทำให้เกิดการสูญเปล่าทางด้านเวลาและทรัพยากรและผลที่ได้ไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2538)

เทคนิคในการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายประเภท เช่น วิธีการสำรวจความต้องการจำเป็น (needs survey) กระบวนการกลุ่ม (group process) เทคนิคการสำรวจแบบพิเศษและเทคนิคกระบวนการกลุ่ม (specialized survey and group technique) เทคนิคเชิงอนาคต (future technique) เทคนิคการวิเคราะห์เชิงสาเหตุ (causal analysis) (Witkin and Altschuld, 1995) การเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมต้องคำนึงถึง เวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ค่าใช้จ่ายและขนาดของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง และประเด็นความรู้ที่ต้องการศึกษา (Soriano, 1995)

วิธีการที่นิยมใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิเชิงปริมาณสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น คือเทคนิคการสำรวจต้องการจำเป็น (needs survey) (Berkowitz, 1996) เพราะเป็นวิธีการที่ใช้ได้ง่ายมีความสะดวก ใช้เวลาไม่มาก ค่าใช้จ่ายน้อยกว่าวิธีการอื่นๆ สามารถใช้ได้กับกลุ่มบุคคลทุกขนาด และข้อมูลที่ได้มีความเป็นตัวแทนของประชากรกลุ่มเป้าหมาย (Soriano, 1995) แต่เทคนิคการสำรวจมักมีข้อจำกัดในการประเมินความต้องการเพราะบุคคลมักจะรับรู้ความต้องการของตนเองตามอิทธิพลของภูมิหลังทางสังคม เช่น บทบาท อำนาจทางสังคม (Berkowitz, 1996) และยากที่จะออกแบบเครื่องมือได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการอาจมีปัญหาเรื่องการสื่อของข้อความ การตอบแบบสอบถามมักเป็นแบบปลายปิดดังนั้นถ้าเครื่องมือไม่สามารถสร้างได้ครอบคลุม ข้อมูลที่ได้อาจขาดความน่าเชื่อถือ (Witkin, 1995)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกรูปแบบหนึ่ง คือการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยกระบวนการกลุ่ม (group process) เช่น เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming Technique) เทคนิคกลุ่มสมมติ (Nominal Group Technique) เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Technique) เป็นต้น ซึ่งสามารถสรุปลักษณะต่างๆในวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยกระบวนการกลุ่ม ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

กระบวนการกลุ่มเป็นเทคนิคการรวบรวมข้อมูลที่นิยมใช้การประเมินความต้องการจำเป็น เพราะเป็นประหยัดเวลา เสียค่าใช้จ่ายน้อย สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสได้พูดคุยสนทนาซักถามและช่วยกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมกระบวนการกลุ่มจะทำให้เกิดการคิดและการตัดสินใจที่มีความหลากหลาย เกิดพลวัตของกลุ่ม (group dynamic)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบลักษณะกระบวนการกลุ่มแบบต่างๆ

ประเด็น	การสนทนากลุ่ม	กลุ่มสมมติ	เทคนิคสตอร์บอร์ดดิ้ง	DACUM
1. โครงสร้างของวิธีการ	กลุ่มเล็ก อภิปรายในประเด็นที่ตั้งไว้	กลุ่มเล็ก จำกัดการมีปฏิสัมพันธ์	กลุ่มเล็ก สร้างความคิดอย่างละเอียดในประเด็นที่ซับซ้อน	กลุ่มเล็ก อภิปรายเกี่ยวกับภาระงาน
2. จุดมุ่งหมายในการประเมินความต้องการจำเป็น	ให้เข้าใจเรื่องราวและมุมมองเกี่ยวกับประเด็น	สร้างความคิดและจัดลำดับความสำคัญ	เสนอลำดับความคิดเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความต้องการ	กำหนดภาระงานหรือสิ่งที่ควรจะเป็นในการทำงาน
3. ขนาดกลุ่ม	8-12 คน	5-8 คน	5-8 คน	8-10 คน
4. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	ลักษณะและความสนใจคล้ายคลึงกัน	หลากหลายแต่ให้ระดับตำแหน่งใกล้เคียงกัน	หลากหลายแต่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องเดียวกัน	ผู้เชี่ยวชาญในงานหัวหน้างาน
5. ผลที่ได้	แสดงการรับรู้ของบุคคลและกลุ่มโดยเจาะลึกในประเด็น	ความคิดและการรับรู้ของกลุ่ม การจัดลำดับ	ความต้องการที่กลุ่มคิด สร้างสรรค์เป็นลำดับของเรื่องราว	กำหนดภาระงานตามลำดับความสำคัญ
6. เวลาที่ใช้	ใช้เวลาสั้น ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์	ใช้เวลาสั้น	ใช้เวลามาก แบ่งเป็นช่วงเวลา	ใช้เวลาสั้น
7. จุดเด่น	มีการรับรู้ในประเด็นอย่างเจาะลึก	สร้างความคิดได้มาก มีการอภิปรายและจัดลำดับความคิด ลดการครอบงำทางความคิด	เสนอความต้องการได้ละเอียด เป็นเรื่องราว คนนอกมีส่วนร่วม เสนอความคิด	แสดงความต้องการในรูปแผนภูมิ เข้าใจง่ายกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้กำหนดภาระงาน
8. จุดด้อย	ต้องใช้ผู้นำกลุ่มที่มีความสามารถ ต้องมากกว่า 1 กลุ่มเพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยง	ความคิดตรงจุดเดียวมากกว่าครอบคลุม เช้มนวดในการปฏิบัติ ตามกฎ	ใช้เวลานาน ผู้นำกลุ่มมีบทบาทในการดำเนินการสูง	ไม่สามารถนำไปใช้กับงานบางอย่าง ผู้นำกลุ่มต้องได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ

ทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความคิดและได้ส่งเสริมและสนับสนุนในความคิดของตนเอง (Nilsons, 1994) แต่มีข้อเสียคือหากผู้ดำเนินการไม่มีประสิทธิภาพ สมาชิกจะเกิดความกดดันทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ และความหลากหลายน้อย การดำเนินการประชุมแต่ละครั้งใช้เวลานาน (รุ่งทิพย์ ช้องหลิม, 2540) ทั้งนี้ กระบวนการกลุ่มมีความสำคัญต่อการประเมินความต้องการจำเป็นมากเพราะผู้ร่วมกระบวนการกลุ่มมีโอกาสนำเสนอแลกเปลี่ยนแนวคิดหรือทัศนะได้อย่างยืดหยุ่นและหลากหลายมากกว่าการตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินความต้องการจำเป็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กร หน่วยงานหรือชุมชน ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นมีหน้าที่ในการทำความเข้าใจและตีความแนวคิดหรือทัศนะของความต้องการจำเป็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง (อนุชา กอนพวง, 2539)

ในการดำเนินงานขององค์กร หน่วยงาน หรือโครงการต่างๆ ที่พัฒนาขึ้น อาจเกิดปัญหาได้ในทุกช่วงเวลาการดำเนินงาน ซึ่งปัญหานั้นสะท้อนถึงความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นจะมีสาเหตุ บั้จจัย และความซับซ้อนของปัญหาแตกต่างกัน แต่ทุกปัญหาควรได้รับการแก้ไขเพื่อพัฒนาให้องค์กร หน่วยงาน หรือโครงการต่างๆ สามารถสนองต่อความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในแนวทางที่เหมาะสม กระบวนการและรูปแบบในการแก้ปัญหาขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา ถ้าปัญหามีความซับซ้อนน้อยการดำเนินการสามารถทำได้โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการวางแผนหลายขั้นตอน แต่ถ้าหากปัญหามีความซับซ้อนมากมีองค์ประกอบหลายอย่างที่ทำให้เกิดปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน การประเมินความต้องการจำเป็นของโครงการหรือองค์กรที่ประสบกับปัญหานั้นต้องมีการวิเคราะห์รายละเอียดอย่างเป็นขั้นตอนและสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนของความต้องการจำเป็นซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการพัฒนาองค์กรหรือโครงการนั้นๆ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ องค์กรหรือหน่วยงานที่จะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีวิธีการในการกระตุ้นและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากความสามารถที่บุคลากรมีอยู่ในการค้นหาความต้องการหรือการแก้ปัญหาซึ่งสามารถกระตุ้นและส่งเสริมได้ทั้งความคิดสร้างสรรค์ส่วนบุคคลและความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่ม (Nilsson, 1994) ความคิดสร้างสรรค์ที่ได้จะต้องมีความแปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร มีความหมาย และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสมบูรณ์ กระบวนการกลุ่มที่สามารถทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ต้องมีลักษณะการเสริมแรงพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ สร้างเป้าหมายและกำหนดเวลา สนับสนุนความพยายามในการขยายความคิด รู้ระดับในการให้อิสระและความเป็นตัวเองของผู้ร่วมกระบวนการกลุ่มรวมทั้งการนำระบบอำนาจและนโยบายการทำงานออกจากกระบวนการกลุ่ม (Akanda, 1991)

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง (Storyboarding Technique) เป็นกระบวนการกลุ่มที่สามารถนำมาซึ่งการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มในการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีหลักการปฏิบัติ คือให้สมาชิกทุกคนทำงานร่วมกันในทุกขั้นตอนการทำงาน เป็นเทคนิคที่มีรากฐานมาจากการระดมสมองผสานกับแนวคิดในการนำเสนอลำดับความคิดเป็นเรื่องราวที่สามารถใช้ได้ในทุกขั้นตอนของการ

แก้ปัญหาหรือการวางแผนโครงการที่มีความซับซ้อนและมีความยืดหยุ่นที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม (Barkman, 1985; Larsen, 1993; Bakarar, 1989) รวมทั้งสามารถหยุดพักการปฏิบัติและเริ่มใหม่ได้ในทุกขั้นตอนที่ต้องการ (Ragon and Kittleson, 1994) การเสนอปัญหาและความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือองค์กรด้วยเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งเป็นกระบวนการกลุ่มที่นำมาซึ่งความคิดสร้างสรรค์ที่มีการนำเสนอรายละเอียดเป็นเรื่องราวความคิดที่ชัดเจนไม่คลุมเครือเพราะนำเสนอในเททส่วนของกิจกรรมที่แทนความต้องการจำเป็น (Talbot, 1993) โดยที่ความคิดและเรื่องราวที่นำเสนอจำเป็นต้องมีความสมจริงและเป็นการเสนอความคิดโดยพัฒนาความคิดของสมาชิกคนอื่นที่เอ่ยออกมาเป็นการแตกกิ่งของความคิดในเรื่องเดียวกัน (Barkman, 1985; Lottier, 1986; Symons, 1992; Jeffries, 1996) ทั้งนี้เป็นการสร้างสรรค์ความคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นบนพื้นฐานของแนวโน้ม (needs based on trend) (Druker, 1992; Hank, 1993; Barr, 1988)

หลักการของเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งในการประเมินความต้องการจำเป็นคือการที่บุคคลในองค์กรที่มีได้ร่วมกระบวนการกลุ่มสามารถที่จะเสนอความต้องการในรูปแบบของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหลังจากที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มได้ร่วมกันทำงานในขั้นการคิดสร้างสรรค์และแสดงความคิดเห็นไว้บนป้าย จากนั้นจึงพักการดำเนินการชั่วคราวก่อนที่จะเข้าสู่ขั้นการคิดวิเคราะห์ในกระบวนการกลุ่มต่อไป และความต้องการหรือข้อเสนอแนะของคนในองค์กรนั้นจะนำมาเป็นส่วนหนึ่งในขั้นการคิดวิเคราะห์และการพิจารณาความต้องการจำเป็น (Ragon and Kittleson, 1994; Higgins, 1995; Lottier, 1986) เพราะถือว่าคนในองค์กรนั้นถึงแม้จะไม่ได้อยู่ในกระบวนการกลุ่มแต่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรเช่นกัน รวมทั้งคนในกระบวนการกลุ่มเองเมื่อเกิดความคิดใหม่ๆขึ้นสามารถเสนอความคิดได้นอกเวลาดำเนินการกระบวนการกลุ่ม (Symons, 1992)

เนื่องจากการจัดทำสตอร์บอร์ดมีหลักในการนำเสนอโดยการจัดลำดับความคิดเป็นขั้นตอน ดังนั้นเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งจึงมีการดำเนินการโดยประกอบด้วยการพัฒนาป้ายเรื่อง 4 ประเภทได้แก่ (1)ป้ายวางแผน (planning board) คือบอร์ดควบคุมความคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไข (2)ป้ายความคิด (idea board) เป็นส่วนขยายเพิ่มรายละเอียดความคิดที่เกี่ยวข้องกับป้ายวางแผน (planning board) (3)ป้ายจัดระบบ (organization board) เป็นการระบุงานอย่างเจาะจง จัดโครงสร้างของงานตามลำดับความสำคัญ (4)ป้ายสื่อสาร (communication board) เป็นการอธิบายรายละเอียดความคิดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาอย่างสละสลวยเพื่อแจ้งให้บุคคลที่ต้องการทราบรายละเอียดของโครงการได้ทราบแนวทาง โดยในขั้นตอนการพัฒนาป้ายแต่ละชนิดของเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งจะต้องมีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดรูปแบบการคิด 2 ประเภทคือ การคิดสร้างสรรค์ (creative-thinking session) และการคิดวิเคราะห์ (critical-thinking session) ดังนั้น กระบวนการทำเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งที่สมบูรณ์แบบจึงต้องดำเนินการปฏิบัติให้ครบในป้ายเรื่องทั้ง 4 ประเภท และ

ในป้ายเรื่องแต่ละประเภทนั้นต้องผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มต้องพัฒนาความคิดทั้งในรูปแบบการคิดสร้างสรรค์และคิดวิเคราะห์ (Denison, 1995; Higgins, 1995)

เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งใช้อย่างแพร่หลายในการผลิตผลงานที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ส่วนในด้านอื่นนั้นพบว่าในต่างประเทศนิยมใช้เทคนิคนี้เพื่อวางแผนและแก้ปัญหาทางธุรกิจ การตลาด การเงิน (Denton, 1996; Talbot, 1993; Maturi, 1993; Drucker, 1992; Symons, 1992; Bakarar, 1989; Jeffries, 1996; Hank, 1993) การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Drucker, 1992; Barr, 1988; Maturi, 1993) งานบริการสังคมและเด็กพิเศษ (Nettles, 1994; Leonard, 1995; Denison, 1995) ทางกายภาพ (Maturi, 1993) บริการสุขภาพ (Barnes, 1996; Ragon and Kittleson, 1994) และงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีการ ทฤษฎี (Barkman, 1985; Ragon and Kittleson, 1994; Higgins, 1995; Lottier, 1986; Nettle, 1994)

การนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งไปใช้ในงานวิจัยยังมีไม่มากนัก Ragon และ Kittleson (1994) ได้นำไปทดลองใช้ในกรณีศึกษาของนักศึกษาด้านการวางแผนสุขภาพ และมีการนำเสนอตัวอย่างเพื่อป้องกันภาวะความรุนแรงและภาวะเสี่ยงในวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย งานที่นำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งไปใช้เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นโดย Drucker (1992) ได้นำไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นของลูกจ้างในบริษัท ส่วนงานวิจัยที่มีการนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งมาทดลองใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษา เช่น Barnes (1996) ได้ทดลองนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งมาใช้เพื่อป้องกันความต้องการจำเป็นด้านการส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของนักศึกษาวิทยาลัย เป็นการให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกัน โดยผสานความคิดการวิเคราะห์และการอภิปรายต่อความคิดที่เสนอขึ้นมา พบว่าเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งทำให้ได้ข้อความรู้และหมวดหมู่ใหม่เกี่ยวกับการสนับสนุนด้านสุขภาพนอกเหนือจากหัวข้อเดิม และมีสิ่งสอดแทรกอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ ทั้งนี้ Barnes (1996) เสนอว่าเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งควรได้รับการทดสอบเรื่องความตรงโดยการวิจัยเพิ่มเติม และควรใช้ร่วมกับวิธีการอื่นๆเพื่อประยุกต์เป็นรูปแบบที่เป็นมาตรฐานต่อไป

เมื่อพิจารณาลักษณะการดำเนินการของเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง พบว่ามีข้อจำกัดในการใช้ 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง ในการดำเนินการใช้เวลานานเกินไป (Higgins, 1995) เพราะการสร้างความคิดของกระบวนการกลุ่มจะดำเนินการในช่วงเวลาที่ต่างกัน (Ragon and Kittleson, 1994) โดยเฉพาะช่วงเวลาที่พักให้คนในองค์กรเสนอแนะในป้ายความคิดที่ได้จากกระบวนการกลุ่ม ซึ่งการพัฒนาป้ายความคิดจะต้องดำเนินการให้สำเร็จครั้งละ 1 ป้ายความคิด แล้วจึงให้เวลาคนในองค์กรเสนอแนะความคิดเห็นก่อนที่จะนำมาพัฒนาเป็นป้ายจัดระบบและป้ายสื่อสารในกระบวนการกลุ่มต่อไป จากนั้นจึงจะดำเนินการป้ายความคิดป้ายต่อไปได้ ประการที่สอง ในขั้นตอนของการพักในกระบวนการกลุ่มเพื่อใช้เวลานั้นให้คนในองค์กรเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวกับป้ายความคิดที่นำไปติดประกาศไว้ในที่ที่ทุกคนสามารถเห็นได้ชัดเจนและสามารถเสนอแนะได้ในทุกส่วนของป้ายความคิดเพื่อนำข้อมูลมาอภิปรายใน

กระบวนการกลุ่ม ซึ่งการดำเนินการโดยการตีบความคิดให้บุคคลมาเติมความคิดอาจจะมีข้อจำกัด เพราะถึงแม้ว่าความคิดที่ได้จากป้ายจะเป็นการนำเสนอความคิดที่ต่อเนื่องจากความคิดของคนอื่นทั้งใน และนอกกระบวนการกลุ่มแต่อาจจะมีบุคคลที่มีข้อจำกัดด้านเวลา อุปนิสัยที่ไม่ชอบแสดงออกในที่ สาธารณะ หรือมีลักษณะของนโยบายและอำนาจในองค์กรมาเกี่ยวข้องทำให้เขาไม่ได้เสนอแนะความคิด นั้น (Akanda,1991) ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรปรับปรุงเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งเพื่อลดข้อจำกัดทั้ง 2 ประการนี้ โดยในขั้นตอนของกระบวนการกลุ่มจะใช้เทคนิคกลุ่มสมมติ (Nominal Group Technique) ในการพัฒนาป้ายวางแผนและป้ายความคิดเพื่อให้ได้ความคิดจากกระบวนการกลุ่มเพราะ โดยหลักการของเทคนิคกลุ่มสมมติไม่ได้จำกัดว่าการพัฒนาความคิดนั้นต้องพัฒนาช่วงเวลาละ หนึ่งประเด็น

ดังนั้นการพัฒนาป้ายความคิดด้วยเทคนิคกลุ่มสมมติอาจจะทำได้ครั้งละหลายป้ายความคิด ขึ้นอยู่กับข้อตกลงและความพร้อมของสมาชิกในกระบวนการกลุ่ม จึงเป็นการลดจำนวนครั้งของการ เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและเป็นการประหยัดเวลา ส่วนในขั้นตอนการพักช่วงกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ คนในองค์กรเสนอแนะนั้นจะใช้วิธีการส่งแบบสอบถามซึ่งแสดงรายละเอียดของป้ายความคิดที่ได้จาก กระบวนการกลุ่ม

ทั้งนี้ข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะนั้นจะนำมาอภิปรายในกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาเป็นป้ายจัด ระบบและป้ายสื่อสารต่อไปซึ่งการใช้แบบสอบถามนั้นจะทำให้ผู้ตอบมีอิสระในการตอบ สามารถเลือก ตอบในขณะที่มีเวลาว่างและเวลาที่ต้องการจะตอบด้วย (บุญธรรม กิจปริดาภิรุตย์, 2531) และจาก การศึกษาของ จิตดา วุฑฒยากร (2536) พบว่าผู้ที่อยู่ในวัยทำงานย่อมต้องการความมั่นคง ปลอดภัย ในหน้าที่การทำงาน การให้ข้อมูลหรือความคิดเห็นที่มีผลสะท้อนต่อหน้าที่การงานของตนเองจะทำให้ผู้ ตอบเกิดความไม่สบายใจในภายหลัง ดังนั้นการตอบแบบสอบถามจึงเป็นการแสดงความต้องการที่มี อิสระและสร้างความสบายใจของผู้ที่เสนอแนะ จากการปรับปรุงเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งด้วยรูปแบบ ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สรุปเปรียบเทียบขั้นตอนการดำเนินการทั้งสองเทคนิค ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 และเปรียบเทียบลักษณะของทั้งสองเทคนิค ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

โดยเหตุผลที่นำเทคนิคกลุ่มสมมติมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบ ปรับปรุงเพราะเทคนิคกลุ่มสมมติได้รับการยอมรับว่าเป็นกระบวนการกลุ่มที่นำมาซึ่งความคิดสร้างสรรค์ (Nilsson, 1994; Akanda, 1991; Burton, Botley and Martin, 1980; Irvin, 1976; Gregerman, 1981; Couger, 1990; Hopkins,1979; Mahler,1987; Spencer, 1985; Francis, Sutton and Cox, 1987; Roth, Schleifer and Switzer, 1995) ทำให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีการขยายความคิดเกิดพลังวัตรของกลุ่มในด้านมุมมองของความคิดที่นำเข้ามาในกลุ่ม มีการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและเพิ่มความมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกัน (Roth, Schleifer and Switzer, 1995; Gregerman, 1981)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบขั้นตอนการดำเนินการเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบปรับปรุง

ประเด็น	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบปรับปรุง
ขั้นการพัฒนา ป้ายวางแผน	<p>ช่วงที่ 1 สมาชิกในกระบวนการกลุ่มเอ่ยวลีหรือข้อความแสดงความต้องการเกี่ยวกับโครงการหรือปัญหาให้ครอบคลุมทุกประเด็นอย่างกว้างๆ โดยไม่มีการอภิปรายหรือวิจารณ์ความคิดนั้น และแสดงความคิดเห็นนั้นบนป้ายวางแผน</p> <p>ช่วงที่ 2 สมาชิกในกระบวนการกลุ่มร่วมอภิปรายในรายละเอียดของป้ายวางแผนและจัดระบบความคิดในป้ายวางแผน</p>	<p>ช่วงที่ 1 สมาชิกในกระบวนการกลุ่มรับทราบจุดมุ่งหมายในการประเมินความต้องการจำเป็น นิ่งคิดและเขียนเงียบๆ เกี่ยวกับประเด็นความต้องการของตนเอง แล้วดำเนินการรวบรวมความคิดของสมาชิกทุกคนในกระบวนการกลุ่มที่เขียนไว้และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้เมื่อรวบรวมความคิดจนครบทุกคน โดยไม่มีการวิจารณ์หรือตัดสินว่าถูกผิด และแสดงความคิดเห็นไว้บนป้ายวางแผน</p> <p>ช่วงที่ 2 ขั้นตอนการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างในความคิดที่สมาชิกเสนอ แล้วสมาชิกทำการเลือกลงมติประเด็นที่สำคัญ</p>
ขั้นการพัฒนา ป้ายความคิด	<p>ช่วงที่ 3 สมาชิกนำหัวข้อใหญ่ที่ 1 จากป้ายวางแผนมาพัฒนาเป็นป้ายความคิดที่ 1 แสดงความคิดโดยเอ่ยวลีหรือข้อความแสดงความต้องการเกี่ยวกับโครงการหรือปัญหาให้ตรงกับประเด็นของป้ายความคิด และเป็นการพัฒนาความคิดต่อเนื่องจากความคิดของสมาชิกในกลุ่ม โดยไม่มีการอภิปรายหรือวิจารณ์ความคิดนั้น และแสดงความคิดเห็นนั้นบนป้ายความคิด</p>	<p>ช่วงที่ 3 สมาชิกนำหัวข้อใหญ่ที่ 1 จากป้ายวางแผนมาพัฒนาเป็นป้ายความคิดที่ 1 ให้สมาชิกนิ่งคิดและเขียนเงียบๆ เกี่ยวกับความต้องการของตนเอง แล้วดำเนินการรวบรวมความคิดของสมาชิกทุกคนในกระบวนการกลุ่มที่เขียนไว้และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้เมื่อรวบรวมความคิดจนครบทุกคน โดยไม่มีการอภิปรายหรือวิจารณ์ความคิดนั้น และแสดงความคิดเห็นนั้นบนป้ายความคิด สามารถพัฒนาป้ายความคิดที่ 2, 3, 4,... ได้ตามความพร้อมและความต้องการ</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดัดแปลง
	ช่วงที่ 4 พักกระบวนการกลุ่มและแสดงป้ายความคิดในหน่วยงานให้คนในองค์กรตรวจสอบและเสนอแนะความคิดบนป้ายประกาศ	ช่วงที่ 4 พักกระบวนการกลุ่มและสรุปป้ายความคิดจากกระบวนการกลุ่มในรูปแบบสอบถามให้คนในองค์กรตรวจสอบและเสนอแนะความคิดในรูปแบบสอบถาม
ขั้นการพัฒนาป้ายจัดระบบ	ช่วงที่ 5 นำป้ายความคิดที่มีคนในองค์กรเสนอแนะเพิ่มเติมมาอภิปราย ในกระบวนการกลุ่ม อภิปรายพิจารณาเลือกเฉพาะข้อความที่เป็นความต้องการจำเป็น แล้วจัดลำดับความสำคัญ	ช่วงที่ 5 นำแบบสอบถามที่คนในองค์กรเสนอแนะเพิ่มเติมมารวบรวมในแต่ละป้ายความคิด อภิปรายพิจารณาเลือกเฉพาะข้อความที่เป็นความต้องการจำเป็น แล้วจัดลำดับความสำคัญ
ขั้นการพัฒนาป้ายสื่อสาร	ช่วงที่ 6 อธิบายรายละเอียดจากป้ายความคิดที่ 1 ที่จัดระบบแล้วเป็นถ้อยคำบรรยายอย่างสละสลวยให้บุคคลที่ต้องการทราบได้ทราบรายละเอียด ช่วงที่ 7 พัฒนาป้ายความคิดที่ 2, 3, 4... ป้ายจัดระบบ 2, 3, 4... และป้ายสื่อสารที่ 2,3,4,... ด้วยรูปแบบเช่นเดียวกับช่วงที่ 3-6 ให้สำเร็จครั้งละ 1 ป้ายความคิด	ช่วงที่ 6 อธิบายรายละเอียดจากป้ายความคิดที่จัดระบบแล้วเป็นถ้อยคำบรรยายอย่างสละสลวยให้บุคคลที่ต้องการทราบได้ทราบรายละเอียด

เทคนิคกลุ่มสมมติได้พัฒนาขึ้นโดย Andre Delbecq และ Andrew Van de Ven (Colin, 1989) เพื่อลดจุดด้อยของเทคนิคการประชุมกลุ่มแบบดั้งเดิม (traditional interaction group) ที่อาจมีการครอบงำทางความคิดโดยบางคน รวมทั้งเป็นการให้โอกาสคนที่เสนอความคิดที่ไม่โดดเด่น ไร้ใจ ได้แสดงความคิดเห็นออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ โดยกระบวนการดำเนินงานจะนำผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มที่มีความรู้ในประเด็นนั้นๆ มารวมกลุ่มกัน ประมาณ 5-8 คน เมื่อทุกคนรับทราบประเด็นแล้วจะนั่งคิดเงียบๆ แล้วทุกคนเสนอความคิดออกมาโดยแสดงไว้บนกระดาน จนกระทั่งพอเพียงพอแล้วจึงทำการอภิปรายร่วมกันในประเด็นที่คลุมเครือจากนั้นจึงมีการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นร่วมกัน (Miles, 1983)

การนำเทคนิคกลุ่มสมมติภัยไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นจะนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการการตัดสินใจ การวางแผนแก้ปัญหา การสำรวจปัญหา และการออกแบบโปรแกรมแก้ปัญหา มีการจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำไปแก้ปัญหาตามลำดับ โดยมีผลการวิจัยที่ Redman และคณะ (1997) ได้เสนอผลการนำเทคนิคกลุ่มสมมติภัยไปใช้โดยศูนย์มะเร็งเต้านม สภาวิจัยทางการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติ (The National Health and Medical Research Council National Breast Cancer Centre) ได้จัดทำการศึกษาเชิงปฏิบัติการโดยศึกษากับผู้หญิงที่เป็นโรคมะเร็งเต้านม ครอบครัว และผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข พัฒนาและการจัดการเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านสุขภาพ พบว่าข้อมูลที่ได้จากกระบวนการกลุ่มสมมติภัยมีความเที่ยงและสอดคล้องกันในแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มก็มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วม รวมทั้งพบว่าเทคนิคกลุ่มสมมติภัยยังช่วยในการเลือกลำดับการปฏิบัติทางสุขภาพที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ McManus (1998) ได้นำเทคนิคกลุ่มสมมติภัยไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการของบริษัท โดยการประเมินว่าความต้องการใดควรได้รับการแก้ไข มีการเลือกลำดับความสำคัญ กำหนดภาระงาน และเลือกโครงการไปปฏิบัติซึ่งจะให้ความสำคัญแก่ความคิดสร้างสรรค์ของทีมงานและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เนื่องจากเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งและเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบปรับปรุงต่างพื้นฐานมาจากเทคนิคกลุ่มสมมติภัยผสมกับเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งซึ่งต่างก็เป็นเทคนิคที่ได้รับการยอมรับว่านำมาซึ่งความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการกลุ่มที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนเพื่อการแก้ปัญหาโครงการ องค์กร หรือหน่วยงานที่เกิดปัญหาที่มีความซับซ้อน (Higgins, 1995; Barnes, 1995) และต้องการการคิดร่วมกันของสมาชิกในองค์กรเพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ อารี รังสินทร์ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์นั้นมียุคหนึ่งทำให้เกิดผลดีมีประโยชน์แก่สังคม ซึ่งมีความคิดอยู่หลายลักษณะแต่ลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ที่จะช่วยในกระบวนการคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาได้สำเร็จคือเป็นความคิดริเริ่มมีลักษณะความคิดกว้าง คิดได้ไกลหลายทิศทาง หลายแง่มุม หลายรูปแบบ และเน้นในด้านปริมาณความคิด คือยิ่งคิดได้ปริมาณมากก็ยิ่งดี ถ้าหากคิดได้มากประเภทมากชนิดและมีรายละเอียดในการคิดก็จะยิ่งทำให้ความคิดริเริ่มที่ได้เป็นหนทางให้ค้นพบความคิดที่ดีมีคุณภาพโดยการพิจารณาคัดเลือกจากหลายๆความคิด

ด้วยคุณลักษณะของความคิดริเริ่มดังกล่าว ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาลักษณะของความคิดริเริ่ม และความคิดหลากหลายในการประเมินความต้องการจำเป็น โดยผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษากับครูประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เพราะบุคลากรเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องร่วมกันในการจัดการศึกษาและประสบปัญหาในการดำเนินโครงการร่วมกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบลักษณะของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบปรับปรุง

ประเด็น	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบปรับปรุง
วัสดุอุปกรณ์	ใช้วัสดุอุปกรณ์หลายชนิด (กระดาษการ์ด, ปากกาสี, ป้ายประกาศ, เข็มหมุด)	ใช้วัสดุอุปกรณ์น้อย (กระดานดำ, ซอล์ก, กระดาษทดความคิด)
เวลาที่ใช้ในกระบวนการกลุ่ม	ใช้เวลานาน ดำเนินกระบวนการกลุ่มหลายครั้ง	ใช้เวลาสั้น ดำเนินกระบวนการกลุ่ม 3 ครั้ง
รูปแบบการเสนอแนะความคิดของคนในองค์กร	เสนอแนะความคิดบนป้ายความคิด	เสนอแนะความคิดในแบบสอบถาม
ลักษณะของสมาชิกในกระบวนการกลุ่ม	หลากหลายแต่ให้ระดับตำแหน่งใกล้เคียงกัน	หลากหลายแต่ให้ระดับตำแหน่งใกล้เคียงกัน
การให้ความร่วมมือของสมาชิกในกระบวนการกลุ่ม	ต้องพร้อมที่จะให้ความร่วมมือสูง	ต้องพร้อมที่จะให้ความร่วมมือพอสมควร
สถานที่ดำเนินการกระบวนการกลุ่ม	ต้องกว้างขวาง วางป้ายขนาดใหญ่ได้	กว้างพอสมควร
บทบาทผู้ดำเนินการ	มีหน้าที่กระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม สรุปคำพูดสมาชิกเป็นวลี	มีหน้าที่รวบรวมความคิดและควบคุมบทบาทสมาชิกให้เป็นไปตามขั้นตอน
การต่อความคิดของคนในองค์กร	ต่อความคิดจากกระบวนการกลุ่มและคนในองค์กรด้วยกัน	ต่อความคิดจากกระบวนการกลุ่ม
ความสะดวกในการแสดงป้ายความคิดจากกระบวนการกลุ่ม	สะดวก แสดงบนป้ายประกาศเดียวให้คนทั้งองค์กรเสนอแนะ	ต้องสร้างแบบสอบถามที่สรุปจากป้ายความคิด ใช้เวลาในการส่งและติดตามแบบสอบถาม
ความมีส่วนร่วมของคนในองค์กร	บางคนที่มีข้อจำกัดด้านเวลา โอกาสและนิสัยจะไม่มีส่วนร่วมในการเสนอแนะบนป้ายความคิด	ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมเสนอแนะ เพราะได้รับแบบสอบถามสรุปป้ายความคิดโดยตรงรายบุคคล

โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึงสิทธิและโอกาสของบุคคลในการรับการศึกษาระดับพื้นฐานโดยเฉพาะการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลือทางการศึกษาในรูปแบบต่างๆ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) รูปแบบการศึกษาแบบหนึ่งที่ดีขึ้นคือการจัดการศึกษาแบบนำเด็กพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีประสบการณ์และการเรียนรู้ในสังคมปกติ โดยได้ร่วมกิจกรรมต่างๆกับเด็กปกติในชั้นเรียนเดียวกัน เป็นการส่งเสริมพัฒนาการและทำให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน (สุพันธ์วดี ไวยรูป, 2540)

นอกจากนี้ยังพบว่าในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม มีปัญหาในการจัดการหลายๆด้านที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาพิเศษ เช่น ด้านครูผู้สอน ผู้บริหาร ผู้รับบริการ การจัดการศึกษา เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541) ปัญหาดังกล่าวมีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือองค์ประกอบหลายประการ เนื่องจากการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม จะประสบความสำเร็จได้นอกจากต้องมีบุคลากรภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นผู้วางแผน ปฏิบัติงานร่วมกันแล้ว (Lewis and Doorlag, 1982 อ้างถึงใน เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล, 2529) การจัดการศึกษาก็ยังมีองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านบุคลากร หน่วยงานที่รับผิดชอบ ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น การประสบปัญหาจากการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในชั้นปกติจึงเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและต้องการความคิดริเริ่มร่วมกันของผู้ร่วมงานในองค์กรที่จะร่วมกันค้นหาปัญหาและความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการจัดการเรียนการสอน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะประเมินความต้องการจำเป็นของบุคลากรในโรงเรียนที่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม เพื่อจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนและการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประกอบกับต้องการศึกษาประเด็นการใช้เทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งแบบปรับปรุงในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและเพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสองวิธี เพราะกระบวนการกลุ่มทั้งสองเทคนิคเป็นกระบวนการกลุ่มที่สามารถพัฒนาผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มให้เกิดความคิดริเริ่มในการแสดงความต้องการจำเป็น โดยจะศึกษาว่าทั้งสองเทคนิคที่ให้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีลักษณะการคิดริเริ่มและความคิดหลากหลายแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเลือกใช้เทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการประเมินความต้องการจำเป็นอย่างสร้างสรรค์ ที่จะทำให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและให้โครงการดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประยุกต์ใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุงในการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของครูประจำการ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง ในประเด็นต่อไปนี้
  - 2.1 ลักษณะของความต้องการจำเป็นที่ได้จากแต่ละเทคนิค ในด้านความหลากหลายและความคิดริเริ่ม
  - 2.2 การยอมรับในผลการประเมินความต้องการจำเป็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความยากง่ายในการปฏิบัติ ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม และบรรยากาศในการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการประยุกต์ใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุงเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม และเพื่อศึกษาคุณภาพในการนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง ซึ่งเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสามารถเลือกดำเนินการได้อย่างยืดหยุ่นตามความเหมาะสมและความต้องการ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิจัยเพื่อสื่อสารข้อมูลให้หน่วยงานใดโดยตรง ผู้วิจัยจึงดำเนินการถึงขั้นตอนการพัฒนาป้ายจัดระบบและไม่ได้ดำเนินการพัฒนาป้ายสื่อสารซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมด้วยตนเอง แต่เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานและมีความสมบูรณ์ตามกระบวนการของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมผู้วิจัยจึงแจ้งผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปยังผู้บริหารทุกโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้โรงเรียนได้สื่อสารข้อมูลเหล่านี้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเป็นครูในโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม 2 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน โดยในแต่ละกลุ่มมีรูปแบบขั้นการระดมความคิดที่ต่างกัน จากนั้นผลจากการระดมความคิดทั้ง 2 กลุ่มจะนำเสนอให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมใน 2 รูปแบบคือ ป้ายประกาศ และแบบสอบถาม ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงจำแนกเป็นเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 4 แบบ ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติที่ได้จากการดำเนินการด้วยการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุงจะทำการเปรียบเทียบลักษณะความคิดริเริ่มและความคิดหลากหลาย รวมทั้งการยอมรับในความต้องการจำเป็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

2. ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

ตัวแปรต้น จำแนกเป็นเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง 4 แบบ ได้แก่

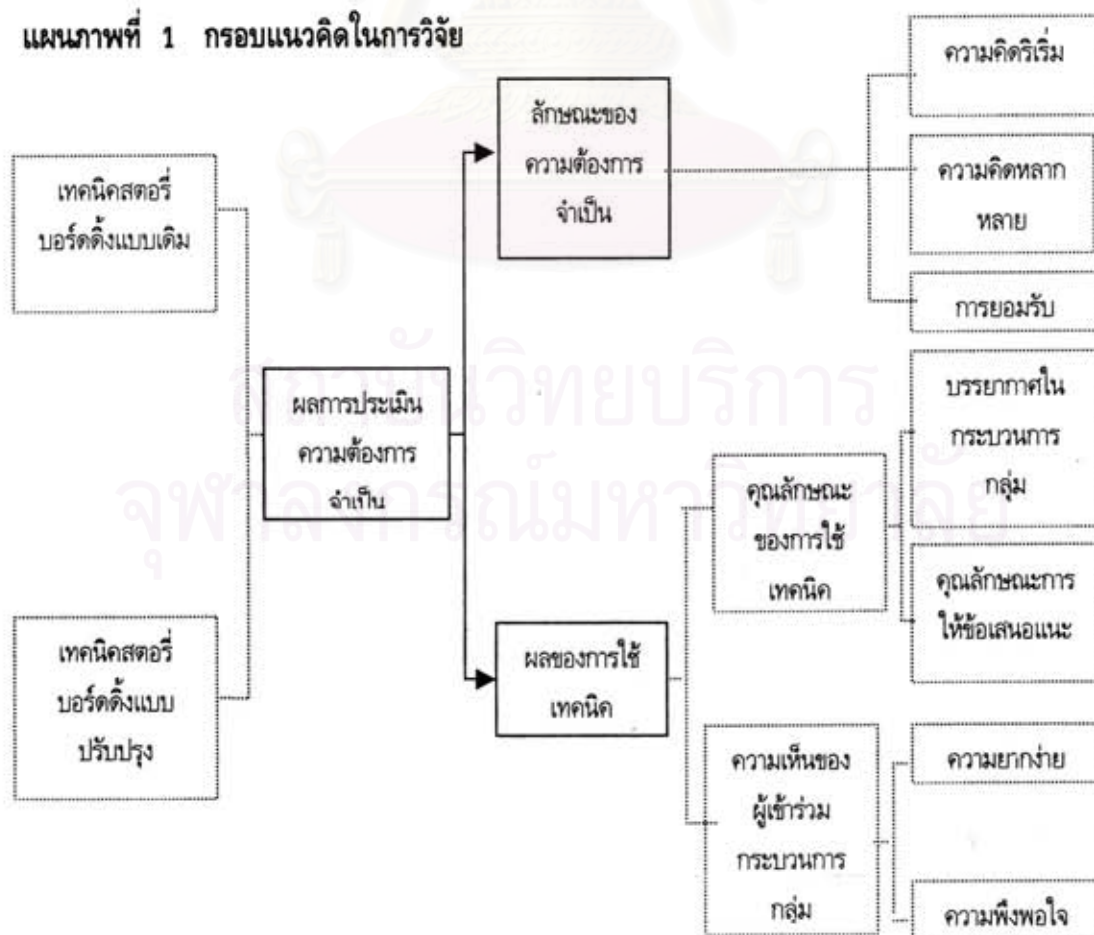
1. เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ
2. เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบปรับปรุง 3 แบบ คือ
  - (1) เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบสมมติภัยและป้ายประกาศ
  - (2) เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถาม
  - (3) เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบสมมติภัยและแบบสอบถาม

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ลักษณะของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดหลากหลาย และการยอมรับผลความต้องการจำเป็น
2. ผลของการใช้เทคนิค ได้แก่ คุณลักษณะของการใช้เทคนิคในประเด็นบรรยากาศในการร่วมกระบวนการกลุ่มและคุณลักษณะในการให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม ในด้านความยากง่ายในการปฏิบัติ และความพึงพอใจในเทคนิค

จากขอบเขตของการวิจัยสามารถกำหนดออกมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม หมายถึง กระบวนการกลุ่มที่มีผู้เข้าร่วมประมาณ 6-8 คน เก็บข้อมูลโดยให้บุคคลที่ประสบภาวะเดียวกันมาร่วมกันคิดและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พัฒนาความคิดของผู้ร่วมกระบวนการกลุ่มด้วยการพูดแสดงความคิดเห็นเป็นประโยคหรือวลีโดยไม่มีการประเมินว่าความคิดนั้นถูกต้องหรือไม่ พัฒนาความคิดบนป้ายเรื่องทั้ง 2 ประเภทคือ ป้ายวางแผน ป้ายความคิด แล้วนำป้ายประกาศที่รวบรวมความคิดจากกระบวนการกลุ่มไปแสดงที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ครูประจำการในโรงเรียนที่มีได้ร่วมกระบวนการกลุ่มมีโอกาสดำเนินการแสดงความคิดเห็นบนป้ายความคิดและความคิดนั้นจะนำมาอภิปรายร่วมกันในกระบวนการกลุ่ม จากนั้นจึงพัฒนาป้ายจัดระบบเพื่อให้ได้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง หมายถึง กระบวนการกลุ่มที่มีผู้เข้าร่วมประมาณ 6-8 คน เก็บข้อมูลโดยให้บุคคลที่ประสบภาวะเดียวกันมาร่วมกันคิดและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พัฒนาความคิดของผู้ร่วมกระบวนการกลุ่มด้วยเทคนิคสมมติโดยไม่มีการประเมินว่าความคิดนั้นถูกต้องหรือไม่ พัฒนาความคิดบนป้ายเรื่องทั้ง 2 ประเภทคือ ป้ายวางแผน ป้ายความคิด แล้วนำป้ายประกาศและแบบสอบถามที่รวบรวมความคิดจากกระบวนการกลุ่มไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ครูประจำการในโรงเรียนที่มีได้ร่วมกระบวนการกลุ่มมีโอกาสดำเนินการแสดงความคิดเห็นบนป้ายความคิดและด้วยแบบสอบถาม แล้วความคิดนั้นจะนำมาอภิปรายร่วมกันในกระบวนการกลุ่ม จากนั้นจึงพัฒนาป้ายจัดระบบเพื่อให้ได้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถของกลุ่มในการคิดสิ่งแปลกใหม่และไม่เคยคาดคิดมาก่อน มีความแตกต่างกับความคิดธรรมดาทั่วไป วัดได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

ความคิดหลากหลาย หมายถึง ความสามารถในการคิดของกลุ่มที่คิดได้หลายรูปแบบ หลายประเภท วัดได้จากปริมาณของประเด็นความคิดโดยผู้วิจัยใช้การแจกนับ

การยอมรับผลความต้องการจำเป็น หมายถึง การตอบสนองของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมที่มีต่อผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้จากแต่ละกลุ่มการทดลอง โดยพิจารณาจากมิติต่างๆของผลการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้ ความชัดเจน ความ

สอดคล้องกับการรับรู้ ความตรงกับสภาพที่เป็นจริง ความสมบูรณ์ครอบคลุมของรายละเอียด การนำผลไปใช้แก้ปัญหา ความเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน และความเป็นรูปธรรม ประเมินโดยผู้เกี่ยวข้องซึ่งให้คะแนนจากแบบประเมินมาตราประมาณค่า จำนวน 7 ข้อ คะแนนเต็ม 35 คะแนน

ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนแบบเรียนร่วม หมายถึง สภาวะในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติที่เป็นปัญหา หรืออุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ซึ่งหากไม่ได้รับการพัฒนา ปรับปรุง จะส่งผลกระทบต่อการทำงานในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

การจัดการเรียนแบบเรียนร่วม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบให้แก่เด็กพิการในชั้นเรียนปกติ ในโรงเรียนปกติ เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการด้านต่างๆ ได้แก่ พัฒนาการทางร่างกาย ทางสติปัญญา ทางภาษาและการสื่อความหมาย ทางอารมณ์และสังคม โดยเป็นการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความต้องการพิเศษของเด็กตามอัตภาพ

ผู้ร่วมกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ครูประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้ให้ข้อมูลนอกกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ครูประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ไม่ได้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบปรับปรุง แต่สามารถให้ข้อเสนอแนะความต้องการจำเป็นในระหว่างขั้นตอนการพักกระบวนการกลุ่ม

ผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบเดิมและแบบปรับปรุงและผู้ประเมินการยอมรับผลความต้องการจำเป็นที่ได้จากเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเรียนร่วมเป็นผู้ประเมินลักษณะความคิดริเริ่มของผลความต้องการจำเป็นที่ได้จากเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทดลองใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุงซึ่งเป็นเทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นโดยให้กระบวนการกลุ่มที่มีการพัฒนาความคิดริเริ่มและมีการจัดลำดับความคิดเพื่อนำเสนอความต้องการจำเป็นอย่างเป็นลำดับเรื่องราว เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ด้านเทคนิควิธีการประเมินความต้องการจำเป็น
2. ทำให้ทราบความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ ที่จะนำไปใช้วางแผนและกำหนดนโยบายในปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
3. ทำให้ทราบคุณภาพในการนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง ไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ประเมิน ประเด็นในการประเมิน รวมทั้งระยะเวลาและทรัพยากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้เสนอสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง (Storyboarding Technique) และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งแบบปรับปรุง

ตอนที่ 3 แนวคิดและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

1.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin และ Altschuld (1996), Gilmore และ Campbell (1996), สุวิมล ว่องวาณิช (2538) ได้ให้ความหมายว่า needs assessment หรือการประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (what is) กับสภาพที่มุ่งหวัง (what should be) และช่องว่าง (gap) ที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความต้องการที่สะท้อนมาจากสภาพปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหานั้นซึ่งต้องมีการจัดเรียงความสำคัญของปัญหาด้วยการประเมินความต้องการจำเป็นจะทำให้ได้สารสนเทศที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโครงการ การให้บริการ การจัดโครงสร้างองค์กร และการปฏิบัติงาน ดังนั้น การประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นกระบวนการในการค้นหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริงซึ่งเป็นสถานะที่ไม่พึงประสงค์ที่ต้องได้รับการแก้ไข พัฒนา ปรับปรุงให้ความแตกต่างหรือปัญหานั้นลดน้อยลง

ส่วน Stufflebeam และคณะ (1985) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือทำให้เกิดประโยชน์เมื่อได้รับการตอบสนอง โดยให้ความหมายความต้องการจำเป็นตามมุมมอง (view) 4 ประเภท ดังนี้

1. มุมมองด้านความแตกต่าง (Discrepancy View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ กับการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่สังเกตได้จากการปฏิบัติจริง

2. มุมมองด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democratic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของคนส่วนใหญ่ ที่ต้องการให้เกิดขึ้น

3. มุมมองด้านการวิเคราะห์ (Analytic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ข้อมูลของสภาพปัจจุบันและแนวโน้มที่มีความสำคัญของหน่วยงานหรือองค์กร

4. มุมมองด้านการวินิจฉัย (Diagnostic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความต้องการขั้นพื้นฐานซึ่งถ้าหากไม่ได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดปัญหาและความเสียหายต่อหน่วยงาน

1.2 ประเภทของความต้องการจำเป็น

ในการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นมีแนวคิดต่างๆที่แบ่งประเภทความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกัน สามารถสรุปได้ดังนี้

Bradshaw (1972 อ้างถึงใน Mckillip,1987) ได้จำแนกประเภทของความต้องการจำเป็นตามความคาดหวังไว้ ดังนี้

1. Normative needs เป็นความต้องการจำเป็นระดับพื้นฐาน ที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง โดยที่ความต้องการจำเป็นตามความคาดหวังจะเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่ผู้เชี่ยวชาญได้กำหนดไว้ เพราะเชื่อว่าผู้เชี่ยวชาญเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในเรื่องนั้นๆได้เป็นอย่างดี

2. Felt needs เป็นความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก ที่กลุ่มเป้าหมายรับรู้หรือคาดหวังว่าจะให้เกิดขึ้น ซึ่งจะขึ้นอยู่กับระดับของสภาพปัญหาที่กลุ่มคนนั้นประสบอยู่

3. Expressed needs เป็นความต้องการจำเป็นตามการแสดงออก ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับความต้องการจำเป็นระดับพื้นฐานที่กำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ แต่ความต้องการจำเป็นตามการแสดงออกของผู้รับบริการหรือกลุ่มบุคคลเป้าหมายเป็นผู้กำหนดความต้องการจำเป็น

4. Comparative needs เป็นความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่มประชากรเป้าหมายที่รับบริการในสถานที่ที่แตกต่างกัน ถ้าบุคคลที่ได้รับบริการน้อยกว่ากลุ่มประชากรเป้าหมายก็จะสะท้อนว่าเกิดปัญหาหรือความต้องการจำเป็น

Witkin และ Alschuld (1995) แบ่งประเภทของความต้องการจำเป็นออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้
ระดับที่ 1 (primary) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (service receivers) เช่น นักเรียน ลูกค้า คนไข้ ผู้ใช้ข้อมูล พนักงาน เป็นต้น

ระดับที่ 2 (secondary) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการและผู้กำหนดนโยบาย (service providers and policymakers) เช่น ครู ผู้ปกครอง รัฐบาล บรรณารักษ์ ผู้บริหาร ผู้จัดการ เป็นต้น

ระดับที่ 3 (tertiary) เป็นความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทรัพยากรหรือวิธีการแก้ปัญหา (resources or solutions) เช่น อาคารสถานที่ การอำนวยความสะดวก วัสดุ เทคโนโลยี การขนส่ง เงินเดือนและผลตอบแทน เงื่อนไขการทำงาน เป็นต้น

Kaufman และ English (1979) ได้จำแนกประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นตามจุดเน้นของขอบข่ายในการดำเนินงานและประโยชน์ที่จะได้รับจากการประเมินไว้ 2 ประเภทคือ

1. การประเมินความต้องการจำเป็นภายนอก (external needs assessment) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อต้องการให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสังคมส่วนรวมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. การประเมินความต้องการจำเป็นภายใน (internal needs assessment) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษา จัดลำดับความสำคัญ และคัดเลือกความต้องการจำเป็นขององค์กร

จากความหลากหลายของประเภทในการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งแบ่งตามหลักเกณฑ์แตกต่างกันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นของนักประเมินให้ที่จะกำหนดวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นประเภทต่างๆอย่างเหมาะสมเพื่อลดสภาวะที่เป็นปัญหาให้ลดน้อยลง

1.3 รูปแบบของเทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin และ Altschuld (1995) ได้สรุปรูปแบบของเทคนิคในการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายประเภท คือ (1)วิธีการสำรวจความต้องการจำเป็น (Needs Survey) เช่น การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) การสัมภาษณ์ (Interviews) เทคนิคคริติคอลอินซิเดนซ์(Critical Incident Technique) (2) กระบวนการกลุ่ม (Group Process) เช่น ประชาพิจารณ์ (Public Hearings) อาศรมความคิด (The Community Forum) เทคนิคกลุ่มสมมติ (Nominal Group Technique) เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Technique) เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming Technique) (3) เทคนิคการสำรวจแบบพิเศษและเทคนิคกระบวนการกลุ่ม (Specialized Survey and Group Technique) เช่น เทคนิคเดคัม (DACUM) เทคนิคการสำรวจแบบเดลฟายทางไปรษณีย์ (Mailed Delphi Survey) เทคนิคเดลฟาย (Delphi) เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Process) เทคนิคกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Groups) เทคนิคการสร้างแผนที่มโนทัศน์ (Concept Mapping) (4) เทคนิคเชิงอนาคต (Future Technique) เช่น เทคนิคการฉายภาพอนาคต (Scenarios) เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact Analysis) เทคนิควงล้ออนาคต (Future Wheels) เทคนิคการวิเคราะห์แนวโน้ม(Trend Analysis) (5) เทคนิคการวิเคราะห์เชิงสาเหตุ (Causal Analysis) เช่น เทคนิคการวิเคราะห์แผนภูมิก้างปลา (Fishboning) เทคนิคการวิเคราะห์

สาเหตุและผลที่ตามมา (Cause and Consequence Analysis) เทคนิคการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี (Fault Tree Analysis)

ในรูปแบบของการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น ไม่มีวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นวิธีใดที่ดีที่สุดการนำไปใช้ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงาน (Witkin, 1994) ทั้งนี้อาจใช้หลายรูปแบบผสมกันเพื่อให้ได้ข้อมูลจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้มากที่สุด

1.4 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

ในขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็นมีผู้เสนอไว้ ดังนี้

Witkin และ Alschild (1995) เสนอขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นตามช่วงเวลาในการดำเนินการประเมินเป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการประเมิน (Preassessment) เป็นขั้นตอนในการสำรวจความต้องการจำเป็น (exploration) ซึ่งดำเนินการตามรายละเอียดย่อย ดังนี้

1. วางแผนในการประเมินความต้องการจำเป็น
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินความต้องการจำเป็น
3. กำหนดขอบเขตและ/หรือประเด็นของการประเมินความต้องการจำเป็น
4. กำหนดรายละเอียด ข้อมูล และกลุ่มเป้าหมายตามขอบเขตที่ต้องการประเมิน
5. การตัดสินใจเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

จากขั้นตอนนี้ก่อนการประเมินนี้จะทำให้ได้แผนการดำเนินงานเบื้องต้นในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนที่ 2 และ 3 ต่อไป

ขั้นที่ 2 ขั้นการประเมิน (Assessment) จากข้อมูลในขั้นตอนนี้ก่อนการประเมิน ในขั้นตอนนี้จะเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นคือการเก็บรวบรวมข้อมูล (data gathering) ซึ่งดำเนินการตามรายละเอียดย่อย ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อกำหนดเกี่ยวกับบริบท และขอบเขตรวมทั้งสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น

2. เก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย
3. นำข้อมูลความต้องการจำเป็นมาจัดลำดับความสำคัญเบื้องต้น
4. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหรือความต้องการจำเป็น
5. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

จากขั้นตอนการประเมินนี้จะทำให้ได้ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการได้รับการแก้ไขตามลำดับความสำคัญ

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการประเมิน (Postassessment) จากข้อมูลในขั้นตอนการประเมิน ในขั้นตอนนี้จะพื่อนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ (utilization) ซึ่งดำเนินการตามรายละเอียดย่อย ดังนี้

1. จัดลำดับความสำคัญ (set priority) ของความต้องการจำเป็น
2. เลือกวิธีการในการแก้ปัญหา โดยสร้างแนวทางแก้ปัญหาสำหรับความต้องการจำเป็น แล้วพิจารณาทางเลือกในการแก้ปัญหาลำดับความสำคัญเพื่อแก้ปัญหาที่เร่งด่วน จากนั้นจึงประเมินทางเลือกเพื่อนำไปปฏิบัติ
3. เสนอแผนการปฏิบัติงาน
4. ประเมินผลการประเมินความต้องการจำเป็น
5. รายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น

ส่วน สุวิมล ว่องวานิช (2531) ได้เสนอแนวคิดในการประเมินความต้องการจำเป็นอย่างสอดคล้องกับความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be)
2. วัดสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is)
3. หาคความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากสิ่งที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง (gap)
4. ศึกษาสาเหตุหรือเหตุผลที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (ปัญหา)
5. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

จากขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นมีความสำคัญเกี่ยวเนื่องกันในทุกขั้นตอน เพราะข้อมูลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการ รวมทั้งแก้ปัญหาให้ลดน้อยลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการขององค์กร

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง (Storyboarding Technique) และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งแบบปรับปรุง

เนื่องจากทำการวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบเทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็น เทคนิคจึงนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเทคนิค 2 ส่วน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง (Storyboarding Technique)

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง (Storyboarding Technique) เป็นเทคนิคที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเทคนิคกระบวนการกลุ่มในการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีหลักการปฏิบัติคือ ให้สมาชิกทุกคนทำงานร่วมกันในทุกขั้นตอนการทำงาน โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวางแผนเท่านั้นหากแต่ว่าทุกคนสามารถที่จะวางแผนหรือคิดร่วมกันได้ (Gilmore, Campbell, and Becker, 1989 อ้างถึงใน Ragon and Kittleson, 1994) เทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งเป็นเทคนิคที่มีรากฐานมาจากการระดมสมอง นิยมนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการนำเสนอโครงการ การแก้ปัญหาหรือการวางแผนโครงการ ที่มีความซับซ้อน ใช้กระบวนการระดมสมองในช่วงเวลาที่แบ่งแยกเป็นช่วงต่างๆ มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม (Barkman, 1985) เป็นการให้ความเท่าเทียมกันในการเสนอความคิด การแพร่ขยายความคิดจากคนหนึ่งสู่คนหนึ่งในกระบวนการกลุ่ม รวมทั้งสามารถหยุดพักการปฏิบัติและเริ่มใหม่ได้ในทุกขั้นตอนที่ต้องการทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มที่จะตกลงร่วมกัน (Ragon and Kittleson, 1994) เป็นที่ทราบกันดีว่าเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งนี้เป็นกระบวนการที่เปิดเผยความคิดของทุกคนในกระบวนการกลุ่มซึ่งอาจจะอยู่ในลักษณะของรูปภาพ คำพูด หรือการเขียน ที่ง่ายต่อการจัดเรียงใหม่ การเพิ่มเติม การเอาออก การเปรียบเทียบโดยการนำมาวางไว้ใกล้กัน การวางแผนอย่างละเอียด การอภิปรายและนำมาซึ่งการพัฒนาในที่สุด (Barkman, 1985) ในบางครั้งนั้นเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งก็ทำให้คนทั่วไปเกิดความสงสัยว่าเป็นเพียงชื่อใหม่ของการระดมสมองซึ่งเป็นรูปแบบที่มักจะมีใครคนใดคนหนึ่งเห็นว่าสิ่งที่ตนเองคิดนั้นถูกต้องที่สุด มีการสร้างคำถามเมื่อมีคนแสดงความคิดเห็น ความยาวนานในการอภิปรายที่ทำให้ยับยั้งความคิดสร้างสรรค์ และทำให้เกิดปัญหาการนำความคิดของคนอื่นจากการประชุมนำไปใช้ในการสร้างผลผลิตครั้งต่อไป (Ragon and Kittleson, 1994)

พัฒนาการของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งมีพัฒนาการเริ่มแรกใน ค.ศ. 1928 เมื่อ วอลท์ ดิสนีย์ และคณะต้องการจะได้การ์ตูนที่มีความเร้าใจ โดดเด่น แต่ไม่มีใครสามารถทำได้สำเร็จ เพราะต้องใช้รูปภาพเป็นจำนวนมาก ต่อมาจึงให้ศิลปินติดรูปภาพที่วาดไว้บนกระดานทำให้คนอื่นทราบความเป็นไปของการสร้างการ์ตูน ทำให้เกิดความคิดร่วมกันที่จะสร้างต่อไปอีกซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง (Ragon and Kittleson, 1994; Higgins, 1995) บางครั้งจึงเรียกว่าเทคนิคมิกกี้เมาส์ (Mickey Mouse Technique) (Storyboarding Technique ; A meeting technique that's in the cards, 1998) การพัฒนาเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งของ วอลท์ ดิสนีย์ เป็นการเริ่มต้นของรูปแบบการว่าจ้างโดยการใช้การระดมสมองเพื่อลดความขัดแย้งที่ทำงานล่าช้าและมักเกิดการโต้เถียงของคณะที่ทำงานร่วมกัน การพัฒนาเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งจึงเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยความคิดเห็น

เพียงอย่างเดียวโดยปราศจากหลักฐานที่จะนำมายืนยันหรือสบล้างกันว่าความคิดของใครมีความน่าเชื่อถือกว่ากันซึ่งลักษณะเช่นนั้นจะทำให้เกิดความจำกัดในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

จุดเด่นของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง

จุดเด่นของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งคือเมื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มระดมความคิดแสดงไว้บนป้ายเรื่องแล้วนำไปแสดงให้บุคคลในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการซึ่งมิใช่สมาชิกในกระบวนการกลุ่มรับรู้และร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ โดยความคิดเห็นนั้นจะนำมาอภิปรายในกระบวนการกลุ่มต่อไป (Ragon and Kittleson, 1994) เป็นการสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมของคนในองค์กร และการสร้างความคิดเป็นเรื่องราวอย่างมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นทำให้ไม่เกิดความคลุมเครือในความคิดที่สร้างขึ้น (Barr, 1988; Talbot, 1993) นอกจากนี้ในการดำเนินกระบวนการกลุ่มด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งนั้น สามารถที่จะเลือกใช้รูปแบบของป้ายประเภทต่างๆ ในการระดมความคิดได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และการตัดสินใจของผู้ที่จะนำเทคนิคมาใช้ ซึ่งเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งนั้นมีป้ายเรื่องอยู่ 4 ประเภท และโดยทั่วไปแล้วมักจะนิยมใช้ป้ายวางแผน และป้ายความคิดในการพัฒนากระบวนการกลุ่ม (ไสลทิพย์ จารุภูมิ, 2543) จากนั้นจึงเข้าสู่ป้ายจัดระบบซึ่งเป็นลักษณะของการจัดการมากกว่าการระดมความคิด (Higgins, 1999) ส่วนในป้ายสื่อสารนั้นผู้ดำเนินการสามารถที่จะตัดสินใจว่าต้องการจะสื่อสารสิ่งที่เป็นผลผลิตจากเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งไปยังผู้ใด รวมทั้งยังสามารถเลือกที่จะสื่อสารข้อความบางส่วนหรือทั้งหมดไปยังผู้ที่ต้องการจะรับทราบ (ไสลทิพย์ จารุภูมิ, 2543)

จุดด้อยของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง

จุดด้อยของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งคือการใช้ระยะเวลาอันยาวนานและหลายช่วงเวลาของการพัฒนาป้ายความคิด ป้ายจัดระบบและป้ายสื่อสาร (Higgins, 1995; Ragon and Kittleson, 1994) ในการใช้เวลาดังกล่าวการดำเนินการในกระบวนการกลุ่มจึงต้องการความร่วมมือจากสมาชิกในกระบวนการกลุ่มอย่างสูงและเป็นระยะเวลาที่ต่อเนื่อง รวมทั้งการใช้ในช่วงพักให้สมาชิกในองค์กรเสนอแนะความต้องการจำเป็นด้วยรูปแบบป้ายประกาศ ซึ่งอาจจะขัดขวางบางประการของคนในองค์กรที่มีต่อป้ายประกาศ ทำให้ไม่มีความแน่นอนว่าจะได้รับความสนใจที่จะมีส่วนร่วมต่อเนื้อหาในป้ายประกาศนั้น

Denison (1995) และ Higgins (1995) ได้เสนอว่าการดำเนินการเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้ง ต้องมีการพัฒนาป้ายเรื่อง 4 ประเภทจึงจะเป็นรูปแบบเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งที่สมบูรณ์ ดังแสดงกระบวนการในการดำเนินงานตามชนิดของสตอรี่บอร์ด ในแผนภาพที่ 1 ซึ่งป้ายเรื่อง 4 ประเภท ได้แก่

(1) ป้ายวางแผน (planning board) กระบวนการกลุ่มต้องเริ่มต้นที่ป้ายวางแผนและพัฒนาไปจนครบทั้ง 4 ประเภท ป้ายวางแผนจะบรรจุความคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไขซึ่งอธิบายไว้ด้วยหัวข้อ (topic) หัวข้อใหญ่ (header) ทั้งหมดในป้ายวางแผนเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่จะใช้ไปปฏิบัติ กระบวนการของสตอร์บอร์ดดึงเกือบทั้งหมดออกมาจากป้ายวางแผน

(2) ป้ายความคิด (idea board) เป็นการแพร่ขยายความคิดที่บรรจุอยู่ในป้ายวางแผน หัวข้อใหญ่ในป้ายวางแผน (header) จะนำมาเป็นหัวข้อ (topic) ของป้ายความคิดในแต่ละป้ายและหัวข้อย่อย (subber) ของแต่ละหัวข้อใหญ่ ในป้ายวางแผนจะนำมาเป็นหัวข้อใหญ่ในป้ายความคิด เพื่อจะให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มระดมสมองเป็นรายละเอียดซึ่งเรียกว่าหัวข้อย่อย (subber) ต่อไป

(3) ป้ายจัดระบบ (organization board) เมื่อมีการระดมสมองในขั้นพัฒนาป้ายความคิดเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการพัฒนาป้ายจัดระบบ ซึ่งต้องตอบคำถาม 3 ข้อต่อไปนี้

1. ภาระงานใดที่ต้องทำ
2. เริ่มดำเนินการเมื่อใด
3. ใครคือผู้รับผิดชอบ

อย่างไรก็ตามเมื่อนำเทคนิคสตอร์บอร์ดดึงมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น (โศลกทิพย์ จารุภูมิ, 2543) ขั้นตอนการดำเนินการในป้ายจัดระบบจึงเป็นภาวะการตัดสินใจร่วมกันของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มที่จะตัดสินว่า

1. ความคิดหรือข้อเสนอแนะใดที่เป็นความต้องการจำเป็นและความคิดใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

2. จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ซึ่งในบางครั้งการพัฒนาป้ายเรื่องทั้ง 3 ประเภทข้างต้นอาจจะดำเนินการไปพร้อมๆกันได้ และสามารถพัฒนาป้ายจัดระบบบนป้ายความคิดแล้วค่อยนำมาแปลความในภายหลัง (Higgins, 1995)

(4) ป้ายสื่อสาร (communication board) เป็นการอธิบายรายละเอียดความคิดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาอย่างสละสลวยให้บุคคลที่ต้องการทราบได้ทราบรายละเอียด ซึ่งต้องตอบคำถาม 3 ข้อต่อไปนี้

1. ใครต้องการทราบ
2. อะไรที่เขาต้องการทราบ
3. เมื่อใดที่ต้องการทราบและสื่อชนิดใดที่ต้องใช้ในการสื่อสาร

แผนภาพที่ 2 กระบวนการดำเนินงานตามชนิดของสตอรี่บอร์ด

ป้ายวางแผน

ป้ายความคิด
(พัฒนาจาก
ป้ายวางแผน

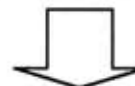

พักให้คนในองค์กรเสนอแนะ

ป้ายจัดระบบ

ป้ายความคิดที่จัดโครงสร้างของงานตามลำดับความสำคัญ ระบุ
ผู้รับผิดชอบและกำหนดการดำเนินการ

ป้ายสื่อสาร

ป้ายจัดระบบที่บันทึกเป็นแผนการปฏิบัติงานด้วยถ้อยคำบรรยายเพื่อแจ้ง
รายละเอียดแก่บุคคลที่ต้องการทราบ

ขอบเขตในการใช้ป้ายสื่อสารและป้ายจัดระบบขึ้นอยู่กับความครอบคลุมของโครงการ ขนาดขององค์กร จำนวนของบุคคลนอกคณะดำเนินโครงการซึ่งต้องการทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ และจำนวนบุคคลที่จะเกี่ยวข้องกับการนำความคิดนั้นไปประยุกต์ใช้ (Higgins, 1995)

นอกจากนี้ Higgins (1995) กล่าวว่าในแต่ละส่วนของกระบวนการสตอร์บอร์ดดังจะต้องมีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดรูปแบบการคิด 2 ประเภทคือ การคิดสร้างสรรค์ (creative-thinking session) และการคิดวิเคราะห์ (critical-thinking session) ดังนั้น การดำเนินการเทคนิคสตอร์บอร์ดดังที่สมบูรณ์จึงต้องดำเนินการปฏิบัติให้ครบป้ายเรื่องทั้ง 4 ประเภทและในการดำเนินการพัฒนาป้ายแต่ละประเภทต้องมีทั้งลักษณะการคิดแบบสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์ในช่วงเวลาที่ต่างกัน ส่วน Lottier (1986) กล่าวว่ากระบวนการของเทคนิคสตอร์บอร์ดดังนั้นสามารถเริ่มพัฒนาที่ป้ายวางแผนหรือป้ายความคิดก็ได้ และเมื่อพัฒนาป้ายจัดระบบแล้ว การที่จะทำป้ายสื่อสารเพื่อให้บุคคลอื่นรับทราบนั้นก็ขึ้นอยู่กับเวลาและโอกาสที่ต้องการจะสื่อสาร การได้จัดทำป้ายสื่อสารนั้นก็เพื่อที่ต้องการให้ข้อมูลนั้นเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการนำมาพัฒนาแก้ไข ทั้งนี้หากพัฒนาป้ายจัดระบบเสร็จแล้วแต่ไม่มีการจัดทำป้ายสื่อสารก็ถือว่าได้ข้อมูลครบตามกระบวนการเทคนิคสตอร์บอร์ดดัง ส่วนข้อมูลที่จัดระบบเรียบร้อยแล้วนั้นสามารถที่จะใช้สื่อสารเมื่อใดก็ได้ตามความต้องการของผู้สื่อสารและผู้ที่ต้องการรับสาร (ไสลทิพย์ จารุภูมิ, 2543)

องค์ประกอบในการดำเนินกระบวนการกลุ่ม

ในการดำเนินกระบวนการกลุ่มด้วยเทคนิคสตอร์บอร์ดดังต้องมีองค์ประกอบในการดำเนินการ 3 ส่วนดังนี้

1. **ผู้ดำเนินการ** Nettles (1994) กล่าวว่า ผู้ดำเนินการจะเป็นคนในหรือนอกองค์กรก็ได้และต้องมีความเป็นธรรมชาติ ช่วยเหลือกลุ่มในการฟัง จับประเด็น และนำกลุ่มไปสู่ขั้นตอนสุดท้ายในการวางแผน นอกจากนี้ผู้ดำเนินการต้องมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้คือ

1. มีความเข้าใจว่าสิ่งที่ต้องการจากการปฏิบัติในครั้งนี่คือสิ่งใด
2. ระวังการใช้เวลา ควบคุมให้กระบวนการสั้นไหลอย่างต่อเนื่อง
3. ให้เข้าใจและจับความรู้สึกเหนื่อยอ่อนของแต่ละคนและทั้งกลุ่ม
4. ช่วยเหลือกลุ่มให้ได้ความคิดรวดเร็วและชัดเจน
5. ป้องกันการครอบงำความคิดและการแบ่งแยกภายในกลุ่ม
6. ให้จุดมุ่งหมายและเนื้อหาเป็นสิ่งที่น่ากระบวนการ
7. ให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีความเท่าเทียมและอย่าให้ทำตนเด่นกว่าใครในกลุ่ม

8. ผู้ดำเนินการอย่าหมกมุ่นในเนื้อหา
9. ให้ทุกคนมุ่งตรงไปยังประเด็นปัญหาที่แท้จริงและการแก้ปัญหา

2. ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเป็นคนในองค์กรหรือคนที่ประสบปัญหาเดียวกันในการดำเนินโครงการต่างๆ ควรมีความหลากหลายในหน้าที่ความรับผิดชอบ แต่ไม่ควรให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีความแตกต่างหรือลดหลั่นในตำแหน่งหน้าที่มากจนเกินไป เพราะอาจจะทำให้เกิดปัญหาในการแสดงออกเนื่องจากภาวะการบังคับบัญชา อำนาจและนโยบายในองค์กร

3. อุปกรณ์ในการดำเนินการ

อุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการสตอรี่บอร์ดตั้งประกอบด้วย แผ่นกระดาษ 3 ขนาด ปากกา กระดาษขาว เอกสาร เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินการเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง

ขั้นตอนการดำเนินการเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งในการประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการเตรียมการ

ขั้นตอนการเตรียมการเป็นขั้นตอนในการนิยามปัญหา กำหนดประเด็นปัญหาในกระบวนการกลุ่ม กำหนดวันเวลาในการดำเนินการ กำหนดคุณสมบัติและเลือกกลุ่มตัวอย่าง ติดต่อกกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม และเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ สถานที่และเอกสารในการดำเนินการกระบวนการกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการดำเนินการ

1. ก่อนการดำเนินการ

1.1 แนะนำ ชี้แจงเทคนิคและรายละเอียดในการดำเนินการด้วยเอกสารแนะนำเทคนิค

1.2 ประมวลผลบาทของผู้ร่วมกระบวนการกลุ่มให้มีบทบาทในการคิดอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในสถานการณ์การทำงานที่ตนเองประสบมา แล้วแสดงความคิดเห็นด้วยการพูดเป็นวลีหรือประโยคสั้นๆ ให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มคนอื่นพัฒนาความคิดของตนเองต่อเนื่องจากผู้อื่น หรือเสนอประเด็นใหม่ๆ ให้ผู้อื่นช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ไม่มีการแสดงสีหน้าไม่พอใจหรือขัดแย้งผู้อื่น

1.3 ประมวลคำพูดที่ทำลายความคิดสร้างสรรค์ เช่น “ไม่น่าจะเป็นปัญหา” “ไม่น่าจะใช่แบบนี้” “ไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้” เป็นต้น

1.4 อุ่นเครื่องด้วยกิจกรรมก่อนเข้าสู่กระบวนการ เป็นการให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและให้ทราบภูมิหลังเกี่ยวกับสมาชิกในกลุ่ม เช่น ชื่อ ชื่อเล่น หน้าที่ การงาน เป็นต้น

2. ระหว่างการดำเนินการ

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น โดยการอธิบายให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มรับทราบพร้อมเอกสารเกี่ยวกับรายละเอียดในการดำเนินการ

2.2 พัฒนาป้ายวางแผน โดยหัวข้อของป้ายวางแผนคือประเด็นของความต้องการจำเป็นที่กลุ่มต้องการ เช่น “ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม”

2.3 พัฒนาหัวข้อใหญ่ในป้ายวางแผน ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องและต้องการได้รับการแก้ไข การกำหนดหัวข้อใหญ่เป็นการกำหนดประเด็นอย่างกว้างๆ จากนั้นจึงเพิ่มเติมรายละเอียดในแต่ละหัวข้อใหญ่ด้วยหัวข้อย่อย

2.4 อภิปรายป้ายวางแผน เพื่อจัดระบบป้ายวางแผนให้มีความสมบูรณ์ครอบคลุมและไม่ซ้ำซ้อน

2.5 พัฒนาป้ายความคิด โดยนำหัวข้อใหญ่ในป้ายวางแผนมาเป็นหัวข้อของแต่ละป้ายความคิด ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าจำนวนของป้ายความคิดจะเท่ากับจำนวนหัวข้อใหญ่ในป้ายวางแผน จากนั้นจึงพัฒนาป้ายความคิดครั้งละ 1 ป้าย

2.6 พักให้คนในองค์กรตรวจสอบความคิดและเสนอแนะด้วยการติดป้ายประกาศในองค์กร ให้บุคลากรมาอ่านและเสนอแนะเพิ่มเติมลงในป้ายประกาศ

2.7 นำความคิดที่บุคลากรเสนอแนะมาสรุปรวมเป็นป้ายความคิด

2.8 พัฒนาป้ายจัดระบบ โดยให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพิจารณาข้อความในป้ายความคิดว่าข้อความใดที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการ ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มร่วมอภิปรายเพื่อจัดกลุ่มข้อความให้เหมาะสมเข้าพวกในประเด็นเดียวกันและไม่ซ้ำซ้อน จากนั้นจึงจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (set priority)

3. หลังการดำเนินการ

3.1 พัฒนาป้ายสื่อสาร เป็นการดำเนินการเพื่อสื่อสารข้อมูลในป้ายจัดระบบให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้องการรับทราบข้อมูลได้ทราบผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งในการสื่อสารนั้นสามารถที่จะสื่อสารเป็นบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้นๆหรือสื่อสารข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น (ไศลทิพย์ จารุภูมิ, 2543)

3.2 ข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการพัฒนาโครงการ

การนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

จากการที่เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งได้พัฒนาขึ้นในปี 1928 โดยวอลท์ ดิสนีย์และคณะ ต่อมาได้ถูกปรับปรุงและนำมาใช้อย่างแพร่หลายในวงการภาพยนตร์ วงการธุรกิจการเงิน และได้นำมาใช้ทางการศึกษาตามลำดับ ด้านวงการภาพยนตร์นั้น ในประมาณปี 1955 (Barkman, 1985) โฮร์วาร์ด ฮิวจ์ (Howard Hughes) ได้ทำสัญญาร่วมกันกับ วอลท์ ดิสนีย์ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่เป็นการผูกมัดด้วยสัญญาระหว่างวงการภาพยนตร์และการบินที่จะผลิตผลงานร่วมกันโดยใช้วิธีการระดมสมองด้วยกระบวนการสตอรี่บอร์ดตั้ง และนำมาใช้อย่างแพร่หลายยิ่งขึ้นในวงการภาพยนตร์ต่อมา

ด้านวงการธุรกิจการเงินก็ได้นำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างกว้างขวาง เช่น บริษัทIBM (Barkman, 1985) บริษัทXEROXซึ่งนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งมาจัดองค์กรในรูปแบบใหม่ (Denton, 1996) บริษัทเอวอน นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Generating the Big Idea, 1992) ส่วนบริษัทGE ได้ตั้งทีมงานวิศวกรขึ้นและใช้เทคนิคระดมสมองในการทำงาน โดยหนึ่งในเทคนิคที่ใช้ระดมสมองนั้นคือ เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้ง เมื่อพวกเขาช่วยกันพูดและเขียนแล้วจะนำมารวบรวมเป็นแผนนวัตกรรมทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆจากการนำแฟมนี้มาใช้ (Barr, 1988)

ด้านวงการศึกษานี้ ในปี 1994 Ragon และ Kittleson ได้นำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งไปใช้กับนักศึกษาโปรแกรมการวางแผนสุขภาพ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่บ่งบอกถึงภาวะความรุนแรงและความเสี่ยงในมหาวิทยาลัยและในวิทยาเขต ซึ่งพบว่ากระบวนการสตอรี่บอร์ดตั้งทำให้ได้ข้อมูลที่รวดเร็ว ใช้เวลาน้อยและได้รายละเอียดครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวกับภาวะดังกล่าว ส่วน Barnes (1994) ได้ทดลองนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดีและการบริการด้านสุขภาพในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ Barnes กล่าวว่า การนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นยังต้องมีการตรวจสอบความตรงในการนำไปใช้และต้องมีการวิจัยศึกษาประสิทธิภาพของเทคนิคเพิ่มเติม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบปรับปรุง

เมื่อพิจารณาลักษณะของเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิม ซึ่งมีรูปแบบการระดมความคิดด้วยการพูดแสดงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ของตนแล้วให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มคนอื่นๆพัฒนาความคิดของตนเองร่วมกับผู้ที่เสนอความคิดเห็น โดยให้ระดมความคิดเป็นหลายช่วงระยะเวลาเพราะหลักการของเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งนั้นต้องการให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแสดงความคิดเห็นและพักกระบวนการกลุ่มได้บ่อยเท่าที่ต้องการ (Higgins, 1995) ซึ่งอาจจะทำให้ขั้นตอนการระดมความคิดใช้ระยะเวลานาน และอาจส่งผลกระทบต่อภาระงานของผู้ที่มีความจำกัดด้านภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ

ด้วยเหตุผลที่เทคนิคกลุ่มสมมติได้ได้รับการยอมรับว่านำมาซึ่งความคิดที่หลากหลายนั้นเป็นลักษณะที่ใกล้เคียงกับที่เทคนิคสตอร์บอร์ดี้ได้รับการยอมรับเช่นกันว่านำมาซึ่งความคิดที่สร้างสรรค์และแนวทางในการแก้ไขปัญหา((Nilsson, 1994; Akanda, 1991; Burton, Botley and Martin, 1980; Irvin, 1976; Gregerman, 1981) ผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบการระดมความคิดด้วยเทคนิคกลุ่มสมมติ (Nominal Group Technique) ซึ่งเป็นกระบวนการกลุ่มที่มีผู้เข้าร่วมประมาณ 5-9 คน และใช้เวลาในกระบวนการกลุ่ม 45 นาที ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยที่เทคนิคกลุ่มสมมติมีจุดประสงค์ในการดำเนินการเพื่อรวบรวมความคิดที่หลากหลาย ซึ่งใช้ระยะเวลาไม่นานมาก (Delbecq ; Van de Ven and Gustafson, 1975) และด้วยรูปแบบการระดมความคิดด้วยเทคนิคสมมติที่ใช้การคิดแล้วเขียนตามลำดับก่อนที่จะรวบรวมความคิดประเด็นที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเสนอที่ละท่านในขณะที่เทคนิคสตอร์บอร์ดี้ใช้รูปแบบการพูดคุยในการระดมความคิด เทคนิคกลุ่มสมมติจึงอาจจะเป็นการเปิดโอกาสให้คนที่ไม่ชอบแสดงความคิดเห็นด้วยการพูดได้มีโอกาสที่จะเขียนความคิดเห็นก่อนที่จะเสนอต่อกลุ่มต่อไป ดังนั้นการนำเทคนิคกลุ่มสมมติมาใช้ในขั้นตอนการระดมความคิดจะทำให้ประหยัดเวลาในการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

ในขั้นตอนของการพักกระบวนการกลุ่มเพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานตรวจสอบความคิดและให้ข้อเสนอแนะผลที่ได้จากการระดมความคิดนั้นเทคนิคสตอร์บอร์ดี้ใช้รูปแบบของป้ายประกาศในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากการระดมความคิดให้คนในองค์กรตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะโดยวิธีการติดป้ายประกาศในหน่วยงานเมื่อบุคลากรต้องการแสดงความคิดเห็นต่อป้ายประกาศก็สามารถที่จะเขียนเพิ่มเติมหรือเสนอแนะได้ในส่วนที่ได้จัดไว้สำหรับรับข้อมูลบนป้ายประกาศ ด้วยรูปแบบการติดป้ายความคิดแล้วให้บุคคลมาเติมในป้ายประกาศดังกล่าว อาจจะมีบุคคลบางประเภทที่มีข้อจำกัดด้านเวลา และมีอุปนิสัยไม่ชอบแสดงออกในที่สาธารณะ หรือมีลักษณะของนโยบายและอำนาจในองค์กรเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นนั้น (Akanda, 1991) ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรปรับปรุงเทคนิคสตอร์บอร์ดี้เพื่อลดข้อจำกัดส่วนนี้ โดยการให้บุคลากรในหน่วยงานตรวจสอบความคิดและเสนอแนะด้วยรูปแบบของแบบสอบถาม เพราะจะทำให้ผู้ตอบมีอิสระในการตอบสามารถเลือกตอบในขณะที่มีเวลาว่างและเวลาที่ต้องการจะตอบ (บุญธรรม ปรีดาภิจรวิสุทธิ, 2531) ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงดำเนินการเทคนิคสตอร์บอร์ดี้โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนเทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบปรับปรุง

1. ขั้นตอนการพัฒนาป้ายวางแผน

จากเทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบเดิมที่ให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพูดแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวลีหรือเป็นประโยคแล้วสรุปเป็นประเด็นก่อนที่จะติดแผ่นกระดาษบนป้าย ส่วนในรูปแบบของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบปรับปรุงมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการคิดแล้วเขียนตามลำพัง (silent generation of ideas in writing)

ผู้ดำเนินการจะกำหนดประเด็นในการคิดให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มรับทราบและกำหนดให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มทำงานตามลำพัง โดยการเขียนทศความคิดของตนเองลงในกระดาษที่เตรียมไว้ให้

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการรวบรวมความคิดโดยการบันทึกประเด็นที่สมาชิกกลุ่มเสนอที่ละท่าน (round-robin recording of ideas)

ผู้ดำเนินการขอรับทราบประเด็นที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเขียนไว้ในกระดาษที่ละท่าน และสรุปเป็นข้อความสั้นๆเขียนแสดงไว้บนกระดาน จนกระทั่งครบทุกท่านแล้วจึงขอทราบประเด็นที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มคิดได้นอกเหนือจากที่แสดงไว้ หากใครที่มีความคิดเห็นซ้ำหรือใกล้เคียงกับที่แสดงไว้ก็ไม่ต้องอ่านประเด็นที่ตนเขียนไว้ หากผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มท่านใดสงสัยว่าประเด็นของตนนั้นนอกเหนือจากที่ผู้อื่นเสนอไว้แล้วหรือไม่ก็ให้เสนอความคิดเห็นนั้นมาเพื่อการตัดสินใจ

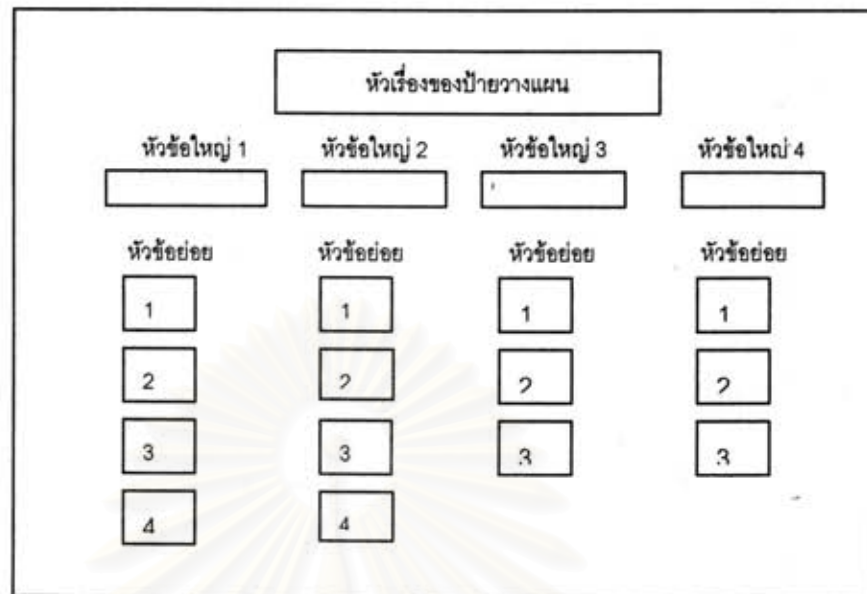
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่าง (serial discussion for clarification)

ในขั้นตอนนี้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแต่ละคนจะร่วมกันอภิปรายความคิดที่แสดงไว้บนกระดานอย่างอิสระ เพื่อให้ประเด็นที่คลุมเครือนั้นมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้ดำเนินการจะเป็นผู้อ่านประเด็นต่างๆบนกระดานทีละประเด็นแล้วจึงให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายประเด็นนั้นอย่างสั้นๆ และพยายามให้โอกาสทุกคนอภิปรายอย่างทั่วถึง

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการเลือกหรือลงมติประเด็นที่สำคัญ (important item voting)

ขั้นการเลือกหรือลงมตินี้ ผู้ดำเนินการจะให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพิจารณาประเด็นต่างๆบนกระดานซึ่งอยู่ในรูปแบบของหัวข้อย่อยและหัวข้อใหญ่ และถ้าหากหัวข้อใดที่ซ้ำซ้อนสามารถรวมเป็นหัวข้อเดียวกันได้ ก็จะถูกรวมเป็นประเด็นเดียวกัน รวมทั้งมีการพิจารณาหัวข้อย่อยในแต่ละหัวข้อใหญ่ว่ามีความเหมาะสมที่จะเป็นหัวข้อย่อยในหัวข้อนั้นๆหรือไม่ ถ้าหากไม่เหมาะสมก็จะพิจารณาร่วมกันว่าควรจะเป็นหัวข้อย่อยในหัวข้อใด หรือควรจะแยกไปอยู่เป็นหัวข้อใหญ่ต่างหาก ในขั้นตอนนี้จะใช้การอภิปรายควบคู่ไปกับการตัดสินใจ ถ้าหากมีความขัดแย้งจนไม่สามารถตกลงกันได้ด้วยการพูดคุยก็จะลงมติเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสม เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วจะได้ป้ายวางแผน ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 การพัฒนาป้ายวางแผน

2. พัฒนาป้ายความคิด

ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อพัฒนาป้ายความคิด ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่1 การคิดแล้วเขียนตามลำพัง (silent generation of ideas in writing)

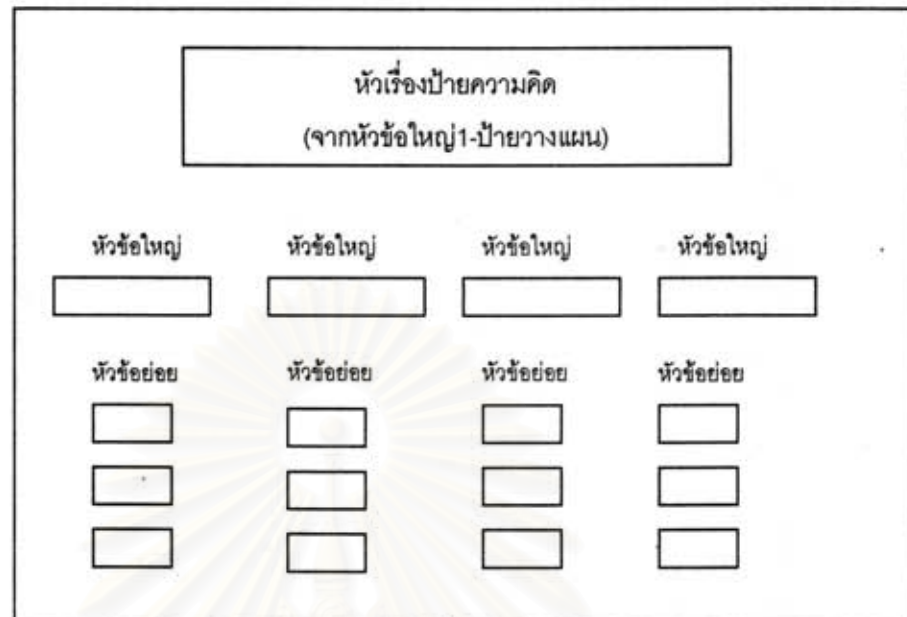
จากป้ายวางแผนจะพัฒนาสู่ป้ายความคิด ซึ่งจำนวนป้ายความคิดนั้นจะเท่ากับจำนวนหัวข้อใหญ่ในป้ายวางแผน การพัฒนาป้ายความคิดจะทำครั้งละ 1 ป้าย ดำเนินการพัฒนาป้ายความคิดโดยนำหัวข้อใหญ่ จากป้ายวางแผน ดังแสดงในแผนภาพที่ 4 มาพัฒนาเป็นหัวข้อของป้ายความคิดที่ 1 และนำหัวข้อย่อยของหัวข้อใหญ่1 (ในป้ายวางแผน) มาเป็นหัวข้อใหญ่ 1, 2, 3, ... แล้วให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพิจารณาหัวข้อใหญ่ในป้ายความคิดที่ละหนึ่งหัวข้อ จากนั้นจึงเป็นขั้นตอนที่ให้ทุกคนทำงานตามลำพังโดยการคิดและเขียนรายละเอียดย่อยของปัญหาในหัวข้อใหญ่ที่ 1

ขั้นตอนที่2 การรวบรวมความคิดโดยการบันทึกประเด็นที่สมาชิกกลุ่มเสนอที่ละท่าน (round-robin recording of ideas)

ขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการให้ทุกคนแสดงความคิดที่ได้จากขั้นตอนการทำงานตามลำพัง และสรุปไว้บนกระดาน

ดำเนินการด้วยขั้นตอนดังกล่าวจนครบทุกหัวข้อใหญ่ในป้ายความคิด แล้วจึงดำเนินการพัฒนาป้ายความคิดที่ 2,3,...ตามลำดับ โดยไม่มีภาวะวิเคราะหหรือตัดสินความคิดใดๆ ซึ่งผลที่ได้จากการพัฒนาป้ายความคิดแสดงไว้ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 การพัฒนาป้ายความคิด

จากนั้นจึงเข้าสู่ช่วงพักกระบวนการกลุ่มให้คนในองค์กรเสนอแนะความคิดด้วยแบบสอบถามและแบบป้ายประกาศโดยใช้ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลประมาณ 1-2 สัปดาห์และผู้วิจัยทำหน้าที่รวบรวมความคิดจากแบบสอบถามและป้ายประกาศที่ได้จากการเสนอแนะของคนในองค์กรเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพิจารณาตรวจสอบร่วมกัน

3. พัฒนาป้ายจัดระบบ

การพัฒนาป้ายจัดระบบนั้นเป็นลักษณะของการตรวจสอบความคิดและข้อเสนอแนะที่รวบรวมอีกครั้ง ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจะมีบทบาทร่วมกันในการอภิปรายประเด็นต่างๆว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กลุ่มต้องการหรือไม่ ถ้าหากประเด็นใดไม่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่กลุ่มต้องการก็จะนำออกจากป้ายจัดระบบ จากนั้นจึงพิจารณาความเหมาะสมในการจัดเข้ากลุ่มของประเด็นต่างๆ ในขั้นตอนสุดท้ายของป้ายจัดระบบคือการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข

4. พัฒนาป้ายสื่อสาร

ขั้นตอนการพัฒนาป้ายสื่อสารเป็นกระบวนการสุดท้ายในการสื่อสารสิ่งที่เป็นปัญหาให้บุคคลที่ต้องการรับทราบข้อมูล ได้รับทราบข้อมูลโดยตรง ซึ่งบุคคลที่ต้องการรับทราบข้อมูลนั้นอาจจะเป็นหน่วยงานที่ต้องการข้อมูลเพื่อการแก้ปัญหาโดยตรง ให้บุคคลทั่วไปที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในโครงการ ในขั้นตอนนี้การดำเนินการจะขึ้นอยู่กับว่าต้องการที่จะส่งสารนี้ให้ใครรับทราบ และต้องการจะส่งด้วยสารชนิดใด

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

3.1 ความหมายของการเรียนร่วม

นักการศึกษาพิเศษได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมไว้หลายทัศนะดังนี้

ศรียา นิยมธรรม (2532) กล่าวว่า การเรียนร่วม หมายถึง การที่เด็กพิการจะได้มีการเรียนรู้ การเจริญเติบโตในสิ่งแวดล้อมที่มีการปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติในการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการต่างๆ เช่น ร่างกาย สังคม ภาษา และสติปัญญา

ซูลส์ และเทิร์นบูล (Schulz and Turnbull, 1984 อ้างถึงใน สุพันธ์วิดี ไวยรูป, 2540) กล่าวว่า การเรียนร่วมเป็นการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมระหว่างเด็กปกติ เด็กพิเศษและครู ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เกิดการยอมรับในความแตกต่างของแต่ละบุคคล

คอฟแมนและคณะ (Kaufman, et al, 1975 อ้างถึงใน เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล, 2529) กล่าวว่า เป็นการรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติ ในด้านเวลา ด้านการเรียน การสอนและด้านสังคม โดยมีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการวางแผนทางการศึกษาที่เป็นรายบุคคลและมีความต่อเนื่อง มีการกำหนดหน้าที่ที่แบ่งความรับผิดชอบกันระหว่างบุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายการสอน และฝ่ายสนับสนุนทั้งในด้านการศึกษาปกติและด้านการศึกษาพิเศษ

เบญจา ชลธารนนท์ (2532) ได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมว่า เป็นการนำเด็กพิเศษเข้าสู่ระบบการศึกษาปกติ มีการร่วมกิจกรรมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในแต่ละวัน โดยได้ให้ความหมายตามรูปศัพท์ภาษาอังกฤษ 2 นัย คือ การเรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เด็กพิเศษเข้าเรียนในห้องเรียนปกติ และไม่มีบริการเพิ่มเติมพิเศษ ส่วนอีกรูปแบบคือการเรียนร่วมบางเวลา (Integration) ซึ่งเด็กพิเศษจะเข้าเรียนร่วมชั้นปกติบางเวลา และรวมถึงรูปแบบการจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ

สุพิทยา แก้วมณี (2539) กล่าวว่า การเรียนร่วมคือการที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสที่จะได้เรียนกับเด็กทั่วไป โดยได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่ายให้สามารถร่วมกิจกรรมในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ตอบสนองความสามารถของเด็ก และเด็กได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

การเรียนร่วมจึงเป็นการนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาเรียนในห้องเรียนปกติกับเด็กทั่วไป เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เกิดการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละคน โดยมีบริการเสริมพิเศษตามความจำเป็นรายบุคคลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และดำเนินชีวิตในสังคมปกติได้

3.2 ทฤษฎีและปรัชญาของการจัดเรียนร่วม

ในการจัดการศึกษาพิเศษต้องดำเนินการตามความเหมาะสมของผู้ให้บริการที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด โดยพิจารณาจากความต้องการและความสามารถของเด็กพิเศษ บนพื้นฐานทฤษฎีของการเรียนร่วม ซึ่ง ผดุง อารยะวิญญู (2533) สรุปไว้ดังนี้

1. ในสังคมที่มีทั้งคนปกติและคนที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ เมื่อสังคมไม่สามารถแยกคนเหล่านี้ออกจากสังคมปกติได้ จึงไม่ควรแยกการศึกษาด้านใด ด้านหนึ่ง ควรให้เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่จะสามารถทำได้

2. เด็กพิเศษมีความสามารถและความต้องการที่แตกต่างจากเด็กปกติ ดังนั้นการจัดรูปแบบการศึกษาควรมีวิธีการให้แตกต่างจากเด็กปกติ เพื่อให้เด็กมีศักยภาพในการเรียนรู้ได้เต็มที่

3. เด็กทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กพิเศษ หรือเด็กปกติจะมีความสามารถแตกต่างกัน การจัดการศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กแต่ละคนเด่นชัดขึ้น

4. เด็กทุกคนมีพื้นฐานที่ต่างกันด้านการเลี้ยงดูจากครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม สติปัญญา และทักษะ การศึกษาจะทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

5. เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม การจัดการศึกษาจึงต้องจัดเพื่อพัฒนาทุกด้านให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละคน

ในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมเป็นระบบการศึกษาสากลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งบังอร ดันปาน (2535) ได้สรุปรากฐานความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ว่ามาจากปรัชญาพื้นฐาน 3 ประการ ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันทางการศึกษา ซึ่งมนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคโดยไม่แบ่งแยกในความไม่เท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นด้านความบกพร่องทางร่างกายฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ทุกคนควรจะได้รับการศึกษาตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมในสังคม การจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความแตกต่างกันในด้านความสามารถในการเรียนรู้ ด้านร่างกายได้อยู่ร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน การยอมรับซึ่งกันและกันและเมื่อเด็กโตขึ้นจะไม่มีปัญหาการแบ่งแยกความแตกต่างของบุคคล

3. การเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมสนองตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล การที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนปกติจะทำให้ต้องมีการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนที่มีความเป็นทั่วไป เพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพส่วนบุคคล

จากปรัชญาในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมดังกล่าวจึงเป็นการตอบสนองต่อหลักสิทธิมนุษยชนที่ถือปฏิบัติเป็นหลักสากลและตอบสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่กล่าวว่า คนพิการทุกคนจะมีโอกาสได้เรียนหนังสือตามความต้องการและตามความสามารถของตนเอง

3.3 รูปแบบของการจัดเรียนร่วม

การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ซึ่ง ผดุง อารยะวิญญู (2539) ได้เสนอไว้ ดังนี้

1. เรียนร่วมในชั้นปกติ เป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เหมือนกับเด็กทั่วไปทุกประการ ซึ่งการเรียนในลักษณะนี้เด็กต้องมีความพิการน้อย มีความฉลาดด้านการเรียน มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม
2. เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา เป็นวิธีการที่คล้ายกับวิธีแรก เด็กจะเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติแต่จะมีครูพิเศษคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือครูประจำชั้นและ ครูที่ทำการสอนในรายวิชา
3. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเวียนสอน โดยการให้เด็กเรียนในชั้นเรียนปกติ และจะมีครูการศึกษาพิเศษทำการสอนเพิ่มเติม ซึ่งจะเดินทางไปสอนในโรงเรียนต่างๆที่มีเด็กประเภทนี้อยู่เป็นการสอนเวียนเป็นรายสัปดาห์จึงเรียนว่า ครูเวียนสอน
4. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการหรือครูการศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติงานในห้องวิชาการ นักเรียนจะเข้ารับบริการเรียนเสริมวันละ 1-2 ชั่วโมงหรือตามความต้องการของเด็ก เนื้อหาที่สอนจะเป็นเนื้อหาที่เด็กไม่ได้รับในชั้นเรียนปกติ การสอนสามารถดำเนินการได้ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
5. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้เป็นกลุ่มเล็กๆและมีครูประจำชั้นสอนเกือบทุกวิชา ในบางรายวิชาจะไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น พลศึกษา เป็นต้น
6. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้เป็นกลุ่มเล็กๆและมีครูประจำชั้นสอนทุกรายวิชา การเรียนแบบนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความพิการค่อนข้างมาก

ส่วน สุสิทธิ์ ตั้งเชื่อนันท์ (2540) ได้สรุปรูปแบบการจัดเรียนร่วมทั่วไป เป็น 8 รูปแบบ ดังนี้

1. การเรียนร่วมในชั้นปกติ ปฏิบัติเช่นเดียวกับเด็กปกติทุกประการ
2. การเรียนร่วมในชั้นปกติ รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ
3. การเรียนร่วมในชั้นปกติบางวิชาและเรียนร่วมในชั้นพิเศษบางเวลา
4. การเรียนร่วมในชั้นปกติทุกวิชา มีครูการศึกษาพิเศษช่วยเหลือรายบุคคล

5. การเรียนในชั้นพิเศษมีนักเรียนปกติมาเรียนร่วม
6. การเรียนในชั้นพิเศษมีนักเรียนปกติมาเรียนร่วมบางวิชา บางวิชาเด็กพิเศษจะเรียนร่วมกับเด็กพิเศษในห้องอื่น ส่วนนักเรียนปกติก็จะไปเรียนกับนักเรียนปกติด้วยกัน
7. การเรียนชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับนักเรียนปกติ
8. การเรียนชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียนตามโอกาสอันควร

นอกจากนี้ จอห์นและคอลลิน (John and Collins, 1966 อ้างถึงใน เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล, 2529) ได้แบ่งรูปแบบการเรียนร่วมออกเป็น

1. รูปแบบชั้นพิเศษเต็มเวลา
2. รูปแบบชั้นพิเศษแบบผสม
3. รูปแบบห้องเสริมความรู้
4. รูปแบบครูเดินสอน
5. รูปแบบผู้ให้คำปรึกษาแนะนำสำหรับครู

ในการเลือกรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของเด็ก ลักษณะความพิการที่ต่างกักันและความเอื้ออำนวยของทรัพยากรในการจัดการศึกษาเช่นบุคลากร สถานที่เด็กพิเศษที่ไม่มีความสามารถที่จะเรียนร่วมในรูปแบบต่างๆได้ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต้องร่วมกันพิจารณาเลือกเรียนในโรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท

3.2 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนชั้นเรียนร่วม

การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมมีความแตกต่างกับการจัดการศึกษาแบบปกติจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆในการจัดการศึกษา ซึ่งศรีนคร วิทยศิรินันท์ (2535) เสนอว่าจะต้องประกอบด้วย

1. คุณภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องและการประสานงานระหว่างบุคคลต่างๆ เช่น ครูผู้สอน ครูอื่น ผู้บริหาร ผู้ปกครองเด็กปกติ เด็กปกติ เด็กพิการ ผู้ปกครองเด็กพิการ นักวิชาชีพอื่นๆ เป็นต้น
2. นโยบายการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนทั้งเด็กพิการและเด็กปกติ
3. กระบวนการ ยุทธวิธีและเทคนิค
4. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น อาคารสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน เป็นต้น

3.4 ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม

ในการจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกตินั้น ประเทศต่าง ๆ มีความเห็นพ้องกันว่า มีประโยชน์ในด้านของการลดค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ และประหยัดงบประมาณรัฐบาล เพราะไม่ต้องสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่ ซึ่ง ฮอทคิส (n.d) อ้างถึงใน สุวิมล พุกประยูร และ ศรีสมร ทินานนท์ (2528) ได้กล่าวเกี่ยวกับประโยชน์ในการจัดเรียนร่วมไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ทางด้านการเรียน เด็กพิเศษได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อยกเว้น เช่น ในกรณีที่เด็กพิเศษเรียนในชั้นเรียนพิเศษครูจะให้ความพิเศษแก่เด็กและตั้งความคาดหวังในการทำกิจกรรมต่างๆ ค่อนข้างต่ำ รวมทั้งได้รับอภิสิทธิ์ในด้านต่างๆ แต่เมื่อเด็กเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติต้องมีการทำกิจกรรมต่างๆ เหมือนเด็กปกติทุกประการ ทำให้เด็กได้ฝึกฝนตนเองด้านทักษะต่างๆ เพิ่มขึ้น

2. ทางด้านสังคม เด็กพิเศษสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมของเด็กปกติได้มีเพื่อนมากขึ้น

3. การเปลี่ยนเจตคติของเด็กปกติที่มีต่อเด็กพิเศษ เมื่อได้เรียนร่วมกันเด็กจะมีความเข้าใจเคยชินในความแตกต่างของเด็กพิเศษมากขึ้น จะทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดความเข้าใจและยอมรับเด็กพิเศษมากขึ้น

4. ประหยัดงบประมาณของรัฐบาล เพราะเมื่อเด็กพิเศษสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐบาลก็ไม่ต้องใช้งบประมาณในการสร้างโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ จึงเป็นการลดค่าใช้จ่าย แต่เพิ่มบุคลากรและสิ่งจำเป็นบางอย่างในการอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

นอกจากนี้ โครงการพัฒนาการศึกษาอาเซียน (2529) ได้สรุปประโยชน์ของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมไว้ ดังนี้

1. เด็กพิการได้มีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดา และญาติพี่น้องตามปกติ เด็กจะไม่รู้สึก ว่าถูกแบ่งแยกและครอบครัวจะได้ไม่ผลักราะให้แก่อื่น

2. เด็กพิการจะมีโอกาสเรียนรู้ สังคมและโลกที่แท้จริงจากเด็กปกติและเด็กพิการด้วยกัน

3. เด็กพิการมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้านไม่ต้องเดินทางไกลเพื่อไปเรียนในโรงเรียนพิเศษเป็นการประหยัดเวลาของเด็ก และประหยัดเงินของผู้ปกครอง

4. การได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กพิการทำให้เด็กปกติและผู้ปกครองเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล เกิดการยอมรับเด็กพิการมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5. สังคมและชุมชนที่เด็กพิการอยู่จะเคยชินกับการที่มีเด็กพิการอยู่ จะมีการปฏิบัติต่อเด็กพิการอย่างปกติและให้ความช่วยเหลือในบางเรื่องอย่างเหมาะสม

6. รัฐบาลจะสามารถประหยัดงบประมาณในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ในเรื่องของการจัดสร้างอาคารสถานที่ บุคลากร และทำให้การจัดการศึกษาแก่เด็กพิการมีความทั่วถึงมากขึ้น

3.5 ปัญหาการจัดการศึกษาของเด็กพิเศษ

ในการจัดการศึกษาของเด็กพิการของไทยซึ่งแม้จะได้รับการศึกษาในรูปแบบต่างๆมานานแล้ว แต่ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่มีความเกี่ยวข้องกับทั้งหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง สมพงษ์ สิงหะพล (2536) ได้สรุปปัญหาไว้ ดังนี้

1. ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษโดยตรงยังมีจำนวนโรงเรียนไม่เพียงพอในการให้บริการ
2. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร ที่ได้รับการฝึกฝนอบรมทางด้านการศึกษาพิเศษโดยตรง ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนการศึกษาพิเศษและในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมยังไม่ได้สัดส่วนเท่าที่ควร โดยเฉพาะในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมนั้นบางครั้งก็ไม่มีครูที่จบการศึกษาโดยตรง ต้องใช้การฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อรองรับการจัดการเรียนร่วม
3. ปัญหาด้านงบประมาณ การจัดการเรียนสำหรับนักเรียนพิการทั้งในรูปแบบการเรียนร่วมและการจัดการศึกษาพิเศษต้องการได้รับการสนับสนุนทางงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน
4. ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งพบความแตกต่างของปัญหาในหลายด้าน เช่น ผู้ปกครองที่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีจะมีอุปสรรคในการให้การศึกษาแก่บุตรหลาน ด้านเจตคติของพ่อแม่ที่ช่วยเหลือเด็กมากเกินไป เมื่อเข้าสู่ระบบโรงเรียนครูจึงต้องฟื้นฟูและปรับพฤติกรรมให้เด็กได้รู้จักการช่วยเหลือตนเอง
5. ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่ค่อยเปิดโอกาสให้คนกลุ่มนี้เข้าศึกษาด้วยเหตุผลต่างๆกัน
6. ปัญหาด้านการฝึกหัดครูการศึกษาพิเศษ ซึ่งปัญหาที่พบคือสถาบันการศึกษามีการผลิตครูการศึกษาพิเศษน้อยมาก และส่วนมากไม่ได้จัดรายวิชาเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษให้นักศึกษาเรียนในรายวิชาบังคับ
7. ปัญหาเกี่ยวกับแนวคิดด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งปัจจุบันในประเทศไทยมีการดำเนินการในสองแนวคิด คือการจัดแบบโรงเรียนการศึกษาพิเศษและการจัดแบบเรียนร่วม ทำให้เกิดแนวคิดว่าจะมีรูปแบบอื่นอีกหรือไม่ เช่น การศึกษาในชุมชน การศึกษาทางไกล เป็นต้น
8. ปัญหาเด็กที่มีความต้องการพิเศษขาดการกระตุ้นฟื้นฟูพัฒนาการก่อนวัยเรียน ซึ่งตามหลักการนั้นเด็กต้องได้รับการกระตุ้นให้เร็วที่สุดเพื่อให้ความบกพร่องได้ฟื้นตัว และมีพัฒนาการดีขึ้นหรือไม่ชะงักอยู่กับที่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดเรียนร่วม

การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม (Mainstreaming or Integration) เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญาได้มีโอกาสเรียนในชั้นเรียนปกติร่วมกับเด็กทั่วไปเพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุขโดยการจัดการศึกษาจะคำนึงถึงความสามารถ

ของแต่ละบุคคล (สุพิทยา แก้วมณี, 2539) ซึ่งการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมนั้น Wang และ Baker (1985) อ้างถึงใน เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล (2529) กล่าวว่า การเรียนร่วมจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของเด็กด้วย คือพบว่าเด็กพิการที่เรียนร่วมมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กพิการที่ไม่ได้เรียนร่วม และมีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพันธ์วิทย์ ไวยรูป (2540) และ เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล (2529) ที่พบว่า เด็กพิการที่เรียนร่วมจะมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกสูงต่อครู และเพื่อนร่วมชั้นเรียนและมีความสนใจในกิจกรรมการเรียนเหมือนเด็กทั่วไป

นอกจากนี้จากการศึกษาของ Shinn และ คณะ (1997) ที่ทำการศึกษาผลของการจัดการเรียนร่วมของเด็กขาดความสามารถในการเรียนรู้ระดับไม่รุนแรง จำนวน 23 คน จากการประเมินผลหลักสูตรพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วเด็กได้รับความรู้ทางวิชาการในหลักสูตรปกติเพิ่มขึ้นทั้งครูและผู้ปกครองต่างยอมรับรูปแบบการเรียนร่วม ดังนั้นการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมจึงเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กพิการได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ในสภาพการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติของชั้นเรียนปกติ

สำหรับผลการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการ ปัญหา และเจตคติของครูและผู้ปกครองนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดเรียนร่วมของ สหภัทร์ เจริญยศ (2540) และ สุกัญญา ขำเพชร (2538) พบว่า ครูมีความต้องการด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือและอาคารสถานที่ และด้านหลักสูตรในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านต่างๆ ไปด้วยคือปัญหาที่เกิดจากครูเกิดจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเกิดจากผู้ปกครองในระดับมากเช่นกัน ส่วนผู้ปกครองนั้นมีความต้องการในด้านการศึกษา ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในระดับมาก และมีปัญหาในระดับมากในด้านการศึกษา ด้านอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ ด้านบริการและการจัดการ รวมทั้งพบว่าผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนไม่มีความพร้อมที่จะจัดเรียนร่วมได้เลยเพราะขาดความพร้อมทั้งด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และด้านอุปกรณ์ทางการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฐานิยา บุญเกียรติ (2538) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าสภาพในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ด้านคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ส่วนปัญหาที่พบในระดับมากของแต่ละด้านที่กล่าวมาคือ การขาดแคลนห้องเรียนสำหรับเด็กพิเศษ ครูผู้สอนมีจำนวนน้อย ไม่มีหลักสูตรเฉพาะให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ปัญหาการยึดหยุ่นเนื้อหา ขาดการนิเทศและติดตามผล สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ และการใช้ข้อสอบชุดเดียวกับเด็กปกติทำให้เด็กพิเศษทำข้อสอบไม่ได้ ส่วน ทองนวล ภูประเสริฐ (2538) ศึกษาเจตคติของบุคลากรทางการประถมศึกษาที่มีต่อการจัดเรียนร่วม พบว่าบุคลากรที่เป็นฝ่ายสนับสนุนในการจัดการศึกษามีเจตคติทางบวกสูงกว่าบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการและบุคลากรที่มีประสบการณ์ตรงในการจัดเรียนร่วมจะมีเจตคติสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้เทคนิคในการประเมินความต้องการจำเป็นที่ต่างกัน โดยประเด็นที่ต้องการศึกษาคือความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม เนื่องจากการศึกษาเด็กพิการทุกคนต่างก็มีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาตามศักยภาพของตนภายใต้สภาพการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่และในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมนั้นมีปัญหาในการดำเนินการหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่างๆทำให้ลักษณะของปัญหาที่มีความซับซ้อนถ้าหากไม่ได้รับการแก้ไขก็จะทำให้การดำเนินโครงการไม่บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ทั้งนี้บุคลากรในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมนั้นมีอยู่หลายฝ่ายและครูประจำการที่ทำหน้าที่ในโรงเรียนนับได้ว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทยิ่งต่อการจัดการเรียนร่วมเพราะเป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการโดยตรงย่อมประสบปัญหาต่างๆและมองเห็นปัญหาได้อย่างชัดเจน ครูประจำการจึงเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม โดยรูปแบบที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม คือเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมนั้นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อลดข้อบกพร่องจากเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม โดยผู้วิจัยต้องการศึกษาผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมและต้องการศึกษาว่าเทคนิคใดที่ให้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีลักษณะการคิดริเริ่ม การคิดหลากหลายมากกว่ากัน รวมทั้งต้องการศึกษาการยอมรับผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการเลือกใช้เทคนิคที่มี ประสิทธิภาพในการประเมินความต้องการจำเป็นอย่างสร้างสรรค์ที่จะทำให้อาจได้ข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงโครงการให้ดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม และเพื่อเปรียบเทียบผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นในด้านคุณลักษณะความคิดริเริ่ม ความหลากหลายและการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง การดำเนินการวิจัยจำแนกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมและการเปรียบเทียบลักษณะผลความต้องการจำเป็นด้านความคิดริเริ่มและความคิดหลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญ และเปรียบเทียบการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้วิจัยเลือกศึกษาประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือครูประจำการ จำนวน 795 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2542 จำนวน 14 โรงเรียน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4 ซึ่งโรงเรียนที่ใช้เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการเลือกอย่างเจาะจง โดยต้องเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมและผู้บริหารต้องให้ความร่วมมือ เต็มใจ และยินยอมให้ครูในโรงเรียนมาเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจนเสร็จสิ้นกระบวนการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครอบคลุม หลากหลาย ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างจากประชากรในทุกโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างมี 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นครูประจำการที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน โดยในชั้นระดมความคิดของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีรูปแบบขั้นการระดมความคิดที่ต่างกัน หลังจากระดมความคิดได้ผลความต้องการจำเป็นทั้ง 2 กลุ่มแล้วความต้องการจำเป็นในแต่ละกลุ่มจะนำเสนอให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมใน 2 รูปแบบคือ ป้ายประกาศ และแบบสอบถาม ดังนั้นจึงจำแนกได้เป็นเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 4 แบบ ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

1. มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมอย่างน้อย 1 ปี เพราะผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพอจะทราบสภาพปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนพอสมควร

2. ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีความยินดีและเต็มใจที่จะสละเวลาอย่างต่อเนื่องในการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในการประเมินความต้องการจำเป็นทั้งเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

วิธีการในการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกอย่างเจาะจงในการเลือกโรงเรียนจำนวน 14 โรงเรียน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม 14 คน ดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อโดยตรงกับผู้บริหารโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมเพื่อชี้แจงรายละเอียดในการทดลองและขอความร่วมมือในการเข้าร่วมการทดลองโดยการส่งครูปประจำการในโรงเรียนซึ่งอาจจะเป็นครูที่จบการศึกษาพิเศษหรือครูที่จบการศึกษาในสาขาอื่น

2. หลังจากติดต่อได้รายชื่อและคุณสมบัติของครูที่จะเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครบทั้ง 14 โรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยจึงสุ่มเข้ากลุ่มแบบจับคู่ โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ดำเนินการด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและกลุ่มเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง โดยเลือกตัวแปรที่จะเป็นเกณฑ์ในการจับคู่ผู้เข้าร่วมการทดลอง คือ เพศ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษาตามวิชาเอก (วิชาเอกการศึกษาพิเศษและวิชาเอกอื่นๆ) โดยทั้งสองกลุ่มต้องควบคุมให้มีความใกล้เคียงกันหรือเท่าเทียมกันให้มากที่สุด

2. ผู้ให้ข้อมูลนอกกระบวนการกลุ่ม เป็นครูประจำการทุกคนที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ที่ไม่ได้เข้าร่วมในกระบวนการกลุ่มเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง เป็นผู้ที่ตรวจสอบความคิดและให้ข้อเสนอแนะข้อมูลที่ได้จากกระบวนการกลุ่ม ในช่วงระยะพักกระบวนการกลุ่ม จำนวน 796 คน

3. ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับความต้องการจำเป็นและตรวจสอบลักษณะความคิดริเริ่มของความต้องการจำเป็น ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเป็นผู้ประเมินการยอมรับผลความต้องการจำเป็น จำนวน 7 คน และผู้ประเมินความคิดริเริ่มของผลความต้องการจำเป็น คือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งต้องมีคุณสมบัติคือเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมและได้รับการยอมรับว่ามีความรู้หรือมีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

ตารางที่ 4 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร
1. ดาราคาม	63
2. พญาไท	107
3. วัดหนึ่ง	83
4. วัดเวตวันธรรมवास	87
5. วัดหงส์รัตนาราม	35
6. ประถมมนตรี	62
7. วัดมหาบุศย์(พิทักษ์ถาวรคุณ)	55
8. โรงเรียนวัดโสมนัส	32
9. โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ	65
10. โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม	15
11. โรงเรียนวัดโบสถ์	36
12. โรงเรียนวัดอุทัยธาราม	30
13. โรงเรียนโมเชิตสโมสร	49
14. โรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์	76
รวม	795 คน

สิ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาครั้งนี้คือการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุงในการประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม โดยใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมที่มีลักษณะการพัฒนาความคิดริเริ่มในการค้นหาความต้องการจำเป็นแล้วให้คนในองค์กรเสนอแนะความคิดบนป้ายประกาศ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุงเพื่อลดข้อจำกัดบางประการของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิม โดยใช้เทคนิคกลุ่มสมมุติฐานในการพัฒนาความคิดริเริ่มแล้วให้คนในองค์กรเสนอแนะความคิดด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจากการสรุปรายละเอียดจากป้ายความคิดในกระบวนการกลุ่ม อย่างไรก็ตามจากงานวิจัยของ Barnes (1996) ที่เสนอแนะว่าควรใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งควบคู่กับเทคนิคอื่นและควรตรวจสอบความตรงของการใช้เทคนิค ดังนั้น นอกจากการพัฒนาเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุงแล้ว ผู้วิจัยจึงออกแบบการทดลองโดยดำเนินการในกระบวนการกลุ่มด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุงส่วนในขั้นตอนการเสนอแนะความคิดของทั้งสองเทคนิคผู้วิจัยจะให้คนในองค์กรได้เสนอแนะความคิด ทั้งรูปแบบของป้ายประกาศและแบบสอบถาม ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แบบการทดลองในการเปรียบเทียบเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง

เทคนิคในการประเมินความต้องการ จำเป็น	ขั้นการระดมความคิด	ขั้นการตรวจสอบความคิด และให้ข้อเสนอแนะ
1.เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมเดิมกลุ่ม และป้ายประกาศ (กลุ่มควบคุม-C group)	ระดมความคิดปกติ	ให้ ข้อเสนอแนะบนป้าย ประกาศ
2.เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบสมมติ และป้ายประกาศ (กลุ่มทดลอง 1-E group)	ระดมความคิดโดยใช้เทคนิค กลุ่มสมมติ	ให้ ข้อเสนอแนะบน ป้ายประกาศ
3. เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบกลุ่มและ แบบสอบถาม (กลุ่มทดลอง 2-E group)	ระดมความคิดปกติ	ให้ข้อเสนอแนะผ่านแบบ สอบถาม
4.เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบสมมติ และป้ายประกาศ (กลุ่มทดลอง 3-E group)	ระดมความคิดโดยใช้เทคนิค กลุ่มสมมติ	ให้ข้อเสนอแนะผ่านแบบ สอบถาม

จากวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นการออกแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีกลุ่มควบคุม (C-Group) กลุ่มทดลอง (E-Group) และวัดผลหลังการทดลอง จึงแสดงด้วยผังการทดลอง ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 ผังการทดลอง

กลุ่มควบคุม C-Group	X_1	O_{C1}
กลุ่มทดลอง 1 E-Group	X_1	O_{E1}
กลุ่มทดลอง 2 E-Group	X_2	O_{E2}
กลุ่มทดลอง 3 E-Group	X_3	O_{E3}

อุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการกลุ่ม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถแบ่งตามรูปแบบของเทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. อุปกรณ์ที่ใช้ในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม ประกอบด้วย

1.1 ขั้นตอนการดำเนินกระบวนการกลุ่ม มีผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม 7 คน ผู้ดำเนินการ ผู้จัดบันทึก ผู้ติดกระดาษ อุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการกลุ่ม ได้แก่ กระดาษการ์ดขนาดต่างๆ กาวดินเหนียว ปากกาสี เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

1.2 ขั้นตอนการพักเพื่อให้ครูตรวจสอบความคิดและเสนอแนะความต้องการจำเป็น ได้แก่ป้ายประกาศขนาด 1.5 x 2.8 เมตร เนื้อหาภายในป้ายประกาศเป็นการสรุปความต้องการจำเป็นที่ได้จากการระดมความคิดในกระบวนการกลุ่ม เป็นความต้องการจำเป็นในด้านและประเด็นต่างๆ นอกจากนี้มีคำชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการให้ข้อเสนอแนะ กระดาษสำหรับเขียนข้อความ และช่องสำหรับบรรจุกระดาษที่เขียนข้อความเสนอแนะความต้องการจำเป็น (ตัวอย่างป้ายประกาศแสดงในภาคผนวก ข)

การติดตั้งป้ายประกาศในโรงเรียน มีหลักในการปฏิบัติ คือ

1. เป็นสถานที่ที่ครูสามารถยืนหรือนั่งอ่านได้สะดวก
2. ไม่กีดขวางทางสัญจร
3. เป็นจุดที่ครูทุกคนต้องเดินผ่านอยู่เสมอ

ด้วยหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารเพื่อติดตั้งป้ายประกาศบริเวณที่จัดไว้สำหรับเขียนชื่อลงเวลาปฏิบัติงานของครู ซึ่งถ้าหากโรงเรียนใดไม่มีป้ายประกาศถาวรบริเวณนั้น ผู้วิจัยจะใช้ป้ายเคลื่อนย้ายมาติดตั้งไว้ สำหรับในบางกรณีที่บริเวณเขียนชื่อคับแคบ ไม่สะดวก ผู้วิจัยจะปรึกษากับผู้บริหารถึงสถานที่ที่ครูจะพบเห็นและเสนอแนะป้ายประกาศได้สะดวก ดังนั้นในบางโรงเรียนที่ไม่สามารถใช้บริเวณดังกล่าวได้ จึงติดตั้งป้ายประกาศที่บริเวณโรงอาหาร หรือหน้าห้องธุรการ

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง ประกอบด้วย

2.1 ขั้นตอนการดำเนินกระบวนการกลุ่ม มีผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม 7 คน ผู้ดำเนินการ ผู้จัดบันทึก ผู้ติดกระดาษ อุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการกลุ่ม ได้แก่ กระดาษการ์ดขนาดต่างๆ กระดาษทดความคิด กาวดินเหนียว ปากกาสี เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

2.2 ขั้นตอนการพักเพื่อให้ครูตรวจสอบความคิดและเสนอแนะความต้องการจำเป็น ได้แก่

แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นโดยสรุปความต้องการจำเป็นทั้งหมดที่ได้จากการระดมความคิดในกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ตรวจสอบและเสนอแนะความคิด เป็นแบบสอบถามปลายเปิด มี 2 ตอน (ตัวอย่างแบบสอบถามแสดงในภาคผนวก ข) ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 การให้ข้อเสนอแนะหรือความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้านต่างๆ ด้วยการตอบคำถามปลายเปิด "ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนของท่าน ท่านมีข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นหรือมีปัญหาอื่นใดนอกเหนือจากรายละเอียดที่แสดงไว้ในแบบสอบถาม ซึ่งเป็นปัญหาที่ท่านเห็นว่าต้องได้รับการแก้ไขพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อให้สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนของท่านมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น "

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเกี่ยวกับลักษณะในการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงในการประเมินความต้องการจำเป็น

แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเกี่ยวกับลักษณะในการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงในการประเมินความต้องการจำเป็นทั้งกลุ่มที่ประเมินด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนและกระบวนการสร้างเหมือนกัน ประกอบด้วยแนวทางในการสัมภาษณ์ 5 ข้อ (ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์แสดงในภาคผนวก ค) รายละเอียดและขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์มีดังนี้

1. กำหนดกรอบความคิดที่ต้องการจะศึกษา ได้แก่ ความยากง่าย ความพึงพอใจในการนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

2. ศึกษารูปแบบและขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างแนวทางการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดที่ต้องการศึกษาให้ครอบคลุมตามประเด็น จำนวน 5 ข้อ

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา การใช้ภาษา

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบประเมินเกี่ยวกับลักษณะของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ด ดั้งเดิมและแบบปรับปรุง ประกอบด้วยแบบประเมิน 2 ฉบับ ได้แก่

2.1 แบบประเมินเกี่ยวกับลักษณะของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมใช้ประเมินผลความต้องการจำเป็นที่แสดงถึงลักษณะของความคิดริเริ่มในแต่ละเทคนิค

แบบประเมินความคิดริเริ่ม (ตัวอย่างแบบประเมินแสดงในภาคผนวก ค) ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คำนิยามความคิดริเริ่ม วิธีการวัดความคิดริเริ่ม

ส่วนที่ 2 ตารางบันทึกคะแนนสำหรับผู้เชี่ยวชาญบันทึกคะแนนความคิดริเริ่มของ

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในแต่ละกลุ่ม

รายละเอียดและขั้นตอนการสร้างมีดังนี้

1. ศึกษาความหมายและคำจำกัดความของความคิดริเริ่มจากเอกสารและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษารูปแบบและขั้นตอนการสร้างแบบประเมิน

3. สร้างแบบประเมินตามรูปแบบที่กำหนดไว้

4. นำแบบประเมินความคิดริเริ่มให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบรูปแบบและความตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษา

5. ปรับปรุงและแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 แบบประเมินเกี่ยวกับการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมใช้ประเมินการยอมรับที่มีต่อผลความต้องการจำเป็นในแต่ละเทคนิค

แบบประเมินการยอมรับ (ตัวอย่างแบบประเมินแสดงในภาคผนวก ค) ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คือ คำชี้แจง

ส่วนที่ 2 คือ ตารางบันทึกคะแนนสำหรับผู้เกี่ยวข้องบันทึกคะแนนการยอมรับผล

การประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 4 กลุ่ม แบบประเมินเป็นชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความเพื่อวัดระดับการยอมรับ 7 ข้อ ใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับการยอมรับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการยอมรับมาก
3	หมายถึง	ระดับการยอมรับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการยอมรับน้อย
1	หมายถึง	ระดับการยอมรับน้อยที่สุด

รายละเอียดและขั้นตอนการสร้างมีดังนี้

1. กำหนดประเด็นที่จะศึกษามิติของการยอมรับของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มที่มีต่อผลการประเมินความต้องการจำเป็น ได้มิตการยอมรับทั้งสิ้น 7 ประเด็น คือ ความชัดเจน ความสอดคล้องกับการรับรู้ ตรงกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน รายละเอียดสมบูรณ์ครอบคลุมทุกประเด็นที่สำคัญ สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษาและส่วนรวม และเป็นรูปธรรม
2. ศึกษารูปแบบและขั้นตอนการสร้างแบบประเมินการยอมรับจากเอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบประเมินตามรูปแบบที่กำหนดไว้
4. นำแบบประเมินการยอมรับให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบรูปแบบและความตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษา
5. ปรับปรุงและแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนและกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการเตรียมการ

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 14 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครไปยังผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 14 โรงเรียนด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการวิจัยรวมทั้งขออนุญาตเรียนเชิญครูไปเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในวันและเวลาที่กำหนด โดยผู้วิจัยแจ้งวันเวลาในการดำเนิน

การเป็น 2 กลุ่ม และจะประสานกับครูที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มอีกครั้งว่าต้องไปเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในวันเวลาใด เนื่องจากผู้วิจัยต้องนำรายชื่อ และคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้มาสู่ครูเข้ากลุ่มให้มีความเท่าเทียมกันอีกครั้ง และเมื่อผู้วิจัยติดต่อกับครูที่จะเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครบทั้ง 14 คนและสู่เข้ากลุ่มให้มีความใกล้เคียงกันมากที่สุดแล้ว จึงติดต่อกับครูที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มให้รับทราบวันเวลา และสถานที่ในการดำเนินการอีกครั้ง

3. ผู้วิจัยติดต่อกับฝ่ายอาคารสถานที่ คณะครุศาสตร์เพื่อขอใช้ห้องในการดำเนินการกระบวนการกลุ่ม และติดต่อห้องประชุมวิชาการในห้องสมุดเพื่อใช้ในการทดลองเครื่องมือในวันศุกร์ที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2543

4. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการกระบวนการกลุ่ม และซักซ้อมทำความเข้าใจกับผู้ช่วยวิจัยซึ่งหน้าที่จัดข้อความที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเสนอแนะลงในกระดาษและผู้ช่วยวิจัยที่ทำหน้าที่ติดกระดาษบนป้ายเรื่องและกระดาน

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการกระบวนการกลุ่ม

ดำเนินการกระบวนการกลุ่มเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิม

ครั้งที่ 1 ในวันจันทร์ที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2543 เวลา 12.30 - 17.00 น. ที่ห้อง 403 อาคาร 3 คณะครุศาสตร์

ครั้งที่ 2 ในวันพฤหัสบดีที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 เวลา 13.00 - 16.00 น. ที่ห้อง 201 อาคาร 2 คณะครุศาสตร์

ผู้วิจัยดำเนินการกระบวนการกลุ่มด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและผู้ช่วยวิจัย จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มทั้ง 7 คนแนะนำตนเอง

2. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม แจกเอกสารเกี่ยวกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มทราบ

3. ผู้วิจัยเสนอบทบาทตนเองเป็นผู้ดำเนินการเริ่มกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาป้ายวางแผนด้วยคำถาม "ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนของท่าน ท่านคิดว่ามีปัญหาด้านใดบ้างที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และต้องการได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน" จากนั้นผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจะเสนอแนะความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมเป็นด้านๆ ด้วยวลีหรือประโยคสั้นๆ โดยจะยังไม่พูดในรายละเอียดของความต้องการจำเป็นด้านนั้นๆ ในขั้นตอนการระดมความคิดจะไม่มีการโต้แย้งความคิดของผู้อื่น และผู้ดำเนินการต้องมีบทบาทในการกระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

4. เมื่อพัฒนาป้ายวางแผนจนกระทั่งผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแน่ใจว่าไม่มีความต้องการจำเป็นอื่นใดที่นอกเหนือจากนี้ จึงให้ทุกคนร่วมกันพิจารณาข้อรายการต่างๆ บนป้ายซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ให้พิจารณาและตัดสินใจว่าข้อความใดที่ควรจะถูกยุบรวมกันเพื่อให้อยู่ในด้านเดียวกัน และเมื่อรวมข้อความต่างๆ เป็นรายด้านแล้วจึงพิจารณาร่วมกันว่าด้านต่างๆ นั้นครอบคลุมในข้อความย่อยหรือไม่ จนกระทั่งได้ป้ายวางแผนที่มีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้านต่างๆ เป็นหัวข้อใหญ่ และมีประเด็นในด้านนั้นๆ เป็นหัวข้อย่อย

5. ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพัฒนาป้ายความคิดที่ 1 โดยนำหัวข้อใหญ่ของป้ายวางแผนมาพัฒนาเป็นหัวเรื่องของป้ายความคิด และนำประเด็นต่างๆ ที่เป็นหัวข้อย่อยของหัวข้อใหญ่นั้นมาเป็นหัวข้อหลักในป้ายความคิด แล้วจึงเข้าสู่กระบวนการระดมสมองของป้ายความคิดที่ 1 เมื่อป้ายความคิดที่ 1 สมบูรณ์แล้วก็นำกระบวนการกลุ่มสู่การพัฒนาป้ายความคิดที่ 2, 3, 4...ต่อไป

6. ขั้นพักกระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยสรุปข้อมูลความต้องการจำเป็นจากกระบวนการกลุ่มทั้งหมดอยู่ในรูปแบบป้ายประกาศ (เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ) ซึ่งใช้ระยะเวลาในการติดป้ายประกาศไว้ที่โรงเรียน 2 สัปดาห์ และรูปแบบแบบสอบถาม (เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและแบบสอบถาม) เพื่อนำเสนอข้อมูลและให้ครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความคิด รวมทั้งเสนอแนะความต้องการจำเป็นเพิ่มเติม โดยใช้รูปแบบป้ายประกาศ จำนวน 4 โรงเรียน และใช้รูปแบบแบบสอบถาม 3 โรงเรียน ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 รายชื่อโรงเรียนที่ได้รับการนำเสนอข้อมูลด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและแบบสอบถาม

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม กลุ่มและป้ายประกาศ	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและ แบบสอบถาม
1. โรงเรียนวัดโบสถ์	1. โรงเรียนพญาไท
2. โรงเรียนวัดอุทัยธาราม	2. โรงเรียนวัดมหาบุศย์
3. โรงเรียนวัดหนัง	3. โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม
4. โรงเรียนประถมนนทรี	

7. ผู้วิจัยรวบรวมและสรุปข้อมูลจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในป้ายประกาศและแบบสอบถาม และเชิญครูเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 2 ในครั้งนี้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจะได้รับข้อมูลจากเอกสารที่ผู้วิจัยสรุปข้อมูลทั้งหมด 2 ชุด คือ ข้อมูลจากป้ายประกาศและจากแบบสอบถาม เมื่อรับทราบข้อมูลในเอกสารร่วมกันแล้วทุกคนจึงพิจารณาและอภิปรายในแต่ละประเด็นว่าเป็นความต้องการจำเป็นหรือไม่ ถ้าหากประเด็นนั้นไม่ใช่ความต้องการจำเป็นจะตัดข้อมูลนั้นออกไป เมื่อได้ข้อสรุปในทุกประเด็น

แล้ว ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจึงเลือกประเด็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของ ทั้ง 2 กลุ่ม

ดำเนินกระบวนการกลุ่มด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดัดแปลงแบบปรับปรุง

ครั้งที่ 1 ในวันอังคารที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2543 เวลา 13.00 – 16.00 น. ที่ห้อง 201 อาคาร 2 คณะครุศาสตร์

ครั้งที่ 2 ในวันศุกร์ที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 เวลา 13.00 – 16.00 น. ที่ห้อง 213 อาคาร 2 คณะครุศาสตร์

ผู้วิจัยดำเนินกระบวนการกลุ่มด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดัดแปลงแบบปรับปรุง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และผู้ช่วยวิจัย จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มทั้ง 7 คน แนะนำตนเอง
2. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม แจกเอกสารเกี่ยวกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดดัดแปลงแบบปรับปรุงให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มทราบ
3. ผู้วิจัยเสนอบทบาทตนเองเป็นผู้ดำเนินการเริ่มกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาป้ายวางแผนด้วยคำถาม "ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนของท่าน ท่านคิดว่ามีปัญหาด้านใดบ้างที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และต้องการได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน" จากนั้นจะให้เวลาผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในการเขียนเสนอแนะความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมเป็นรายด้านลงในกระดาษหัดความคิดที่จัดเตรียมไว้ให้ แล้วจึงให้เสนอความคิดที่เขียนไว้ที่ละคนจนครบทุกคน ในขั้นตอนการระดมความคิดจะไม่มีการโต้แย้งความคิดของผู้อื่น
4. เมื่อพัฒนาป้ายวางแผนจนกระทั่งผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแน่ใจว่าไม่มีความต้องการจำเป็นอื่นใดที่นอกเหนือจากนี้ จึงให้ทุกคนร่วมกันพิจารณาข้อรายการต่างๆ บนป้ายซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ให้พิจารณาและตัดสินใจว่าข้อความใดที่ควรจะถูกยุบรวมกันเพื่อให้อยู่ในด้านเดียวกัน และเมื่อรวมข้อความต่างๆ เป็นรายด้านแล้วจึงพิจารณาร่วมกันว่าด้านต่างๆ นั้นครอบคลุมในข้อความย่อยหรือไม่ จนกระทั่งได้ป้ายวางแผนที่มีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้านต่างๆ เป็นหัวข้อใหญ่ และมีประเด็นในด้านนั้นๆ เป็นหัวข้อย่อยเสร็จสมบูรณ์
5. ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพัฒนาป้ายความคิดที่ 1 โดยนำหัวข้อใหญ่ของป้ายวางแผนมาพัฒนาเป็นหัวเรื่องของป้ายความคิด และนำประเด็นต่างๆ ที่เป็นหัวข้อย่อยของหัวข้อใหญ่นั้นมาเป็นหัวข้อหลักในป้ายความคิด แล้วจึงเข้าสู่กระบวนการระดมสมองของป้ายความคิดที่ 1 โดยให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มคิดและเขียนตามลำพัง แล้วจึงให้แสดงความคิดเห็นที่ละท่าน โดยไม่มีการวิเคราะห

พิจารณาว่าความคิดนั้นถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เมื่อป้าความคิดที่ 1 สมบูรณ์แล้วก็นำกระบวนการกลุ่มสู่การพัฒนาป้าความคิดที่ 2, 3, 4...ต่อไป

6. ขั้นพักกระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยสรุปข้อมูลความต้องการจำเป็นจากกระบวนการกลุ่มทั้งหมดอยู่ในรูปแบบป้าประกาศ (เทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบสมมติและป้าประกาศ) โดยใช้ระยะเวลาในการติดป้าประกาศไว้ที่โรงเรียน 2 สัปดาห์ และแบบสอบถาม (เทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบสมมติและแบบสอบถาม) เพื่อนำเสนอข้อมูลและให้ครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความคิดรวมทั้งเสนอแนะความต้องการ จำเป็นเพิ่มเติม โดยใช้รูปแบบป้าประกาศ จำนวน 4 โรงเรียน และใช้รูปแบบแบบสอบถาม 3 โรงเรียน ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 รายชื่อโรงเรียนที่ได้รับการนำเสนอข้อมูลด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบสมมติและป้าประกาศและแบบสมมติและแบบสอบถาม

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบสมมติและป้าประกาศ	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบสมมติและแบบสอบถาม
1. โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม	1. โรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์
2. โรงเรียนดาราคาม	2. โรงเรียนวัดเวตวันธรรมवास
3. โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ	3. โรงเรียนวัดโสมนัส
4. โรงเรียนโฆสิตโสไมสร	

7. ผู้วิจัยรวบรวมและสรุปข้อมูลจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในป้าประกาศและแบบสอบถาม และเชิญครูเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 2 ในครั้งนี้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจะได้รับข้อมูลจากเอกสารที่ผู้วิจัยสรุปข้อมูลทั้งหมด 2 ชุด คือ ข้อมูลจากป้าประกาศและจากแบบสอบถาม เมื่อรับทราบข้อมูลในเอกสารร่วมกันแล้วทุกคนจึงพิจารณาและอภิปรายในแต่ละประเด็นว่าเป็นความต้องการจำเป็นหรือไม่ ถ้าหากประเด็นนั้นไม่ใช่ความต้องการจำเป็นจะตัดข้อมูลนั้นออกไป เมื่อได้ข้อสรุปในทุกประเด็นแล้ว ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจึงเลือกประเด็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของทั้ง 2 กลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้ข้อมูลทั้งในช่วงการดำเนินการกระบวนการกลุ่มซึ่งจะมีข้อมูลจากการสังเกต การซักถาม การจดบันทึก การบันทึกเสียงระหว่างการดำเนินการกระบวนการกลุ่ม และข้อมูลหลังจากดำเนินการกระบวนการกลุ่มเสร็จสิ้น เป็นข้อมูลจากการจดบันทึก

การสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเป็นความเรียง โดยการเปรียบเทียบข้อมูล คือการแสวงหาความเหมือนหรือความแตกต่างที่มีอยู่ในคุณลักษณะ หรือคุณสมบัติของข้อมูลตั้งแต่ 2 ชุดขึ้นไปอย่างเป็นระบบ (สูกงค์ จันทวานิช, 2540)

2. การเปรียบเทียบสัดส่วนของประเด็นความต้องการจำเป็น การเปรียบเทียบด้านความคิดริเริ่ม ความคิดหลากหลาย และการยอมรับความต้องการจำเป็นของทั้ง 4 เทคนิค จะเปรียบเทียบโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบสัดส่วนของประเด็นความต้องการจำเป็น วิเคราะห์ด้วยค่าสัดส่วนและทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนด้วยค่าสัดส่วน ซี (Z - proportional) โดยมีสูตร ดังนี้

$$Z = \frac{\hat{p}_1 - \hat{p}_2}{\sqrt{\frac{\hat{p}_1 \hat{q}_1}{n_1} + \frac{\hat{p}_1 \hat{q}_1}{n_2}}}$$

Z = ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน

$\hat{p}_1$ = ค่าสัดส่วนของจำนวนประเด็นที่ได้รับการเสนอแนะจากกลุ่มที่ 1

$\hat{p}_2$ = ค่าสัดส่วนของจำนวนประเด็นที่ได้รับการเสนอแนะจากกลุ่มที่ 2

$\hat{q}$ = $1 - \hat{p}_1$

n_1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชากรกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชากรกลุ่มที่ 2

2.2 การเปรียบเทียบด้านความคิดริเริ่ม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัชยฐาน และฐานนิยม

2.3 การเปรียบเทียบด้านความคิดหลากหลาย วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงนับค่าความถี่ของจำนวนประเด็นความต้องการจำเป็น

2.4 การเปรียบเทียบด้านการยอมรับผลความต้องการจำเป็น วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ภาพรวมของการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 8 ขั้นตอนของวิธีดำเนินการวิจัยและภาพรวมของการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วัน-เวลา
ติดต่อผู้บริหารโรงเรียนและครูเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย	23 ธ.ค. 42 - 11 ม.ค. 43
ทดลองใช้เครื่องมือ	14 ม.ค. 43 เวลา 15.00-17.00 น.
ดำเนินการขบวนการกลุ่ม ครั้งที่ 1	
-เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิม	17 ม.ค. 43 เวลา 12.30-17.00 น.
-เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง	18 ม.ค. 43 เวลา 12.30-16.00 น.
พักกระบวนการกลุ่ม นำเสนอข้อมูลด้วยป้ายประกาศและแบบสอบถาม	19 ม.ค. - 8 ก.พ. 43
เก็บรวบรวมป้ายประกาศ แบบสอบถาม และสรุปข้อมูล	9 ก.พ. - 16 ก.พ. 43
ดำเนินการขบวนการกลุ่มครั้งที่ 2	
-เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิม	17 ก.พ. 43 เวลา 13.00-16.00 น.
-เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง	18 ก.พ. 43 เวลา 13.00-16.00 น.
เปรียบเทียบความคิดริเริ่ม ความคิดหลากหลายและการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็น	22 มี.ค. - 31 มี.ค. 43

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ (1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของครูประจำการ โดยใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง (2) เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง ในประเด็นแรกคือเปรียบเทียบลักษณะของความต้องการจำเป็นที่ได้จากแต่ละเทคนิคในด้านความหลากหลายและความคิดริเริ่มจากผู้เชี่ยวชาญ ประเด็นที่สองคือเปรียบเทียบการยอมรับในผลการประเมินความต้องการจำเป็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง (3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความยากง่ายในการปฏิบัติ ด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม และบรรยากาศในการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

1.1.1 ผลการวิเคราะห์รายละเอียดของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นการระดมความคิดของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง

1.1.2 แผนภาพสตอรี่บอร์ดดั้งของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

1.1.3 ผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นจากชั้นระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง

1.1.4 ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

1.2 ผลการเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง เมื่อเพิ่มเติมข้อรายการจากป้ายประกาศและแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดริเริ่ม ความคิดหลากหลายและการยอมรับผลความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบรรยากาศและความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มที่มีต่อเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

ตอนที่ 1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1.1.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในขั้นตอนการระดมความคิดของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง

ตอนที่ 1.1.2 แผนภาพสตอรี่บอร์ดดั้งของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

ตอนที่ 1.1.3 ผลการเปรียบเทียบประเด็นผลการประเมินความต้องการจำเป็นจากชั้นระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง

ตอนที่ 1.1.4 ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 1.1.1 ผลการวิเคราะห์ของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง

จากการดำเนินกระบวนการกลุ่มด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง ผู้วิจัยสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านผู้บริหาร

ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงมีความเห็นว่า ปัญหาด้านผู้บริหารได้แก่ ผู้บริหารไม่มีความรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม รวมทั้งไม่เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ เพราะมีความคิดว่าการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมเป็นเรื่องสูญเปล่าทางการศึกษา เมื่อดำเนินการจัดการศึกษาก็ขาดความตั้งใจในการดำเนินงาน ไม่มีการเตรียมการทั้งทางด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน ครูไม่ได้รับการชี้แจงแนวทางในการปฏิบัติงานจากผู้บริหาร การทำงานจึงไม่มีระบบและขาดการประสานงานเพื่อทำงานร่วมกันในโรงเรียน

“ผู้บริหารยังไม่รู้เลยว่าจะจัดเรียนร่วมแบบไหน อยู่ๆก็รับเด็กมาแล้วโยนให้ครูเป็นคนจัดการทุกอย่างแล้วบอกว่า.. ช่วยที่ผมไม่รู้เรื่องเลย.. แบบนี้ไม่ได้ ผู้บริหารสิที่ต้องมีความรู้ก่อนใคร จะได้มาบริหารจัดการได้ถูกต้อง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“ก่อนที่โรงเรียนจะดำเนินการ ผู้บริหารเรียกครูที่จะสอนมาสั่งงานแค่คนสองคน..พอเป็นแบบนี้เวลาเราจะส่งเด็กไปเรียนร่วมในชั้นปกติครูเขาก็ไม่เต็มใจรับ ไม่อยากสอนก็ ผู้บริหารไม่ได้สั่งเขาโดยตรง ไม่ได้ทำความเข้าใจร่วมกันกับทุกคนในโรงเรียนก็จะเกิดปัญหาแบบนี้”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“เขาก็บอกตรงๆวันที่ประชุมประจำเดือนว่า ไม่เห็นประโยชน์จากการเอาเด็กพิเศษมาเรียนในโรงเรียนแต่ต้องทำตามนโยบายของหน่วยงาน”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

เมื่อมีการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อให้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม พบว่าปัญหาคือการที่ผู้บริหารมักจะนำงบประมาณไปใช้ในแนวทางอื่นที่มีได้เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม และเกิดปัญหาขาดวัสดุ อุปกรณ์และเงินทุนเพื่อเบิกจ่ายในการดำเนินงานตามมา

“ได้งบประมาณที่จะแจ้งให้ครูทราบ ก็เอาไปบริหารทางอื่นจนหมด เราไม่รู้หรอก มารู้อีกที เอ้า..บมาแล้วหรือ หมดแล้วด้วย”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“บางทีก็บอกว่าเอาไปใช้ก่อนแล้วจะชดเชยให้ ..ก็ไม่เคยได้ใช้งบสนับสนุนส่วนนี้ในการสอนเด็กสักที”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“เวลาจะขอเบิกงบบไปซื้ออุปกรณ์ใช้ในห้องเรียนก็ให้นะ แต่บอกว่างบเรียนร่วมหมดแล้ว นี่เป็นงบอื่น แล้วเอาเงินเรียนร่วมไปไหนก็เรายังไม่เคยเบิกเลย”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

กลุ่มปรับปรุง เห็นว่าผู้บริหารมีปัญหาในการมอบหมายงานให้ครูสอนเด็กพิเศษโดยไม่ได้พิจารณาความเหมาะสมด้านคุณสมบัติ และเมื่อมอบหมายงานให้ครูแล้วก็ไม่มีติดตามการดำเนินงาน ปลดปล่อยให้ครูทำงานและแก้ปัญหาในการดำเนินงานที่เกิดขึ้นด้วยตนเองเสมอ เมื่อครูขอเวลาปรึกษาหรือขอพบเพื่อหารือแนวทางในการแก้ปัญหาในการดำเนินงานก็ไม่ให้ความสำคัญและมักเลื่อนเวลาไปจนในที่สุดครูก็ต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง

“ฉันเชื่อว่าเป็นผู้อำนวยการ..แต่ผู้อำนวยการสั่งอย่างเดียวไม่อำนวยความสะดวกในการทำงานให้ครูเลย สั่งแล้วก็แล้วกันไม่มาติดตามงาน..แล้วจะดีได้ยังไง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“เคยมีปัญหาแล้วไปขอคำปรึกษา ก็ทำทำยุ่งๆ อารมณ์ไม่ค่อยดี เราเขียนโน้ตทิ้งไว้ ก็ไม่เห็นจะมาถามไถ่ จนปัญหามันจบไปเองหรือเราต้องแก้เอง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“พี่เคยมีปัญหากับผู้ปกครอง เขาไม่สนใจจะช่วยเคลียร์ให้ เราต้องจัดการด้วยตัวเอง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

นอกจากนี้ทั้งกลุ่มปรับปรุงและกลุ่มเดิมเห็นว่าผู้บริหารยังขาดการประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมต่อชุมชน รวมทั้งปัญหาที่ผู้บริหารในหน่วยงานระดับสูงขาดการส่งเสริมการดำเนินงานอย่างจริงจัง บางครั้งการดำเนินงานเป็นลักษณะของการทำตามกระแสสังคมมากกว่าดำเนินการตามนโยบายหรือแผนงานที่วางไว้

“ชุมชนต้องรับรู้ก่อนว่าโรงเรียนเราจัดเรียนร่วมแล้วนะ มีลูกมีหลานก็ส่งมา ไม่ต้องผ่าน สป. แต่ผู้บริหารไม่มีนโยบายการประชาสัมพันธ์เลย คนเขาก็ไม่รู้”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“ผู้บริหารระดับสูงมีบทบาทเฉพาะตอนแรกๆ ออกมาพูดว่าให้คนพิการได้เรียน ทุกคนที่อยากเรียน ทุกโรงเรียนไม่มีสิทธิ์ปฏิเสธ พอหลังจากนั้นก็จบกัน ไม่เห็นว่าจะมาสนใจอะไรอีก เป็นการทำงานตามกระแสเสียมากกว่า”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

กลุ่มปรับปรุงเห็นว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ กิจกรรมที่ครูจัดในห้องเรียนให้เด็กพิเศษ ไม่ได้เน้นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน กลุ่มเดิมก็มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า กิจกรรมการเรียนการสอนยังเน้นด้านวิชาการมากกว่าการทำกิจกรรม ซึ่งธรรมชาติของเด็กพิเศษนั้นสามารถที่จะเรียนรู้จากกิจกรรมได้มากกว่าการเรียนวิชาการ กลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงเห็นว่าปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนร่วมนั้นครูมักจะสอนโดยไม่ได้พิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูใช้เนื้อหาตามหลักสูตรปกติซึ่งเป็นการยากในการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ กิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละคาบก็ใช้เวลานานเกินความสนใจของเด็ก นอกจากนี้ครูไม่ได้ยืดหยุ่นกิจกรรมหรือเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและความพร้อมของเด็กพิเศษให้สามารถเรียนรู้ได้ และครูก็ไม่มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กพิเศษได้แสดงออกในชั้นเรียนร่วม และขาดการส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางด้านศิลปะหรือดนตรีซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กสามารถพัฒนาได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน

“ครูในห้องปกติพอมิเด็กพิเศษมาเรียนด้วย ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงแนวการสอน เด็กที่มาเรียนร่วมก็ไม่ทัน เพราะครูยังสอนเข้มเหมือนเดิม ครูไม่ได้สอนเมื่อเขาด้วย จะเป็นเพราะลืมหรือไม่ใส่ใจก็ไม่รู้ แต่เรารู้ว่าถ้าเป็นแบบนี้เด็กจะได้ประโยชน์จากการเรียนร่วมน้อยมาก”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“พี่ว่าเท่าที่เราทำกันทุกวันนี้ ครูสอนแต่ความรู้วิชาการมากเกินไปไม่ได้เน้นการทำกิจกรรมในห้องเรียน เด็กพิเศษจะไม่เกิดการเรียนรู้”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“เวลาเรียนแต่ละคาบนานเกินไปสำหรับเด็กพิเศษที่เรียนร่วมในห้องปกติ ถ้าเด็กไม่มีสมาธิก็จะเริ่มก่อกวน ให้ครูต้องปวดหัวอีก ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

ปัญหาครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยไม่มีจุดเน้นด้านพัฒนาการหรือพัฒนาจุดบกพร่องของเด็กพิเศษ ครูสอนอย่างไม่มั่นใจ เป็นการสอนที่ครูเองก็ไม่แน่ใจว่าถูกต้องหรือไม่ เพราะครูไม่มีหลักสูตรหรือแผนการสอนจะใช้ที่ยึดเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

“จริงๆแล้วถ้ามีการสร้างหลักสูตรหรือแผนการสอนพอให้ครูยึดเป็นแนวทางเนี่ย จะช่วยครูในชั้นเรียนร่วมได้มาก”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“ครูบางคนเขาไม่ใช่ครูการศึกษาพิเศษ ไม่ได้เรียนมาไม่ได้อบรมแล้วให้เขาสอนโดยไม่มีแนวทาง เขาก็ไม่มั่นใจสิ..ไม่รู้สอนถูกสอนผิดหลักการ ก็สอนกันแฉๆ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

บางครั้งเมื่อครูชั้นเรียนร่วมจัดกิจกรรมในห้องเรียนแล้วเกรงว่าถ้าหากเด็กพิเศษร่วมกิจกรรมด้วยจะทำให้ต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมนานหรือเด็กจะทำให้กิจกรรมไม่บรรลุตามที่ครูวางไว้ ก็จะทำให้เกิดปัญหาคือครูชั้นเรียนร่วมจะไม่อนุญาตให้เด็กพิเศษร่วมกิจกรรมและให้นั่งดูเด็กอื่นทำกิจกรรม ทำให้เด็กพิเศษขาดโอกาสในการเรียนรู้

“ถ้ามีการทดลองในวิชาวิทยาศาสตร์นี่อย่างหวังว่าเด็กพิเศษจะได้ลงมือทำเอง ครูเขากลัว กลัวนั่นกลัวนี่..กลัวทำของแตก กลัวทำสารหก กลัวไฟไหม้ น้ำร้อนลวก กลัวเสียเวลา จนเด็กพวกนี้ไม่ได้เรียนรู้อะไรเลย”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“พี่เคยเดินผ่านห้องที่พี่ส่งเด็กไปเรียนด้วย เขาเรียนภาษาไทยกันแล้วแบ่งกลุ่มหาคำราชาศัพท์ไปเขียนบนกระดาน แบ่งกลุ่มกันเรียบร้อย ครูที่สอนก็บอกเด็กว่า เอ้า..กลุ่มนี้แถมชนิด(นามสมมติ)ให้คนหนึ่ง แต่ถ้ากลัวแพ้ก็ไม่ต้องให้ออกไปละ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงเห็นว่า ยังมีปัญหาด้านสื่อการสอน เครื่องเล่นเสริมพัฒนาการ และเทคโนโลยีทางการสอนซึ่งยังมีไม่เพียงพอ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนไม่มีการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากวิถีทัศน์ ส่วนวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่และได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนก็เป็นสื่อหรืออุปกรณ์ที่เก่า ไม่ดึงดูดความสนใจของเด็กพิเศษ นอกจากนี้อุปกรณ์เสริมพิเศษ เช่น หูฟัง มีไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็กทำให้มีปัญหาในการจัดกิจกรรม ในบางครั้งก็มีความยากจากการที่เด็กพิเศษไม่ได้รับอนุญาตจากครูให้ใช้อุปกรณ์บางอย่าง เช่น คอมพิวเตอร์ สื่อการสอนที่มีราคาแพง ทำให้เด็กไม่มีโอกาสเรียนรู้จากเทคโนโลยีสมัย

“โรงเรียนมีสื่อให้ยืมใช้เหมือนกัน แต่แก่นำสนใจสำหรับเด็กพิเศษ ยืมมาใช้ก็ไม่ได้ ช่วยกระตุ้นความสนใจของเด็ก ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“ที่ห้องที่มีเด็กหูหนวก โรงเรียนมีหูฟังให้ แต่พอรับเด็กเพิ่มของก็ไม่พอ ผู้ปกครองก็ต้องหาเอง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“เด็กพิเศษที่โรงเรียนจะไม่มีสิทธิ์ใช้คอมพิวเตอร์เลย ครูเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตเพราะกลัวจะพัง ก็เคยคุยกันนะว่าจะดูแลให้แต่เขาก็ไม่ยอม พี่กำลังทำเรื่องเสนอให้จัดสำหรับเด็กพิเศษสักตัว พังก็พังไปเลย ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

การวัดและประเมินผลนั้นกลุ่มเดิมเห็นว่าปัญหาคือ ครูยังขาดทักษะการวัดและประเมินผลเด็กพิเศษ ครูยังใช้การประเมินด้วยคะแนนทางวิชาการมากกว่าพัฒนาการหรือความสามารถที่แท้จริงของเด็ก ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มเห็นพ้องกันว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับการประเมินผลคือครูประเมินเด็กพิเศษที่เรียนร่วมในชั้นเรียนโดยใช้ข้อสอบเดียวกับเด็กปกติและใช้เกณฑ์ ป.02 ที่ใช้ในปัจจุบันโดยไม่มีการปรับเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ นั่นคือจะทำให้เด็กพิเศษที่เข้าเรียนร่วมในชั้นปกติไม่ผ่านการประเมิน

“ครูน่าจะดูที่พัฒนาการของเด็กว่าพัฒนาขึ้นมากน้อยแค่ไหน ไม่ใช่ว่าทำเลข 10 ข้อ ต้องถูก 5 ข้อ แต่ควรจะดูว่าเดือนก่อนเขาบวกได้นะ เดือนนี้เขาคูณเป็นแล้ว พอสอบปลายภาคเด็กก็รู้จักการคูณการบวก..นั่นก็น่าจะถือว่าเด็กมีการเรียนรู้ ผ่านการประเมินแล้ว”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“ครูเขาส่งคะแนนมาให้ เด็กที่ไปเรียนร่วมสอบไม่ผ่านสักคน พอถามดูถึงรู้ว่าใช้ข้อสอบร่วมกับเด็กในห้อง เลขตั้ง 40 ข้อ เด็กพิเศษก็ทำได้ไม่กี่ข้อ พอเช็คจุดประสงค์ก็ใช้ เกณฑ์ ป.02ที่ใช้ปกติ เด็กไม่ผ่านสักจุด ..ก็แล้วทำไมครูไม่ปรับเกณฑ์ผ่านลดลงหน่อยล่ะ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

3. ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร

3.1 บุคลากร ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุง เห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรคือครูขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ขาดทักษะ และความชำนาญในการสอนเด็กพิเศษ เนื่องจากไม่เคยได้รับการอบรมความรู้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม โดยเฉพาะครูชั้นเรียนปกติที่ไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม เมื่อต้องสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนร่วมจึงมีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ครูมีปัญหภาระงานมากทั้งงานสอนในชั้นเรียน งานพิเศษที่รับผิดชอบในฝ่ายต่างๆของโรงเรียน ทำให้ครูไม่มีความพร้อมในการสอนและดูแลเด็ก รวมทั้งครูในโรงเรียนไม่ให้ความสนใจหรือสมัครใจในการเป็นอาสาสมัครเพื่อการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม บุคลากรที่ทำงานการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมจึงมีจำนวนน้อย

“ตอนแรกๆก็มีปัญหา ยังไม่เคยมีความรู้ ไม่เคยอบรมอะไรทั้งนั้น พอมีนโยบายรับเด็กเด็กเข้ามาครูต้องสอนแล้ว ปัญหาก็คือครูไม่เคยรู้มาก่อนว่าจะสอนยังไง เด็กมานั่งอยู่แล้ว ก็สอนเท่าที่คิดได้ ไม่รู้ล่ะจะถูกหรือเปล่า”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“ส่วนมากพวกพี่ที่นั่งในห้องนี้เคยผ่านการอบรมมาบ้าง ไม่ค่อยมีปัญหาในการสอน แต่ครูห้องปกติเขาเคยสอนแต่เด็กปกติ ไม่เคยมีความรู้ ไม่เคยได้รับการอบรม พอมีปัญหาจะไปโทษว่าเขาสอนไม่เป็นอย่างเดียวก็คงไม่ได้”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“งานครูก็หนักอยู่แล้วนะสำหรับคนที่ตั้งใจสอน..พอมมาเพิ่มตรงนี้ให้ครูก็รับภาระเพิ่มขึ้น งานเพิ่มขึ้น”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงเห็นว่า มีปัญหาที่ครูในชั้นเรียนปกติมักมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิเศษ เห็นว่าการให้เด็กพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนปกติทำให้ภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนตกต่ำลง ครูจึงมีการปฏิบัติต่อเด็กพิเศษอย่างไม่เหมาะสม ปฏิเสธและไม่เต็มใจรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เมื่อจัดกิจกรรมในห้องเรียนก็ไม่ให้เด็กพิเศษร่วมกิจกรรม ไม่ให้ความสนใจในการแก้ไขความบกพร่องหรือปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีความท้อแท้ ไม่อดทนต่อพฤติกรรมของเด็กพิเศษ ใช้เทคนิคการลงโทษทางร่างกายมากกว่าการเสริมแรง ในกรณีที่เด็กพิเศษโดนเด็กปกติรังแกในชั้นเรียนก็มักจะละเลยและไม่ให้ความสนใจ จึงมักจะมีการร้องเรียนของผู้ปกครองอยู่เสมอ

“พอพี่เห็นท่าทางของครูห้องปกติไม่ยอมรับเด็กเข้าห้องเรียนนะ พี่เองก็ไม่อยากให้เขาไปเรียนร่วมเหมือนกัน อยู่ในห้องพิเศษกับเราเขาจะมีความสุขมากกว่า เวลาไปเรียนร่วมก็เชื่อว่าครูจะสนใจเขา จะทำอะไรก็ทำไปสิ..จะเรียนก็เรียนไม่เรียนก็ไม่ว่าบางทีทำทำเมื่อหน่าย หรือว่าเด็กแรงๆ ..น่าสงสาร”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“พี่ว่าถ้าครูในห้องปกติเขาเต็มใจรับเด็ก ตั้งใจสอนเด็ก..ปัญหาอื่นก็เรื่องเล็ก”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“ครูที่เข้าใจก็เฉยๆ แต่ครูบางคนนี่นะ ใจแคบ ตอนที่โรงเรียนรับโครงการมาใหม่ๆ พวกนี้เขาก็กลัวว่าจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนสู้ในกลุ่มไม่ได้..”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

กลุ่มปรับปรุงเห็นว่าปัญหาด้านบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนนั้น คือครูที่สอนเด็กพิเศษไม่มีการประสานงานกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองเองก็ไม่ทราบแนวทางในการทำงานของครู ทำให้ขาดการพัฒนาควบคู่ทั้งที่บ้านและโรงเรียน

“เราเองก็รู้ว่าบัพร่งที่ไม่ได้คุยกับผู้ปกครองเลย จะพบก็แต่คนที่มาหาเรา คนไหนไม่มาก็ไม่ได้คุยกัน การคุยกันจะทำให้เราได้ดูแลเด็กไปด้วยกัน จะได้บอกให้พ่อแม่ดูแลเด็กที่บ้านแบบเดียวกับที่โรงเรียน”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

3.2 การพัฒนาบุคลากร ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงเห็นว่า ปัญหาที่ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เกี่ยวเนื่องมาจากการที่ครูไม่ได้รับการพัฒนาความรู้โดยเข้ารับการอบรมเทคนิควิธีสอนแบบเรียนร่วมและการส่งบุคลากรเข้าอบรมนั้นมักจะส่งครูการศึกษาพิเศษเข้าร่วมอบรมซึ่งเป็นบุคลากรในกลุ่มเดิม ทั้งที่บุคลากรในกลุ่มนี้พอจะมีความรู้พื้นฐานอยู่บ้างแล้ว ในขณะที่ครูในชั้นเรียนปกติก็ต้องการความรู้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมเช่นเดียวกันแต่ไม่ได้รับคำสั่งให้เข้ารับการอบรม

“จัดอบรมแต่ละครั้ง ถ้าไม่ระบุชื่อมาว่าให้ใครไป ผู้บริหารก็ส่งครูการศึกษาพิเศษหรือครูที่สอนห้องพิเศษไปอบรมแทบทุกครั้ง พี่ก็สอนชั้นเรียนร่วมแต่ไม่เคยได้ไปอบรม ทั้งที่พี่ก็ต้องสอนเด็กพิเศษเหมือนกัน”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“..ถ้าครูไม่ได้อบรม ก็ไม่รู้ว่ามีเด็กพิเศษมาเรียนในห้องที่เราสอนอยู่ จะต้องทำยังไงบ้าง จะสอนแบบไหน สอนเหมือนเดิมหรือต้องเปลี่ยน ถ้าเปลี่ยนจะให้เปลี่ยนยังไง เอาอะไรออก เสริมอะไรเพิ่ม”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

กลุ่มเดิมเห็นว่าปัญหาครุชาดจิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง คือเมื่อได้รับโอกาสให้เข้ารับการอบรมมักจะใช้เวลาผ่านไปทำกิจกรรมอย่างอื่น หรือเมื่อได้รับการอบรมกลับมาแล้วไม่มีการนำความรู้ที่อบรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

“มีให้เห็นเยอะเยอะไป เวลาได้รับคำสั่งให้ไปอบรมจะดีใจมาก เราก็นึกว่าเขายากได้ความรู้ พอกลับมาเล่าให้ฟังว่าเซ็นชื่อแล้วกลับบ้านทุกวันเลย”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“เวลาไปอบรมกันหลายๆคน ก็เคยเห็นที่ชวนกันแวนไปนั่นไปนี่ ไม่สนใจเรื่องที่อบรมกันสักเท่าไร ถือว่าการออกนอกโรงเรียนเป็นกำไรไม่ต้องสอน”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

กลุ่มเดิม เห็นว่าปัญหาการจัดการอบรมของหน่วยงานคือการจัดอบรมใช้สถานที่และช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม ส่งผลกระทบต่อการสอนของครู ทำให้ครูต้องทิ้งชั้นเรียนเป็นเวลานาน เนื้อหาที่นำมาอบรมไม่มีความต่อเนื่อง ไม่ตรงตามความสนใจและความต้องการของครู เป็นเรื่องที่เคยอบรมหรือมีความรู้อยู่แล้ว ไม่มีประโยชน์ในการนำมาใช้เพื่อจัดการเรียนการสอน รูปแบบในการอบรมนั้นก็ขาดความเป็นรูปธรรม มักเป็นการบรรยายเพียงอย่างเดียว ไม่มีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ครูจะได้รับความรู้ว่าเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน

“การอบรมที่เกิน 3 วันน่าจะใช้เวลาปิดภาคหรือใช้วันหยุด อาทิตย์ละวันก็จะดีกว่า จะได้ไม่ต้องทิ้งเด็กไป แล้วเด็กเรานั้นก็มีปัญหาทั้งนั้น การให้ครูคนอื่นดูแลแทนเราก็ เข้าใจนะว่ามันหนักสำหรับครูที่ต้องสอนในห้องแล้วมาดูแลเด็กพวกนี้อีก ถ้าไม่จำเป็น ก็ไม่อยากฝากห้อง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“ส่วนมากก็อบรมแบบเดิม มีวิทยากรมาบรรยาย มันก็ดีที่ไม่เปลือง ถ้าคนพูดพูดดี น่าสนใจ ก็โอเคเราได้ความรู้ แต่บางทีเอาคนที่มีความรู้แต่ไม่มีประสบการณ์มาพูดมัน น่าเบื่อ ถ้าเป็นการดูงานที่โรงเรียนที่เขาจัดดี ๆ น่าจะได้ประโยชน์มากกว่า”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“เนื้อหาที่นำมาอบรมให้ไม่มีความต่อเนื่องเลย เขาเชิญมา..พีไปที่ไรก็เรื่องเดิมๆ วนไปวนมา คือความรู้มันไม่ได้ขยาย ไม่ได้พัฒนาเนื้อหาเป็นขั้นๆ ว่าครั้งที่แล้วเรื่องนี้จะ ครั้งนี้ต้องเพิ่มมาอีกขั้นหนึ่ง ดูเหมือนไม่มีการวางแผนระยะยาวในการจัดอบรม”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

กลุ่มปรับปรุงเห็นว่า มีปัญหาด้านขวัญแลกำลังใจของครูนั้นคือครูที่ผ่านการอบรมแล้วเสนอผลงานต่อหน่วยงานที่จะพิจารณาค่าตอบแทนในการสอนแต่ผลงานไม่ผ่านการพิจารณา ทำให้ไม่ได้รับค่าตอบแทนในการสอน ครูจึงหมดกำลังใจในการทำงาน เนื่องจากภาระงานยังเท่ากับครูได้รับค่าตอบแทนในการสอน

“ระบบการให้ค่าตอบแทนครูผู้สอนเท่าที่เท่าๆกันอยู่ พี่คิดว่ามันไม่ยุติธรรม เราไปอบรมด้วยกัน ทำผลงานส่ง ของพี่ไม่ผ่านก็ไม่ได้ค่าสอน คนที่ผ่านก็ได้เงิน เราก็ยังทำงานเท่าเดิม มากกว่าเดิมด้วยซ้ำไป เงินมันก็ไม่มากหรอก แต่ก็แยที่ว่า เออ..ผลงานเราไม่ผ่านเราก็ยังทำงาน เราน่าจะได้รับการพิจารณาเป็นส่วนๆไป ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

4. ด้านการจัดการ

4.1 หน่วยงานทางการศึกษา ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงเห็นว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาคือ การที่หน่วยงานไม่มีการประสานงานกับทางโรงเรียนในการดำเนินงาน และไม่ได้

ปฏิบัติตามเกณฑ์ในการรับเด็กเข้าศึกษาซึ่งมีทั้งเกณฑ์อายุและไอคิว บางครั้งหน่วยงานส่งเด็กที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาให้โรงเรียนทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเพราะเด็กไม่มีความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาด้วยรูปแบบการเรียนร่วม การส่งเด็กมาให้โดยไม่ได้คำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียนทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงาน นอกจากนี้เมื่อส่งเด็กมาให้แล้วก็ไม่มีการติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้งหน่วยงานมีปัญหาขาดความชัดเจนด้านนโยบายในการส่งเด็กศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ทำให้เป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เด็กได้มีที่เรียนต่อ

“หน่วยงานเขามีตั้งไว้ว่ารับเด็กต้องไอคิวไม่ต่ำกว่า 70 แต่บางที่แค่ 35 ก็รับมาแล้วส่งให้โรงเรียน ที่จริงถ้าระดับนี้มันเรียนร่วมได้ยากมาก”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“ส่งเด็กมาให้ต้องดูด้วย อย่างโรงเรียนที่มีเด็กในห้องพิเศษ 7 คน ที่ดูแลอยู่ มีในห้องปกติอีก3-4คน พอรับเด็กมาแล้วส่งไปที่โรงเรียนอื่นเขาไม่รับ บัดมาให้เรา บอกว่าโรงเรียนเรารับประเภทนี้ ..ก็ใช่ รับประเภทนี้ แต่เด็กมันเยอะแล้ว ทำไมต้องโยนให้เรา รับภาระเพิ่ม”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“เด็กที่จบป.6ไม่มีที่จะเรียนต่อชั้นม.1 อย่างเราสอนอยู่ที่ดูออกว่าเด็กมีแว่วว่าจะเรียนได้เรื่อยๆ แต่ปัญหาก็คือว่าเด็กไม่รู้ว่าจะเรียนที่โรงเรียนไหนที่ไม่ไกลบ้านมากแล้วรับเด็กพวกนี้ด้วย มันต้องมีการประสานงานกันระหว่างโรงเรียนประถมและมัธยมในพื้นที่เดียวกัน”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

ปัญหาจากการที่หน่วยงานสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนโดยไม่ได้สำรวจความต้องการของครู และสื่อที่หน่วยงานจัดหาให้มักจะเป็นสื่อหรือวัสดุ อุปกรณ์ที่ไม่มีคุณภาพ ไม่สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

“อันนี้เคยเจอกับตัวเอง หน่วยงานจัดซื้อสื่อลึกลับกับสิน้ามาให้ ปรากฏว่าใช้ไม่ได้ สิ้นตาย ไม่รู้ผลิตตั้งแต่ปีไหน อย่างนี้ก็เสียเงินเปล่า”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“การสั่งซื้อสื่อมีปัญหาบ่อยๆคือเราต้องการสื่ออีกอย่างแต่ที่เขาจัดซื้อให้เรามันคนละเรื่องกัน เอามากี่เรามีแล้ว เราไม่ต้องการ ทำไมไม่สำรวจความต้องการจากครูก่อนว่าต้องการอะไรบ้าง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

4.2 งบประมาณ ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงเห็นว่าปัญหาด้านงบประมาณนั้นคือครูได้รับงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะด้านสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งปัญหางบประมาณค่าตอบแทนครูที่สอนเด็กพิเศษมีการดำเนินการล่าช้า ไม่เพียงพอ และไม่ทั่วถึง ทำให้ครูเกิดความรู้สึกไม่เท่าเทียมกัน ส่งผลถึงขวัญและกำลังใจในการทำงาน

“ค่าตอบแทนครูที่สอนเด็กพิเศษได้คนละ 2,000 อนุมัติตั้งแต่เทอมที่แล้ว ตอนนี้อย่างไม่เคยเห็นเงินเลย”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“ครูหลายคนที่อบรมพร้อมกัน ทำผลงานส่งแต่ผลงานไม่ผ่านก็ไม่ได้เงิน แล้วเกิดความรู้สึกไม่ยุติธรรม เขาก็คงรู้สึกว่าเป็นเมื่องานก็ยังเท่ากับคนที่ได้เงิน ทีนี้ก็เริ่มมีการเกี่ยงงานไม่อยากทำงาน”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงเห็นว่าปัญหาจากการที่ครูไม่มีอิสระในการจัดซื้อสื่อและการเบิกจ่ายเงินในการจัดการเรียนการสอน ทั้งที่มีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน และโรงเรียนยังประสบปัญหาขาดงบประมาณในการจ้างครูพี่เลี้ยงหรือพี่เลี้ยงช่วยดูแลเด็กทำให้ไม่มีการแบ่งเบาภาระงานของครู

“เคยจ้างครูพี่เลี้ยงเหมือนกัน พอเขาลาออกไปทำงานที่อื่น ผอ.ก็ไม่จ้างมาอีก บอกเราว่าไม่มีงบ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“โรงเรียนใหญ่มีเงินเยอะจ้างครูพี่เลี้ยงได้ อย่างโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนเล็ก งบก็น้อยเด็กน้อยก็จริงแต่มีเด็กพิเศษเข้ามา 7-8คน น่าจะจัดบงให้เรา จ้างพี่เลี้ยงมาช่วยดูแลเด็กบ้าง เราจะได้ไม่เหนื่อยมาก”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

4.3 การจัดการ กลุ่มเดิมเห็นว่าปัญหาคือรูปแบบการบริหารจัดการในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการจัดเรียนร่วม เช่น ลักษณะการบริหารงานที่สั่งการโดยผู้บริหารแทนที่จะเป็นการปรึกษาหารือการทำงาน และตัดสินใจร่วมกัน การเบิกจ่ายงบประมาณที่ครูไม่มีสิทธิในการดำเนินการ การมอบหมายงานของผู้บริหารซึ่งไม่มีการถามความสมัครใจหรือพิจารณาความเหมาะสมร่วมกันในกลุ่มบุคลากร นอกจากนี้การส่งเด็กที่เรียนห้องพิเศษมาเข้าเรียนชั้นเรียนร่วมโดยที่เด็กไม่มีความพร้อมและมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทำให้เป็นการเพิ่มภาระงานของครูและเกินความสามารถของครูชั้นเรียนร่วมที่จะช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการ

“ไม่ได้ร้องเกียดหรืออะไรนะ แต่ที่นี้พูดเลยว่าถ้าส่งเด็กเรียนซ้ำหรือประเภทอื่นมาที่รับได้ แต่ถ้าเป็นปัญญาอ่อนแบบหนักๆ..เราก็ไม่มีความรู้อยู่แล้ว มันยากนะ คงจะช่วยให้ได้น้อยมาก”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“เวลาส่งเด็กมาที่ห้อง จะรู้สึกทุกครั้งว่าทำไมไม่ถามเราก่อน คุยกับเราก่อน อยู่ก็บอกมาว่าจะส่งเด็กมาเรียนร่วมด้วย วิชาไหน วิชาไหน ..อี้อัดกับการสั่งงานแบบนี้”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“ระบบการทำงานที่โรงเรียน ส่วนมากแล้วครูน้อยไม่มีสิทธิ์ในการร่วมวางแผน ผู้บริหารวางแผนร่วมกับผู้ช่วย เป็นครูน้อยที่รับคำสั่งแล้วก็ก้มหน้าก้มตาทำไป”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

กลุ่มเดิมเห็นว่า ปัญหาจากการที่โรงเรียนขาดการดำเนินการเตรียมการจัดการศึกษาล่วงหน้า เช่น การสำรวจจำนวนนักเรียนในพื้นที่บริการก่อนเปิดภาคเรียน โรงเรียนไม่มีการประสานงานกับผู้ประกอบการทำให้การดำเนินงานเป็นรูปแบบของการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และปัญหาที่โรงเรียนไม่มีการประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน ทำให้ไม่ทราบความก้าวหน้าและจุดบกพร่องในการดำเนินงาน กลุ่มปรับปรุงเห็นว่าศึกษานิเทศก์ไม่มีบทบาทในการนิเทศเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครู ส่วนกองการศึกษาเพื่อคนพิการซึ่งส่งครุมาร่วมในการจัดการเรียนการสอนไม่มีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินการด้านอื่นๆ เช่นการส่งผู้เชี่ยวชาญในการสอนมาดูแลให้คำแนะนำหรือให้ความรู้ในโรงเรียน

“น่าจะมีการสำรวจเด็กในพื้นที่บริการของโรงเรียนก่อนที่จะประกาศรับเด็ก แล้วก็รับเด็กกลุ่มนี้ก่อน เพราะบางทีการที่ สป.ส่งเด็กที่บ้านอยู่ห่างจากโรงเรียนมาให้ก็ทำให้การประสานงานระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่สะดวก เด็กก็ต้องเดินทางไกล หรือเวลาเด็กมีปัญหาที่ตามพ่อแม่ลำบาก”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“ไม่เคยมีการประเมินผลเรียนร่วมเลย ศึกษาวิเคราะห์มาดูก็แค่ตรวจเยี่ยม..ไม่ได้มาดูแลการเรียนการสอนหรือมานิเทศอะไร ครูก็ไม่มีข้อมูลมาพัฒนาตัวเอง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“อย่างที่นี่ สังกัดกรมสามัญฯ กองการศึกษาธิการส่งมาตอนแรกๆเลย ส่งมาแล้วตอนนี้เรียกได้ว่าแทบไม่มีการมาดูแลหรือช่วยเหลือเพิ่มเติมเลย ที่จริงแล้วเขาต้องส่งคนมาดูแลมาแนะนำบ้าง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงเห็นว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนคือ จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนร่วมมีจำนวนมากเกินไป หากเด็กพิเศษที่เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมีเกิน 2 คนทำให้ครูต้องแบ่งเวลาหรือให้ความสนใจจนเกิดความบกพร่องในการสอนเด็กปกติไปด้วย และปัญหาที่ภาระงานสอนของครูชั้นเรียนปกติมีมากอยู่แล้ว การรับเด็กพิเศษมาเรียนร่วมจึงต้องดำเนินการให้รอบคอบรัดกุมเพื่อไม่ให้เป็นการเพิ่มภาระงานแก่ครูจนเกินไป

“เรื่องจำนวนเด็กที่ส่งเข้าเรียนร่วมมันต้องสัมพันธ์กับเด็กปกติในห้อง ถ้าในห้องเด็กเยอะอยู่แล้ว แต่ยังจะเอาเข้าไป ก็ต้องทำให้เด็กห้องปกติลดจำนวนลงหน่อย”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“การมีเด็กมาเรียนร่วมคนสองคน พี่ว่าไม่ใช่ปัญหา แต่ที่ส่งมา 4 คนแล้วแต่ละคนมีปัญหาทั้งนั้น จะดูแลยังไงไหว ไม่ได้รังเกียจเด็กนะแต่ที่จะปฏิเสธเลยถ้าเกิน 2 คน พี่ไม่รับแล้ว”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุง เห็นว่ามีปัญหาการอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ เช่น สถานที่ตั้งห้องเรียนมักจะถูกโดดเดี่ยวในมุมอับ หรืออยู่ชั้นสูงห่างไกลจากห้อง

ปกติ มีเสียงรบกวน ภายในห้องเรียนไม่มีวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่จำเป็น ในห้องน้ำขาดสุขภัณฑ์ที่เหมาะสมหรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็กพิเศษ เช่น ไม่มีราวเกาะ

“ฉันเชื่อว่าเป็นผู้อำนวยการ..แต่ผู้อำนวยการสั่งอย่างเดียวไม่อำนวยความสะดวกในการทำงานให้ครูเลย สั่งแล้วก็แล้วกันไม่มาติดตามงาน..แล้วจะดีได้อย่างไร”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“เด็กห้องที่มีกล้ามเนื้อไม่แข็งแรงที่เป็นเด็กดาวน้อยอยู่ด้วย เวลาเข้าห้องน้ำลำบากมาก ต้องให้พี่เลี้ยงช่วยพยุง เขานั่งไม่สะดวก เวลาลุกก็ลำบาก ถ้ามีราวเกาะช่วยหรือไม่ก็ให้เป็นโถชักโครก เด็กก็จะช่วยตัวเองได้มาก”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“ห้องเรียนพี่ น้องเคยเห็นแล้วนี่ นั่นแหละเดิมเป็นห้องเก็บของ พอรับโครงการมาก็เอาห้องนั้นแหละ หน้าต่างก็เสียเปิดๆไม่ได้ห้องเหม็นอับ โกลชาวบ้านเขาก็กองถ่าย”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

นอกจากนี้ทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่าโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมด้านทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม โดยเฉพาะด้านบุคลากรทางการศึกษาพิเศษที่มักจะไม่มีผู้จบการศึกษาโดยตรงมาทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน

“หน่วยงานสั่งให้โรงเรียนรับเด็ก ควรจะดูความพร้อมด้านบุคลากรด้วย..โรงเรียนที่มีครูน้อยๆอยู่แล้ว ส่งเด็กมาหลายๆคนก็ต้องเปิดห้องพิเศษอีกห้อง ทีนี้ก็ต้องแบ่งครูไปรับผิดชอบคนหนึ่งเต็มๆ แล้วห้องเรียนอื่นๆอีกล่ะ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“บางโรงเรียนที่มีครูไม่กี่คน ห้องก็ไม่พร้อม อะไรก็ไม่พร้อม แต่สั่งให้รับเด็ก ปัญหา ก็ตกอยู่ที่โรงเรียน”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

4.4 การบริการทางการแพทย์ กลุ่มเดิมเห็นว่า ปัญหาเด็กพิเศษที่มาเรียนร่วมขาดการดูแลด้านสุขภาพจากแพทย์อย่างใกล้ชิด เมื่อเด็กมีปัญหาด้านสุขภาพไม่มีแพทย์ที่ดูแลรักษาได้ทันวงที่

ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางจิตใจก็ไม่มีจิตแพทย์ดูแลบำบัดพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองเองก็มักจะละเลย และไม่ให้ความสำคัญในการนำเด็กไปพบแพทย์

“เด็กพิเศษที่มาเรียนไม่มีหมอบประจำเลยสักคน เด็กห้องพี่เคยมีอาการกล้ำเนื้อ กระตุก เราก็ตกใจส่งโรงพยาบาลพอไปถึงก็หาย นี่ถ้ามีหมอบประจำของเขาเราก็โทรไปถามหรือจัดการปฐมพยาบาลให้ได้”

(กระบวนการกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“บางคนมีความบกพร่องทางจิตใจ ต้องการจิตแพทย์ดูแลจะได้ปรับพฤติกรรมบ้าง ที่โรงเรียนมีประเภทที่เอาแต่เดินตามครูที่นุ่งกระโปรงแล้วเห็นขา ไม่ว่าจะสั้นหรือยาวถ้ามองเห็นขาแล้วจะชอบดู เราก็อ๊ะ..คงต้องการจิตแพทย์นะ ไม่งั้นโตขึ้นก็น่ากลัว”

(กระบวนการกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

5. ด้านผู้ปกครอง

กลุ่มปรับปรุงเห็นว่า มีปัญหาผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการมาประชุมเพื่อรับทราบข่าวสารในการดำเนินงานและรับทราบพัฒนาการของเด็ก บางครั้งผู้ปกครองปกปิดและไม่ให้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับตัวเด็กแก่ครู ทำให้ครูไม่มีข้อมูลในการแก้ไขจุดบกพร่องของเด็กนอกเหนือจากสิ่งที่ครูรับทราบที่โรงเรียน นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากการที่ผู้ปกครองไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน แทรกแซงการทำงานของครู และไม่ยินยอมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนเพราะกลัวว่าลูกจะลำบาก ลูกจะไม่สามารถทำกิจกรรมนั้นๆได้

“พ่อแม่ที่เป็นลูกจ้างเราเข้าใจนะ มาไม่ได้ไม่เป็นไร เราก็อพยายามนัดเวลาที่เขามาได้ แต่พ่อแม่บางคน บ้านอยู่แถวโรงเรียนเอาแต่ขายของ มาได้แต่ก็ไม่มากก็ถือว่าไม่ให้ความร่วมมือ”

(กระบวนการกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“พี่ว่าการที่เราได้คุยกับพ่อแม่เด็กแล้วหาทางแก้ไขด้วยกันนี้จะช่วยเด็กได้มาก”

(กระบวนการกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“บางคนก็เหลือเกินมานั่งเฝ้าลูกหน้าห้อง เข้ามารุ่นวายในห้องเรียน พุดตาก็แล้ว ชักสีหน้าก็แล้ว..ไม่ไปไหน สุดท้ายต้องบอกผอ.ให้ออกกฎห้ามขึ้นบนห้องเรียน ”

(กระบวนการกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“..กลัวลูกลำบาก กลัวลูกมีปัญหา ก็มาบอกพี่ว่าไม่ต้องให้ลูกตัวเองไปเรียนในห้อง ปกติได้ไหม ให้เรียนแต่ในห้องพิเศษนี้แหละ ที่จริงเด็กพอจะเรียนร่วมได้แต่แม่กลัวไปเอง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

ปัญหาผู้ปกครองไม่ยอมรับสภาพและความสามารถของลูก เร่งการเรียนรู้ของเด็กให้เป็นไปตามความต้องการของตน ไม่ดูแลการบ้านการเรียน ไม่ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน ละเลยในการปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก และไม่ส่งเสริมพัฒนาการของลูกให้เป็นไปในแนวทางเดียวกับที่โรงเรียน

“มีหลายคนที่รับไม่ได้กับการเป็นเด็กพิเศษของลูก พยายามยัดเยียดให้เขาเรียนในชั้น ปกติเหมือนเดิม.. คุยกันนานกว่าจะเข้าใจ”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“การบ้านเด็กไม่เคยทำเลย เป็นความผิดของใคร พี่ว่าผู้ปกครองต้องดูแลเขามากๆ ไม่ใช่คิดว่าการบ้านเป็นเรื่องที่ครูให้เพราะอยากให้ เขาต้องรู้ว่าการทำงานบ้านจะทำให้เด็กได้เรียนรู้”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

“ผู้ปกครองตั้งใจแข่งกับเด็กมาก บางคนกลัวเด็กลำบากทำให้ทุกอย่าง เด็กไม่ได้ฝึกช่วยเหลือตัวเอง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

ปัญหาสมาชิกครอบครัวไม่ยอมรับ และปฏิบัติต่อเด็กอย่างไม่เหมาะสม ไม่มีความอดทนต่อพฤติกรรมของเด็ก เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมักจะทำโทษด้วยการทำร้ายร่างกาย ทำให้เด็กเกิดปมด้อยซ้ำซ้อน

“ถ้าคนในครอบครัวไม่ยอมรับ พูดจาไม่ดี รังแกเด็ก เด็กจะมีอาการไม่ไวใจใคร ไม่พูด เราเป็นครูก็สอนยากเพราะถ้าเป็นอย่างนี้ที่บ้านนั้นแหละที่ทำให้สภาพเด็กแยลง”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

6. ด้านอื่นๆ

ทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มปรับปรุงเห็นว่า ปัญหาที่เด็กปกติมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิเศษ มักจะล้อเลียน กลั่นแกล้ง และข่มขู่เด็กพิเศษ ไม่ยอมรับและไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้เด็กพิเศษไม่มีความสุขในการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติและขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้จากการมีสังคมกับเด็กปกติ

“เวลาที่ครูแบ่งกลุ่มให้ทำกิจกรรม เด็กพวกนี้จะหลีกเลี่ยงกลุ่ม ครูก็ต้องจับใส่ในกลุ่ม..
ยังนะ ยังมีปัญหาอีก พอมีกลุ่มแล้วเจ้าพวกปกติก็จะไม่ให้ทำอะไรเลย ให้นั่งดูอย่าง
เดียว”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มปรับปรุง)

“มีบ่อยเหมือนกันกรณีเอาเงิน ไอ้เด็กที่ตีๆ เรียบร้อยหน่อยมาฟ้องให้ ครูก็จัดการให้
ถ้าไม่มีใครมาฟ้องก็เป็นอันว่าไม่ได้คืน”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

กลุ่มเดิมเห็นว่ากรรับเด็กพิเศษมีไอคิวต่ำกว่า 70 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่หน่วยงานตั้งไว้เป็นปัญหาที่
ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จ เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้ทั้งทางด้านวิชาการและสังคม
หรือเด็กที่ขาดแรงกระตุ้น ไม่พยายามช่วยเหลือตนเองและไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

“เด็กไอคิวแค่ 35 ก็รับมา เด็กทำอะไรไม่ได้เลย เหมือนอย่างเดียว”

(กระบวนกรกลุ่ม/กลุ่มเดิม)

ตอนที่ 1.1.2 แผนภูมิสตอริ์บอร์ดตั้งของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียน
ร่วมทั้ง 4 กลุ่ม

ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมที่ได้จากการประเมินด้วยเทคนิค
สตอริ์บอร์ดตั้งแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ ประกอบด้วยความต้องการจำเป็นหลัก 6 ด้าน และมี
ประเด็นย่อย 52 ด้าน ความต้องการจำเป็นหลัก 6 ด้าน ได้แก่ ความต้องการจำเป็นด้านผู้บริหาร
ประกอบด้วย 6 ประเด็นย่อย ความต้องการจำเป็นด้านกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วย 7
ประเด็นย่อย ความต้องการ จำเป็นด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรประกอบด้วย 14 ประเด็น
ย่อย ความต้องการจำเป็นด้านการจัดการประกอบด้วย 17 ประเด็นย่อย ความต้องการจำเป็นด้านผู้

แผนภูมิที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ

ด้านผู้บริหาร	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร	ด้านการจัดการ	ด้านผู้ปกครอง	ด้านอื่น
1. ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	1. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้เน้นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน	1. ครูขาดความรู้ ความชำนาญด้านเทคนิคในการสอนเด็กพิเศษ	1. ครูไม่มีอิสระในการจัดซื้อสื่อและไม่มีสิทธิในการเบิกจ่ายสื่อในการจัดเรียนร่วม	1. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการมาร่วมประชุมไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและแทรกแซงการทำงานของครู	1. เด็กพิเศษที่ไอคิวต่ำกว่าเกณฑ์มัก เป็นอุปสรรคในการจัดเรียนร่วม
2. ผู้บริหารไม่มีความตั้งใจในการดำเนินงานและเห็นว่าการสอนเด็กพิเศษเป็นเรื่องสูญเปล่า	2. กิจกรรมการเรียนการสอนใช้เวลานานและเนื้อหายากเกินความสามารถของเด็กพิเศษ	2. ครูชั้นเรียนร่วมปฏิบัติต่อเด็กพิเศษแตกต่างจากเด็กปกติและไม่ใส่ใจในเมื่อเด็กพิเศษโศกเศร้า	2. โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูที่เสีย	2. ผู้ปกครองไม่ยอมรับสภาพและความสามารถของลูก	2. เด็กพิเศษไม่พยายามช่วยเหลือตนเองและไม่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. ผู้บริหารไม่สนใจงบประมาณและนำงบประมาณไปใช้ในทางอื่น	3. สื่อการสอน เครื่องเล่นเสริมพัฒนาการและเทคโนโลยีทางการสอนมีไม่เพียงพอ	3. ครูชั้นเรียนร่วมพูดจาซ้ำเดิม ปฏิเสธเด็กและไม่เต็มใจรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียน	3. งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ	3. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการดูแล การเรียน ฝึกกิจวัตรประจำวันของเด็ก และ	3. เด็กปกติล้อเลียน กั่นแกล้งร่วมรู้ จุดวิตและไม่ยอมรับเด็กพิเศษเข้ากลุ่ม
4. ผู้บริหารไม่ติดตามงาน และไม่สร้างขวัญ กำลังใจครูในการทำงาน	4. เด็กพิเศษไม่ได้เรียนรู้อุปกรณ์ให้ใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และสื่อภาษาประเภท	4. ครูชั้นเรียนร่วมไม่สนใจและไม่แก้ไขความบกพร่องของเด็กพิเศษ	4. หน่วยงานทางการศึกษาไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ในการรับเด็กพิการศึกษา	4. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
5. ผู้บริหารไม่ประชาสัมพันธ์การจัดเรียนร่วมต่อชุมชน	5. ครูไม่ได้ประเมินเด็กพิเศษตามความสามารถที่แท้จริงประเมินโดยใช้ข้อสอบข้อสอบและเกณฑ์ ป.02 ร่วมกับเด็กปกติ	5. ครูไม่ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อเด็กพิเศษแก่เด็กปกติ	5. การแข่งขันทางการศึกษาไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ในการรับเด็กพิการศึกษา	5. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
6. ผู้บริหารไม่ได้ดำเนินการชี้แจงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานแก่ครู	6. ครูไม่เห็นว่าการจัดเรียนร่วมทำให้ภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนตกต่ำ	6. ครูเห็นว่าการจัดเรียนร่วมทำให้ภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนตกต่ำ	6. การบริหารจัดการในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนร่วม	6. ผู้ปกครองไม่มีฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
	7. ครูขาดความสนใจในแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนเพราะไม่มีหลักฐนและแผนการสอนยึดเป็นแนวทาง	7. ครูชั้นเรียนร่วมไม่ใส่ใจเด็กพิเศษร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพราะกลัวเสียเวลา	7. การเตรียมการขาดระบบการสำรวจจำนวนเด็กส่งหามาห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์และครูผู้ดูแลไม่ครบ	7. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
	8. ครูไม่ได้ยึดหลักกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนร่วมให้เหมาะสมกับสภาพและความพร้อมของเด็กพิเศษ	8. ครูไม่ได้รับการอบรมด้านการเรียนร่วม	8. ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์และครูผู้ดูแลไม่ครบ	8. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
		9. ครูที่ผ่านการอบรมไม่ได้มีความรู้ถูกประยุกต์ใช้	9. ห้องน้ำ และสุขภัณฑ์ไม่สะอาดต่อการใช้ทรงของเด็กพิเศษ	9. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
		10. การจัดการอบรมของหน่วยงานขาดความพร้อม ไม่ตรงตามความสนใจและความต้องการของครู	10. ครูที่เชี่ยวชาญความรู้ ความรับผิดชอบในการดูแลเด็กพิเศษ	10. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
		11. สดงกัและช่วงระหว่างการอบรมไม่เหมาะสม ส่งผลกระทบต่อภาระงาน	11. หน่วยงานส่งเสริมการให้โรงเรียนรับเด็กโดยไมคำนึงถึงความพร้อมและศักยภาพของโรงเรียน	11. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
		12. รูปแบบการอบรมไม่เหมาะสม ขาดความเป็นรูปธรรม ไม่มีการศึกษาดูงานเพื่อเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติงาน	12. สื่อและอุปกรณ์ที่หน่วยงานจัดซื้อไม่มีคุณภาพ	12. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
		13. ครูชั้นเรียนปกติขาดโอกาสในการอบรม	13. โรงเรียนไม่มีคู่มือการศึกษาพิเศษ	13. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
		14. การอบรมไม่มีความหลากหลาย ใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ในการจัดเรียนร่วม	14. การส่งเด็กที่มีภูมิภาวะไม่พร้อมเข้าเรียนร่วมเป็นอุปสรรคต่อการสอนของครู	14. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
			15. เด็กพิเศษขาดการดูแลด้านสุขภาพ ไม่พร้อมใจในการดูแลรักษาทันเวลาที่	15. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
			16. ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญในการนำเด็กพิเศษไปพบแพทย์	16. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	
			17. เด็กที่มีความบกพร่องทางจิตใจ ไม่ได้รับการดูแลจากจิตแพทย์อย่างใกล้ชิด	17. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	

แผนภูมิที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบผสมเต็มและป้ายประกาศ

ด้านผู้บริหาร	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร	ด้านการจัดการ	ด้านผู้ปกครอง	ด้านอื่นๆ
1. ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	1. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เน้นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน	1. ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีและไม่เต็มใจรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วม	1. หน่วยงานทางการศึกษาไม่ประสานงานกับทางโรงเรียน	1. ผู้ปกครองไม่ยอมรับความสามารถและสภาพของเด็กพิเศษ	1. เด็กปกติมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิเศษ
2. ผู้บริหารสั่งการแล้วไม่มีส่วนร่วมกับครูในการจัดการเรียนการสอน	2. เนื้อหาที่ครูสอนไม่เหมือนเรียนยากเกินความสามารถของเด็กพิเศษ	2. ครูขาดความรู้ ความชำนาญด้านเทคนิคในการสอนเด็กพิเศษ	2. โรงเรียนไม่มีคู่มือการศึกษาพิเศษ	2. ผู้ปกครองเด็กปกติมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิเศษ จึงสั่งห้ามไม่ให้ลูกเกี่ยวข้องกับ	2. เด็กไม่มีความพร้อมที่จะเรียนร่วม
3. ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจ ไม่มีเวลาและไม่ช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	3. การเรียนการสอน ขาดการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี สื่อการสอน และเครื่องเล่นเสริมพัฒนาการ	3. ครูไม่ปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กพิเศษ	3. การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการสอนและการจัดการไม่เพียงพอ	3. ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจร่วมมือนในการส่งเสริมพัฒนาการร่วมกับโรงเรียน	
	4. ครูประเมินโดยใช้ข้อสอบและเกณฑ์ ป.02 ร่วมกับเด็กปกติ ทำให้เด็กพิเศษไม่ผ่านการประเมิน	4. ครูไม่ปลูกฝังให้เด็กปกติมีทัศนคติและการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อเด็กพิเศษ	4. การสนับสนุนงบประมาณแก่ครูผู้สอนไม่ทั่วถึง ลำช้าและไม่เพียงพอ		
	5. เด็กพิเศษไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และสื่อทางประเภท	5. ครูไม่ยกย่อง ชมเชยความสามารถของเด็กพิเศษให้เด็กปกติยอมรับ	5. จัดส่งเด็กพิเศษต่อชั้นเรียนมีจำนวนมาก การดูแลไม่ทั่วถึง		
	6. ครูขาดความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	6. ครูไม่ได้รับการอบรมด้านการเรียน การสอนแบบเรียนร่วม	6. การส่งความช่วยเหลือทางด้านการจัดการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ		
	7. ครูไม่มีหลักสูตรและแผนการสอนที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		7. โรงเรียนและหน่วยงานราชการประสานงานเพื่อเด็กพิเศษน้อย		
	8. อุปกรณ์เสริมพิเศษมีไม่เพียงพอ เช่น บูฟิ่ง		8. โรงเรียนขาดการประสานงานกับผู้ปกครอง		
	9. ครูไม่让孩子พิเศษร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนร่วม		9. สภาพโรงเรียนไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน		
			10. ห้องเรียนมีอุปกรณ์เสริมสำหรับเด็กพิเศษ ไม่สะดวกในการใช้งาน		
			11. โรงเรียนขาดความพร้อมด้านทรัพยากรในการดำเนินงาน		
			12. ระบบการส่งต่อเด็กพิเศษที่มีปัญหาไปยังหน่วยงานไม่เหมาะสม		
			13. หน่วยงานกลางไม่ส่งบุคลากรทางการศึกษาพิเศษมาดูแลและไม่มีแผนการประเมินผลการดำเนินงานจากศึกษานิเทศก์		
			14. สื่อที่หน่วยงานจัดซื้อเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมไม่มีคุณภาพ		

แผนภูมิที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอนตาม

ด้านผู้บริหาร	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร	ด้านการจัดการ	ด้านผู้ปกครอง	ด้านอื่น ๆ
1. ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	1. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้เน้นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน	1. ครูขาดความรู้ ความเข้าใจด้านเทคนิคในการสอนเด็กพิเศษ	1. ครูไม่มีทักษะในการจัดสื่อและไม่มีสิทธิในการเบิกจ่ายเงินในการจัดเรียนร่วม	1. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและแนวทางการทำงานของครู	1. เด็กพิเศษที่ไอคิวต่ำกว่าเกณฑ์มาก เป็นอุปสรรคในการจัดเรียนร่วม
2. ผู้บริหารไม่มีความตั้งใจในการดำเนินงานและเห็นว่าการสอนเด็กพิเศษเป็นเรื่องยุ่งยาก	2. กิจกรรมการเรียนการสอนใช้เวลานานและเนื้อหายากเกินความสามารถของเด็กพิเศษ	2. ครูชั้นเรียนร่วมปฏิบัติต่อกับเด็กพิเศษแตกต่างจากเด็กปกติและไม่เอาใจใส่เมื่อเด็กพิเศษโอดร้องไห้	2. โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดครูที่สอนไม่เพียงพอ	2. ผู้ปกครองไม่ยอมรับสภาพและความสามารถของลูก	2. เด็กพิเศษไม่พยายามช่วยเหลือตนเองและไม่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. ผู้บริหารไม่สนับสนุนด้านงบประมาณและค่าวัสดุอุปกรณ์	3. สื่อการสอน เครื่องเล่นเสริมพัฒนาการและเทคโนโลยีทางการสอนมีไม่เพียงพอ	3. ครูชั้นเรียนร่วมพูดจาซ้ำเติมปฏิบัติต่อกับเด็กและไม่เต็มใจรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียน	3. งบประมาณในการพัฒนาครูผู้สอนไม่เพียงพอ	3. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการดูแล การเขียน นิกกิจวัตรประจำวันของเด็ก และไม่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในเลเวลงานเดียวกับโรงเรียน	3. เด็กพิเศษสื่อสารไม่เก่ง กังวานถึงขั้นพูดไม่ได้และไม่ยอมรับเด็กพิเศษเข้ากลุ่ม
4. ผู้บริหารไม่ติดตามงาน และไม่สร้างขวัญ กำลังใจครูในการทำงาน	4. เด็กพิเศษไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และสื่อภาษาประเภท	4. ครูชั้นเรียนร่วมไม่สนใจและไม่ใส่ใจความบกพร่องของเด็กพิเศษ	4. หน่วยงานไม่ติดตามและประเมินการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการจัดเรียนร่วม	4. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและละเลยในการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	4. เด็กพิเศษขาดแรงกระตุ้นตนเองในการเรียน
5. ผู้บริหารไม่ได้ดำเนินการชี้แจงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานแก่ครู	5. ครูไม่ได้ประเมินเด็กพิเศษตามความสามารถที่แท้จริง ประเมินโดยใช้ข้อสอบข้อสอบประเภท ป.02 ร่วมกับเด็กปกติ	5. ครูไม่ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อเด็กพิเศษแก่เด็กปกติ	5. หน่วยงานไม่มีการรับเด็กพิเศษโดยไม่มีค่าจ้างหรือค่าตอบแทนและสภาพของโรงเรียน	5. ผลักดันให้ครอบครัวไม่ยอมรับและปฏิบัติตามข้อกำหนดของโรงเรียน	
6. ผู้บริหารไม่มีเวลาให้ทำปรึกษาในการดำเนินงานแก่ครู	6. ครูไม่ได้ยึดหยุ่นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนร่วมให้เหมาะสมกับสภาพและความพร้อมของเด็กพิเศษ	6. ครูเห็นว่า การจัดเรียนร่วมทำให้ภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนตกต่ำ	6. การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนแก่ครูไม่ทั่วถึง	6. ผู้ปกครองไม่อดทนต่อพฤติกรรมเด็กและทำโทษด้วยการทำร้ายร่างกาย	
7. ผู้บริหารไม่ประชาสัมพันธ์การจัดเรียนร่วมต่อชุมชน	7. ครูขาดความสนใจในแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนเพราะไม่มีหลักสูตรและแผนการสอนยึดเป็นแนวทางการจัดกิจกรรม	7. ครูขาดจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	7. การบริหารจัดการในโรงเรียนไม่มีสื่อต่อการเรียนร่วม	7. ผู้ปกครองเร่งการเรียนรู้อ่อนของเด็ก	
	8. ครูใช้สื่อการสอนที่มีอยู่ไม่คุ้มค่า	8. ครูที่ยังงัดและเบียดเบียนไม่อดทนต่อพฤติกรรมเด็กพิเศษ	8. การเตรียมการขาดระบบการสำรวจจำนวนเด็กต่างหน้า	8. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนการทำกิจกรรมของเด็กที่โรงเรียน	
	9. การเรียนการสอนเน้นวิชาการมากกว่ากิจกรรมและครูขาดการส่งเสริมกิจกรรมการแสดงออกในชั้นเรียน	9. ครูใช้เทคนิคการลงโทษมากกว่าการเสริมแรง	9. ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ และครูวินัยที่ไม่ครบ	9. ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม ไม่ร่วมมือและไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กแก่โรงเรียน	
	10. ครูขาดทักษะในการวัดและประเมินผลเด็กพิเศษ	10. ครูทิ้งชั้นเรียนเด็กพิเศษเป็นเวลานานโดยไม่มีครูดูแลแทน	10. ห้องเรียนไม่ใช้เกณฑ์อยู่ในการรับและจัดหน่วยเด็ก		
	11. ครูประเมินผลโดยเน้นวิชาการมากกว่าพัฒนาการ	11. ครูชั้นเรียนร่วมไม่ใส่ใจเด็กพิเศษร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพราะกลัวเสียเวลา	11. การส่งเด็กที่มีความพิการไม่พร้อมเข้าเรียนร่วมกับปกติ เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของครู		
		12. ครูไม่ได้รับการอบรมด้านการเรียนร่วม	12. เด็กพิเศษขาดการดูแลด้านสุขภาพไม่มีหมอให้การดูแลรักษาที่ทั่วถึง		
		13. ครูที่ผ่านการอบรมไม่ได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้	13. ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญในการนำเด็กพิเศษไปพบแพทย์		
		14. การจัดการอบรมของหน่วยงานขาดความต่อเนื่อง ไม่ตรงตามความสนใจและความต้องการของครู	14. เด็กที่มีความบกพร่องทางจิตใจ ไม่ได้รับการดูแลจากจิตแพทย์อย่างใกล้ชิด		
		15. สถานที่และช่วงเวลาในการอบรมไม่เหมาะสม ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน			
		16. รูปแบบการอบรมไม่เหมาะสมขาดความเป็นรูปธรรม ไม่มีการศึกษาฐานเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน			
		17. ครูชั้นเรียนปกติขาดโอกาสในการอบรม			

แผนภูมิที่ 2

ด้านกิจกรรมการ	ด้านผู้บริหาร
1. กิจกรรมการไม่เน้นเรื่อง	1. ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่ให้ความสำคัญในการจัดการ
2. กิจกรรมการไม่มีส่วนร่วม	2. ผู้บริหารสั่งการแล้วไม่มีส่วนร่วมกับครูในการจัดการเรียนการสอน
3. กิจกรรมการไม่ให้ความสำคัญในการจัดการ	3. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีความสนใจ ไม่มีความช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
4. กิจกรรมการไม่ให้ความสำคัญในการจัดการ	4. ผู้บริหารขาดการเตรียมการ ไม่มีการแถลงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงานแก่ครู
5. กิจกรรมการไม่ให้ความสำคัญในการจัดการ	5. การมอบหมายงานไม่มีความเหมาะสมด้านคุณสมบัติของครูผู้สอน
6. กิจกรรมการไม่ให้ความสำคัญในการจัดการ	6. ผู้บริหารระดับสูงไม่ส่งเสริมการดำเนินงานอย่างจริงจัง
7. กิจกรรมการไม่ให้ความสำคัญในการจัดการ	
8. กิจกรรมการไม่ให้ความสำคัญในการจัดการ	
9. กิจกรรมการไม่ให้ความสำคัญในการจัดการ	

แผนภูมิที่ 4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดกับแบบสมมติโยและแบบสอนตาม

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร	ด้านการจัดการ	ด้านผู้ปกครอง	ด้านอื่นๆ
1. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เน้นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน	1. ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีและไม่เต็มใจรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วม	1. หน่วยงานทางการศึกษาไม่ประสานงานกับทางโรงเรียน	1. ผู้ปกครองไม่ยอมรับความสามารถและสภาพของเด็กพิเศษ	1. เด็กปกติมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิเศษ
2. เนื้อหาที่ครูขาดความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน	2. ครูขาดความรู้ ความชำนาญด้านเทคนิคในการสอนเด็กพิเศษ	2. โรงเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการไม่เพียงพอ	2. ผู้ปกครองเด็กปกติมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิเศษ จึงสั่งห้ามไม่ให้ลูกเกี่ยวข้องกับ ไม่ให้ร่วมกิจกรรม	2. เด็กไม่มีความพร้อมที่จะเรียนร่วม
3. การเรียนการสอนขาดการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี สื่อการสอน และเครื่องเล่นเสริมพัฒนาการ	3. ครูไม่ปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กพิเศษ	3. การสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูผู้สอนไม่ทั่วถึง วัสดุ และวัสดุของ	3. ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจและร่วมมือในการดูแลการเรียนและส่งเสริมพัฒนาการร่วมกับโรงเรียน	3. เด็กปกติไม่ยอมรับ ไม่ให้ร่วมกิจกรรม
4. ครูประเมินโดยใช้ข้อสอบและเกณฑ์ ปร.02ร่วมกับเด็กปกติ ทำให้เด็กพิเศษไม่ผ่านการประเมิน	4. ครูไม่ยกย่อง ชมเชยความสามารถของเด็กพิเศษให้เด็กปกติยอมรับ	4. โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจ้างครูผู้สอน		4. เด็กพิเศษชอบจับกลุ่มเล่นกันเอง
5. ผู้บริหารขาดการเตรียมการ ไม่มีการแถลงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงานแก่ครู	5. ครูอาสาสมัครทำงานด้านเรียนร่วมมีจำนวนน้อย	5. วัสดุและสื่อการสอนไม่เพียงพอ		
6. การมอบหมายงานไม่มีความเหมาะสมด้านคุณสมบัติของครูผู้สอน	6. ครูขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	6. โรงเรียนและหน่วยงานราชการประสานงานเพื่อส่งเด็กเรียนต่อ		
7. ผู้บริหารระดับสูงไม่ส่งเสริมการดำเนินงานอย่างจริงจัง	7. ครูไม่มีหลักสูตรและแผนการสอนที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	7. หน่วยงานกลางไม่ส่งบุคลากรทางการศึกษาพิเศษมาดูแลและไม่มีกรณีศึกษาประเมินผลการดำเนินงานจากวิทยานิพนธ์		
	8. ครูขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	8. โรงเรียนขาดการประสานงานกับผู้ปกครอง		
	9. ครูประเมินผลโดยเน้นความรู้จากการมากกว่าพัฒนาการ	9. หน่วยงานกลางไม่ส่งบุคลากรทางการศึกษาพิเศษมาดูแลและไม่มีกรณีศึกษาประเมินผลการดำเนินงานจากวิทยานิพนธ์		
	10. ครูไม่ใส่ใจเด็กพิเศษร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนร่วม	10. ห้องเรียนอยู่ติดตัว ในวงล้อมผู้เรียนรวม และห่างไกลจากห้องเรียนปกติ		
	11. ผู้ปกครองเรียนพิเศษไม่เพียงพอส่ง	11. ห้องเรียนอยู่ติดตัว ในวงล้อมผู้เรียนรวม และห่างไกลจากห้องเรียนปกติ		
	12. การเรียนการสอนไม่มีจุดเน้นด้านพัฒนาการและพัฒนาจุดบกพร่องของเด็กพิเศษ	12. ครูไม่จัดการรวมกันเรียนร่วมกับเด็กปกติ		
	13. กิจกรรมการเรียนการสอนขาดการส่งเสริมความสนใจ	13. ครูไม่จัดการรวมกันเรียนร่วมกับเด็กปกติ		
	14. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยไม่พิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคล	14. ครูไม่จัดการรวมกันเรียนร่วมกับเด็กปกติ		
		15. ครูไม่จัดการรวมกันเรียนร่วมกับเด็กปกติ		
		16. ครูไม่จัดการรวมกันเรียนร่วมกับเด็กปกติ		
		17. ครูไม่จัดการรวมกันเรียนร่วมกับเด็กปกติ		
		18. ครูไม่จัดการรวมกันเรียนร่วมกับเด็กปกติ		
		19. ครูไม่จัดการรวมกันเรียนร่วมกับเด็กปกติ		

ตอนที่ 1.1.3 ผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นจากชั้นระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

ในขั้นตอนแรกของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงต่างก็เป็นกระบวนการกลุ่มที่มีรากฐานมาจากกระบวนการระดมสมอง ซึ่งผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้จากกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 1 ทั้งเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงได้ผลความต้องการจำเป็น 6 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการ ด้านผู้ปกครอง และด้านอื่นๆ แต่เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า การระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบปรับปรุงไม่มีผลความต้องการจำเป็นในประเด็นการบริการทางการแพทย์ซึ่งเป็นประเด็นย่อยของด้านการจัดการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นโดยสรุปจากชั้นระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง
1. ด้านผู้บริหาร	1. ด้านผู้บริหาร
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร	3. ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร
3.1 บุคลากร	3.1 บุคลากร
3.2 การพัฒนาบุคลากร	3.2 การพัฒนาบุคลากร
4. ด้านการจัดการ	4. ด้านการจัดการ
4.1 หน่วยงานทางการศึกษา	4.1 หน่วยงานทางการศึกษา
4.2 งบประมาณ	4.2 งบประมาณ
4.3 การจัดการ	4.3 การจัดการ
4.4 การบริการทางการแพทย์	
5. ด้านผู้ปกครอง	5. ด้านผู้ปกครอง
6. ด้านอื่นๆ	6. ด้านอื่นๆ

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบจำนวนประเด็นความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม และแบบปรับปรุง

ประเด็นความต้องการจำเป็น	จำนวนประเด็นความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม			
	แบบเดิมกลุ่มและ ป้ายประกาศ	แบบสมมติภัย และ ป้ายประกาศ	แบบกลุ่มและแบบ สอบถาม	แบบสมมติภัยและ แบบสอบถาม
1. ด้านผู้บริหาร	6	3	7	6
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	7	9	11	14
3. ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร				
3.1 บุคลากร	7	5	11	13
3.2 การพัฒนาบุคลากร	7	1	6	3
4. ด้านการจัดการ				
4.1 หน่วยงานทางการศึกษา	3	2	5	2
4.2 งบประมาณ	3	2	4	3
4.3 การจัดการ	8	10	12	13
4.4 การบริการทางการแพทย์	3	-	3	-
5. ด้านผู้ปกครอง	5	3	9	3
6. ด้านอื่นๆ	3	2	4	4
รวม	52	37	72	61

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มที่มีประเด็นความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบกลุ่มและแบบสอบถาม จำนวน 72 ประเด็น รองลงมาคือ เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบสมมติภัยและแบบสอบถาม จำนวน 61 ประเด็น เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ จำนวน 52 ประเด็น และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบสมมติภัยและป้ายประกาศ จำนวน 37 ประเด็น ตามลำดับ

ตอนที่ 1.1.4 ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

เมื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมร่วมกันอภิปรายและพิจารณาประเด็นที่ได้จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นแล้ว จึงดำเนินการให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่าผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมที่มีความสำคัญสูงสุด 10 ลำดับ ของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

ในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและป้ายประกาศ เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและแบบสอบถาม และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและแบบสอบถาม พบว่ามีรายการความต้องการจำเป็นที่สอดคล้องกันในจำนวน 13 รายการ โดยจำแนกเป็นรายการที่สอดคล้องกันทั้ง 4 เทคนิคจำนวน 2 รายการ ได้แก่ (1) ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม (2) ครูขาดความรู้ ความชำนาญในการสอนเด็กพิเศษ รายการที่สอดคล้องกันใน 3 เทคนิคจำนวน 1 รายการ ได้แก่ (1) ครูไม่มีหลักสูตรและแผนการสอนที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และรายการที่สอดคล้องกันใน 2 เทคนิคจำนวน 10 รายการ ได้แก่ (1) ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจ ไม่มีเวลาและไม่ช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน (2) ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจ ร่วมมือในการดูแลการเรียนและส่งเสริมพัฒนาการร่วมกับโรงเรียน (3) กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เน้นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน (4) ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือ ตัวเองและละเลยในการปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (5) สื่อการสอน เครื่องเล่นเสริมพัฒนาการและเทคโนโลยีทางการสอนมีไม่เพียงพอ (6) ครูมีภาระงานและชั่วโมงสอนมาก ไม่มีความพร้อมในการสอน (7) สัดส่วนเด็กพิเศษต่อชั้นเรียนมีจำนวนมาก การดูแลไม่ทั่วถึง (8) การจัดอบรมของหน่วยงานขาดความต่อเนื่อง ไม่ตรงตามความสนใจและความต้องการของครู (9) โรงเรียนขาดแคลนครูการศึกษาพิเศษ (10) การบริหารจัดการในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการจัดเรียนร่วม ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความสอดคล้องของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการประเมินด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

รายการที่	ประเด็นความต้องการจำเป็น	ลำดับความสำคัญในเทคนิค			
		แบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ	แบบสมมติและป้ายประกาศ	แบบกลุ่มและแบบสอบถาม	แบบสมมติและแบบสอบถาม
1.	ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	1	1	1	1
4.	ครูขาดทักษะความรู้ ความชำนาญด้านเทคนิคในการสอนเด็กพิเศษ	3	4	3	3
2.	ครูไม่มีหลักสูตรและแผนการสอนที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	7	3	7	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการที่	ประเด็นความต้องการจำเป็น	ลำดับความสำคัญในเทคนิค			
		แบบเดิมกลุ่ม และป้าย ประกาศ	แบบสมมติ นัยและป้าย ประกาศ	แบบกลุ่ม และแบบ สอบถาม	แบบสมมติ นัยและแบบ สอบถาม
3.	ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจ ไม่มีเวลาและไม่ช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	-	2	-	2
6.	ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจ ร่วมมือในการดูแลการเรียนและส่งเสริมพัฒนาการร่วมกับโรงเรียน	-	5	-	4
7.	กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เห็นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน	-	6	-	5
8.	ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตัวเองและละเอียดในการปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	6	-	6	-
9.	สื่อการสอน เครื่องเล่นเสริมพัฒนาการและเทคโนโลยีทางการสอนมีไม่เพียงพอ	-	7	-	6
10.	ครูมีภาระงานและชั่วโมงสอนมาก ไม่มีความพร้อมในการสอน	-	-	5	9
11.	สัดส่วนเด็กพิเศษต่อชั้นเรียนมีจำนวนมาก การดูแลไม่ทั่วถึง	-	8	-	7
12.	การจัดอบรมของหน่วยงานขาดความต่อเนื่อง ไม่ตรงตามความสนใจและความต้องการของครู	8	-	8	-
13.	โรงเรียนขาดแคลนครูการศึกษาพิเศษ	-	9	-	8
14.	การบริหารจัดการในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการจัดเรียนร่วม	9	-	9	-
15.	ผู้บริหารไม่มีความตั้งใจในการดำเนินงานและเห็นว่าการสอนเด็กพิเศษเป็นเรื่องสูญเปล่า	-	-	2	-
16.	ผู้บริหารไม่มีเวลาให้คำปรึกษาในการดำเนินงานแก่ครู	-	-	2	-
17.	ครูชั้นเรียนร่วมไม่สนใจและไม่แก้ไขความบกพร่องของเด็กพิเศษ	4	-	-	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการที่	ประเด็นความต้องการจำเป็น	ลำดับความสำคัญในเทคนิค			
		แบบเดิมกลุ่ม และป้าย ประกาศ	แบบสมมติ นัยและป้าย ประกาศ	แบบกลุ่ม และแบบ สอบถาม	แบบสมมติ นัยและแบบ สอบถาม
18.	หน่วยงานไม่มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการจัดเรียนร่วม	-	-	4	-
19.	ครูไม่ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อเด็กพิเศษแก่เด็กปกติ	5	-	-	-
20.	หน่วยงานทางการศึกษาไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ในการรับเด็กเข้าศึกษา	10	-	-	-
21.	งบประมาณในการตอบแทนครูผู้สอนล่าช้า ไม่เพียงพอ และไม่ทั่วถึง	-	-	10	-
22.	ครูไม่ได้รับการอบรมด้านการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	-	10	-	-
23.	เด็กปกติไม่ยอมรับ ไม่ให้ร่วมกิจกรรม	-	-	-	10

ตอนที่ 1.2 ผลการเปรียบเทียบสัดส่วนของความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงเมื่อเพิ่มเติมข้อรายการจากป้ายประกาศและแบบสอบถาม

หลังจากดำเนินการระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงแล้วสรุปข้อมูลอยู่ในรูปแบบป้ายประกาศและแบบสอบถามเพื่อนำเสนอให้ครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความคิดและเสนอแนะความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม และเมื่อเปรียบเทียบความถี่ที่ได้รับจากการเสนอแนะด้วยป้ายประกาศและแบบสอบถามเพิ่มเติม พบว่า สัดส่วนของประเด็นที่เพิ่มขึ้นจากขั้นตอนการเสนอแนะในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและแบบสอบถาม และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและแบบสอบถามซึ่งใช้รูปแบบการเสนอแนะด้วยแบบสอบถามทำให้สัดส่วนประเด็นเพิ่มขึ้น .53 และ .74 จากจำนวนประเด็นเดิมที่ได้ในขั้นตอนการระดมความคิด ส่วนในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและป้ายประกาศ ซึ่งใช้รูปแบบการเสนอแนะด้วยป้ายประกาศทำให้สัดส่วนประเด็นเพิ่มขึ้น .06 และ.11 จากจำนวนประเด็นเดิมที่ได้ในขั้นตอนการระดมความคิด นั่นคือขั้นตอนการระดมความคิดแบบกลุ่มสมมติและป้ายประกาศ

ให้ได้ประเด็นน้อยกว่าการระดมความคิดแบบกลุ่มในเทคนิคสตอร์บอร์ดั้งแบบเดิม และการให้ข้อเสนอแนะด้วยแบบสอบถามทำให้ได้จำนวนประเด็นมากกว่าการเสนอแนะด้วยป้ายประกาศ ดังรายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบเทียบสัดส่วนของประเด็นความต้องการจำเป็นที่เพิ่มเติมจากชั้นการเสนอแนะความคิด

เทคนิคที่ใช้ประเมินความต้องการจำเป็น	จำนวนประเด็นจากชั้นการระดมความคิด	จำนวนประเด็นที่เพิ่มจากชั้นการเสนอแนะ	สัดส่วนของประเด็นที่เพิ่มจากชั้นการเสนอแนะ
เทคนิคสตอร์บอร์ดั้งแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ	47	5	.11
เทคนิคสตอร์บอร์ดั้งแบบสมมติและป้ายประกาศ	35	2	.06
เทคนิคสตอร์บอร์ดั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถาม	47	25	.53
เทคนิคสตอร์บอร์ดั้งแบบสมมติและแบบสอบถาม	35	26	.74

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนการเพิ่มของจำนวนประเด็นในชั้นการเสนอแนะความคิด พบว่าสัดส่วนการเพิ่มของประเด็นความต้องการจำเป็นของทุกเทคนิคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในเทคนิคสตอร์บอร์ดั้งแบบกลุ่มและป้ายประกาศกับเทคนิคสตอร์บอร์ดั้งแบบสมมติและแบบสอบถามที่สัดส่วนของจำนวนประเด็นที่เพิ่มขึ้นในชั้นการเสนอแนะความคิดไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 13

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของสัดส่วนจำนวนประเด็นที่เพิ่มขึ้นในชั้นการเสนอแนะ

เทคนิคในการประเมินความ ต้องการจำเป็น	สัดส่วน (P)	Z			
		แบบเดิมกลุ่ม และป้าย ประกาศ	แบบสมมติ และป้าย ประกาศ	แบบกลุ่มและ แบบสอบถาม	แบบสมมติ และแบบสอบ ถาม
แบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ	.11	0.00	-	-	-
แบบสมมติและป้ายประกาศ	.06	-2.083*	0.00	-	-
แบบกลุ่มและแบบสอบถาม	.53	8.4**	9.4**	0.00	-
แบบสมมติและแบบสอบถาม	.74	14.318**	19.428**	0.477	0.00

*p< .05

**p< .01

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบด้านความคิดริเริ่ม ความคิดหลากหลายและการยอมรับผลความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

ตอนที่ 2.1 การเปรียบเทียบความคิดริเริ่มของผลความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

เมื่อนำผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 4 เทคนิคให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความคิดริเริ่ม พบว่า การให้ครูเสนอแนะด้วยแบบสอบถามทำให้ผลความต้องการจำเป็นมีลักษณะความคิดริเริ่มมากกว่าการใช้ป้ายประกาศ โดยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมแบบสมมติและแบบสอบถาม มีคะแนนเฉลี่ยของความคิดริเริ่มสูงสุด คือ 9.2 รองลงมา ได้แก่เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและแบบสอบถาม มีคะแนนเฉลี่ยของความคิดริเริ่ม 8.6 เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและป้ายประกาศ มีคะแนนเฉลี่ยของความคิดริเริ่ม 8.6 และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ มีคะแนนเฉลี่ยของความคิดริเริ่มน้อยที่สุด คือ 4.2 โดยมีข้อสังเกตที่พบว่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่ามากนั่นคือคะแนนจากการประเมินของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีการกระจายมาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบคะแนนความคิดริเริ่มของผลความต้องการจำเป็นจากการประเมินโดยผู้
เชี่ยวชาญ

เทคนิคในการประเมินความ ต้องการจำเป็น	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					— X	S.D	Mo	Mdn
	1	2	3	4	5				
เทคนิคสตอร์บอร์ดดึงแบบเดิม กลุ่มและป้ายประกาศ	7	6	4	1	3	4.2	2.13	4	4.6
เทคนิคสตอร์บอร์ดดึงแบบสมมติ นัยและแบบป้ายประกาศ	10	10	6	0	1	6.4	4.30	6	7.2
เทคนิคสตอร์บอร์ดดึงแบบกลุ่ม และแบบสอบถาม	16	8	12	2	6	8.6	4.96	8	9.8
เทคนิคสตอร์บอร์ดดึงแบบสมมติ นัยและแบบสอบถาม	18	13	11	1	3	9.2	6.33	11	5.6

ตอนที่ 2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดหลากหลายของผลความต้องการจำเป็นใน
การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในเทคนิคสตอร์บอร์ดดึงแบบเดิมและแบบปรับปรุง

ในการประเมินความคิดหลากหลายซึ่งตัดสินจากการนับจำนวนประเด็นของผลจากการประเมิน
ความต้องการจำเป็นในแต่ละเทคนิค สรุปได้ว่ารูปแบบการระดมความคิดแบบกลุ่มในเทคนิคสตอร์
บอร์ดดึงทำให้ผลความต้องการจำเป็นมีลักษณะความคิดหลากหลายมากกว่าการระดมความคิดแบบ
สมมตินัย ส่วนการให้ข้อเสนอแนะด้วยแบบสอบถามทำให้ได้ความคิดหลากหลายมากกว่าการเสนอแนะ
แบบป้ายประกาศ และพบข้อสังเกตว่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่ามากนั่นคือคะแนนจากการประเมิน
ของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องมีการกระจายมาก ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 15

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบจำนวนประเด็นเพื่อประเมินความหลากหลายของความต้องการจำเป็นใน
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

เทคนิคในการประเมินความต้องการจำเป็น	จำนวนประเด็นชั้น การระดมความคิด	จำนวนประเด็น หลังขั้นการเสนอ แนะ
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ	47	52
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและป้ายประกาศ	35	37
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและแบบสอบถาม	47	72
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและแบบสอบถาม	35	61

ตอนที่ 2.3 การเปรียบเทียบการยอมรับผลความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบ
เรียนร่วมในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการยอมรับผลความต้องการจำเป็นจากคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน พบว่าเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและแบบสอบถาม และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม
สมมติและแบบสอบถามมีคะแนนเฉลี่ยของการยอมรับมากกว่าเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่ม
และป้ายประกาศ และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและป้ายประกาศ ดังรายละเอียดในตาราง
ที่ 16

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบคะแนนการยอมรับผลความต้องการจำเป็นจากการประเมินโดยผู้เกี่ยวข้อง

เทคนิคในการประเมินความต้องการ จำเป็น	คะแนนจากผู้เกี่ยวข้อง (คนที่)							— X	S.D
	1	2	3	4	5	6	7		
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและ ป้ายประกาศ	27	24	28	22	27	24	28	25.7	2.35
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติ และป้ายประกาศ	25	24	29	23	26	24	28	25.5	2.81
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและ แบบสอบถาม	28	28	32	23	31	26	29	28.1	3.2
เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติ และแบบสอบถาม	27	26	31	24	28	26	29	27.3	1.93

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบรรยากาศและความเหมาะสมในเทคนิคสตอรี่บอร์ด แบบเดิมและแบบปรับปรุงจากความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

ในการศึกษาบรรยากาศและความเหมาะสมของการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือคุณลักษณะของการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงจากการประเมินโดยผู้วิจัย ส่วนที่สองคือความคิดเห็นต่อการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงจากการประเมินโดยผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3.1 คุณลักษณะของการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง จากการประเมินโดยผู้วิจัย

ผู้วิจัยศึกษาคุณลักษณะของการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุงจากข้อมูลการสังเกตและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้รายละเอียดดังนี้

1. บรรยากาศในการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

1.1 บรรยากาศการแสดงความคิดเห็นขั้นระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิม

จากการสังเกตขณะที่ดำเนินการระดมความคิด พบว่าในกลุ่มเดิมนั้นมีบรรยากาศของการแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างต่อเนื่องและได้รายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นจำนวนมาก ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นของตนเองโดยผ่านประสบการณ์ ทุกคนมีท่าทางกระตือรือร้นที่จะกล่าวถึงปัญหาที่ประสบด้วยตนเองให้กลุ่มรับทราบและมีเพียงหนึ่งหรือสองคนที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการคิดเห็น ผู้ดำเนินการจึงใช้คำพูดกระตุ้นและเปิดโอกาสให้ทุกคนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งในบางครั้งพบว่า ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มบางคนแสดงความคิดเห็นโดยใช้เวลาในการพูดคนเดียวเป็นเวลานาน 3-4 นาที และทำให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มคนอื่นไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้บ่อยๆ ผู้ดำเนินการจึงพยายามสรุปคำพูดของท่านั้นและเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มท่านอื่นได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน

1.2 บรรยากาศการแสดงความคิดเห็นขั้นระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง

ซึ่งใช้รูปแบบการระดมความคิดด้วยการเขียนและแสดงความคิดเห็นที่ละท่าน บรรยากาศเป็นไปอย่างเงียบสงบ ทุกคนมีความตั้งใจที่จะแสดงความคิดเห็นและกลั่นกรองความคิดออกมาให้มากที่สุด จนในบางครั้งเมื่อผู้ดำเนินการกล่าวให้กลุ่มรับทราบว่าหมดเวลาที่กำหนดให้คิดและเขียนเงียบๆ ก็มีผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มบางท่านขอเวลาเพื่อเขียนต่ออีกกระยะหนึ่ง

1.3 บรรยากาศในขั้นการอภิปรายความต้องการจำเป็น

ในขั้นตอนการอภิปรายความคิดของทั้งสองเทคนิค ซึ่งได้รวบรวมประเด็นต่างๆไว้บนกระดานบรรยากาศการอภิปรายเป็นไปอย่างราบรื่นและทุกคนมีส่วนร่วม รวมทั้งไม่มีปัญหาที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มคนใดคนหนึ่งจะครอบงำความคิดของท่านอื่น ในบางครั้งผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มใช้ระยะเวลาในการอภิปรายในประเด็นใดนานเกินไป ผู้ดำเนินการต้องแสดงบทบาทในการสรุปประเด็นนั้นเพื่อนำเข้าสู่ประเด็นอื่นต่อไป

1.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

มีกรณีที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กลุ่มกำลังเสนออยู่ แต่แสดงความเห็นโดยการหันหน้าไปพูดกับผู้เข้า

ร่วมกระบวนการกลุ่มอีกคนที่นั่งอยู่ใกล้กัน ผู้ดำเนินการต้องมีบทบาทในการชักนำความสนใจเข้าสู่กลุ่มใหญ่ และขอทราบข้อมูลจากผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มทำนั้นกำลังพูดคุยกันอยู่เพื่อให้เป็นลักษณะของการคิดร่วมกันภายในกลุ่มและพยายามป้องกันมิให้เกิดสถานการณ์เช่นนั้นอีก

2. คุณลักษณะจากการให้เสนอแนะเพิ่มเติมจากกระบวนการกลุ่ม

ในการนำเสนอคุณลักษณะจากการให้เสนอแนะเพิ่มเติมจากกระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณลักษณะ ดังนี้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ข้อเสนอแนะและอัตราการตอบกลับในขั้นตอนการเสนอแนะความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

จากการนำเสนอป้ายประกาศเพื่อให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่าจากจำนวนครูมีอัตราการเสนอแนะเพิ่มเติมบนป้ายประกาศประมาณร้อยละ 1-4 โดยในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและป้ายประกาศมีอัตราการเสนอแนะโดยรวม ร้อยละ 4.16 โรงเรียนที่มีอัตราตอบกลับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 4 ร้อยละ 8.06 รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 3 ร้อยละ 4.62 ส่วนโรงเรียนลำดับที่ 1 และ 2 ไม่มีการเสนอแนะ ส่วนในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและป้ายประกาศมีอัตราการเสนอแนะโดยรวม ร้อยละ 1.90 โรงเรียนที่มีอัตราตอบกลับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 1 ร้อยละ 13.33 รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 4 ร้อยละ 2.04 โรงเรียนในลำดับที่ 3 ร้อยละ 1.20 และในโรงเรียนลำดับที่ 2 ไม่มีการเสนอแนะดังรายละเอียดแสดงในจากตารางที่ 17

ตารางที่ 17 อัตราการการให้ข้อมูลเพิ่มเติมบนป้ายประกาศในขั้นตอนการเสนอแนะความคิด

โรงเรียนลำดับที่	เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ			เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและป้ายประกาศ		
	จำนวนครูในโรงเรียน	จำนวนครูเสนอแนะ	ร้อยละ	จำนวนครูในโรงเรียน	จำนวนครูเสนอแนะ	ร้อยละ
1	35	-	0	15	2	13.33
2	30	-	0	63	-	-
3	65	3	4.62	83	1	1.20
4	62	5	8.06	49	1	2.04
รวม	193	8	4.16	210	4	1.90

เมื่อสรุปผลความต้องการจำเป็นจากขั้นการระดมความคิดในรูปแบบของแบบสอบถามเพื่อนำเสนอแก่กลุ่มตัวอย่างในเทคนิคสตอร์รี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถาม และแบบสมมติภัยและแบบสอบถาม พบว่า มีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามประมาณร้อยละ 51-58 โดยในเทคนิคสตอร์รี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถาม มีอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม โดยรวม ร้อยละ 58.38 โดยโรงเรียนที่มีอัตราตอบกลับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 2 ร้อยละ 85.71 รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 3 ร้อยละ 67.27 และอัตราตอบกลับน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 1 ร้อยละ 44.86 ส่วนในเทคนิคสตอร์รี่บอร์ดตั้งแบบสมมติภัยและแบบสอบถาม มีอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม โดยรวม ร้อยละ 51.28 โดยโรงเรียนที่มีอัตราตอบกลับสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 3 ร้อยละ 93.75 รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 1 ร้อยละ 47.13 และอัตราตอบกลับน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนในลำดับที่ 2 ร้อยละ 38.16 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 อัตราการตอบกลับด้วยแบบสอบถามในขั้นตอนการเสนอแนะความคิด

โรงเรียน ลำดับที่	เทคนิคสตอร์รี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบ สอบถาม			เทคนิคสตอร์รี่บอร์ดตั้งแบบสมมติภัยและ แบบสอบถาม		
	จำนวนครู ในโรงเรียน	จำนวน ตอบกลับ	ร้อยละ	จำนวนครู ในโรงเรียน	จำนวน ตอบกลับ	ร้อยละ
1	107	48	44.86	87	41	47.13
2	35	30	85.71	76	29	38.16
3	55	37	67.27	32	30	93.75
รวม	197	115	58.38	195	100	51.28

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคนที่ให้ข้อเสนอแนะความต้องการจำเป็น โดยแยกเป็นประเด็นต่างๆ พบว่าเทคนิคสตอร์รี่บอร์ดตั้งแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ มีจำนวนคนเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นความต้องการจำเป็น จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ เสนอแนะด้านผู้บริหาร 1 คน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 1 คน ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ประเด็นละ 2 คน ในเทคนิคสตอร์รี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถาม มีจำนวนคนเสนอแนะสูงสุดในด้านบุคลากร 65 คน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 64 คน ในเทคนิคสตอร์รี่บอร์ดตั้งแบบสมมติภัยและป้ายประกาศ มีจำนวนคนเสนอแนะด้านการจัดการ 1 คน ด้านอื่นๆ 1 คน และในเทคนิคสตอร์รี่บอร์ดตั้งแบบสมมติภัยและแบบสอบถาม มีจำนวน

คนเสนอแนะสูงสุดในด้านบุคลากร 72 คน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 58 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบจำนวนคนที่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

ประเด็นความต้องการจำเป็นที่ได้จากกระบวนการกลุ่ม	จำนวนคนที่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม			
	แบบเดิม กลุ่มและป้าย ประกาศ	แบบสมมติ นัยและป้าย ประกาศ	แบบกลุ่ม และแบบ สอบถาม	แบบสมมติ นัยและแบบ สอบถาม
1. ด้านผู้บริหาร	1	-	46	53
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	1	-	64	58
3. ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร				
3.1 บุคลากร	2	-	65	72
3.2 การพัฒนาบุคลากร	2	-	40	42
4. ด้านการจัดการ				
4.1 หน่วยงานทางการศึกษา	-	-	32	40
4.2 งบประมาณ	-	-	43	31
4.3 การจัดการ	-	1	49	56
4.4 การบริการทางการแพทย์	-	-	5	-
5. ด้านผู้ปกครอง	-	-	16	27
6. ด้านอื่นๆ	-	1	37	44

2.2 คุณลักษณะเกี่ยวกับการให้ข้อเสนอแนะในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

หลังจากดำเนินการในขั้นตอนระดมความคิดแล้วผู้วิจัยได้นำความคิดที่ได้ไปประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งลักษณะของแบบสอบถามและป้ายประกาศ (ภาพตัวอย่างป้ายประกาศแสดงในภาพที่ 1-4) พบว่า ในการประชาสัมพันธ์ด้วยป้ายประกาศนั้น มีผลกระทบต่อ การดำเนินการกระบวนการกลุ่มขึ้นต่อ เพราะเมื่อผู้วิจัยนำป้ายประกาศไปติดที่โรงเรียนของผู้เข้าร่วม

กระบวนการกลุ่ม ปรากฏว่าผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มท่านนั้นได้แสดงอาการไม่พอใจพร้อมทั้งปฏิเสธการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในครั้งที่ 2

“ไม่ได้นะ..ข้อมูลแบบนี้ติดโชว์แบบนี้ไม่ได้หรอก เรื่องผู้บริหารมันไม่ดีกับพี่นะ..เขาก็รู้ว่าพี่ไปทำด้วย”

(24/1/43 : กลุ่มเดิม)

เมื่อผู้วิจัยยืนยันว่าได้แสดงป้ายประกาศและชี้แจงให้ผู้บริหารเข้าใจแล้วแล้วรวมทั้งได้รับอนุญาตให้ติดในโรงเรียนได้ ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มก็แสดงความไม่สบายใจและไม่พอใจ

“..ถ้าน้องยังจะติด พี่ก็ไม่ว่า..แต่คราวหน้าพี่ไม่ไปแล้วนะ”

(24/1/43 : กลุ่มเดิม)

ผู้วิจัยได้พยายามแสดงความเข้าใจและชี้แจงการวิจัยโดยละเอียดแต่สถานการณ์ก็ไม่ดีขึ้น และในที่สุดผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มท่านนั้นก็ไม่ได้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในครั้งต่อไป

ในการติดตั้งป้ายประกาศนั้นผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอติดตั้งป้ายประกาศบริเวณที่ครูสามารถพบเห็นได้ง่าย เช่น ในบางโรงเรียนใช้สถานที่บริเวณที่ครูลงเวลาปฏิบัติงาน บริเวณโรงอาหาร เมื่อผู้วิจัยนำป้ายประกาศไปติดที่โรงเรียนและในวันที่ไปรับป้ายประกาศกลับมาเพื่อสรุปข้อมูลนั้น ในกรณีที่เกิดขึ้นที่โรงเรียนแห่งหนึ่งพบว่าป้ายประกาศที่ผู้วิจัยติดไว้หน้าห้องพักครูซึ่งเป็นจุดที่ผู้บริหารโรงเรียนแนะนำนั้น ป้ายประกาศได้ถูกย้ายไปอยู่ที่หน้าห้องเด็กพิเศษและไม่มีข้อเสนอแนะใดๆจากอาจารย์ในโรงเรียนเลย ทั้งนี้เนื่องจากป้ายประกาศที่ติดไว้อยู่ที่หน้าห้องเด็กพิเศษซึ่งอยู่ในอาคารด้านหลังสุดและเป็นมุมอับของโรงเรียน มีครูที่เดินผ่านไปมาเพียงสองท่านคืออาจารย์ห้องเด็กพิเศษที่มาเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและอาจารย์ห้องที่อยู่ติดกัน เมื่อผู้วิจัยสอบถามก็ทราบที่ผู้บริหารสั่งการให้ภารโรงนำมาติดไว้หน้าห้องเด็กพิเศษเนื่องจากจะมีศิษยานุศิษย์และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานมาตรวจเยี่ยมโรงเรียน

"พี่ก็ไม่รู้..เขาให้ภารโรงเอามาติดไว้ตั้งแต่วันอังคาร (ผู้วิจัยนำป้ายประกาศไปติดวันอาทิตย์) เห็นบอกว่าเขามาเยี่ยมเสร็จก็จะเอากลับไปไว้ที่เดิม ก็เห็นอยู่มาเป็นอาทิตย์แล้วมั้ง..พี่จะบอกผอ.ให้ก็ยุ่งๆจนลืมไปเลย.."

(11/2/43 : กลุ่มปรับปรุง 2)

ในการติดตั้งป้ายประกาศที่บรรลุผลความต้องการจำเป็นจากชั้นการระดมความคิด และส่วนหนึ่งในป้ายประกาศคือคำชี้แจงและเชิญชวนให้ครูรับทราบที่สามารถมีส่วนร่วมในการเขียนเพิ่มเติมบนป้ายประกาศได้ (แสดงตัวอย่างในภาพที่ 5) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ขอความกรุณาจากผู้บริหารโรงเรียนเพื่อประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ครูมาอ่านและเสนอแนะเพิ่มเติมบนป้ายประกาศด้วย ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าโรงเรียนที่มีผู้ให้ความร่วมมือในการมาเขียนข้อเสนอแนะที่ป้ายประกาศหลายข้อความ คือโรงเรียนที่อาจารย์ที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์และบอกกล่าวอาจารย์ในโรงเรียนให้มาช่วยอ่านและช่วยเขียน จากการพูดคุยกับอาจารย์ที่ห้องธุรการที่ผู้วิจัยได้พูดคุยด้วยในวันที่เก็บป้ายประกาศคืนเพื่อนำมาสรุปรวมข้อมูล

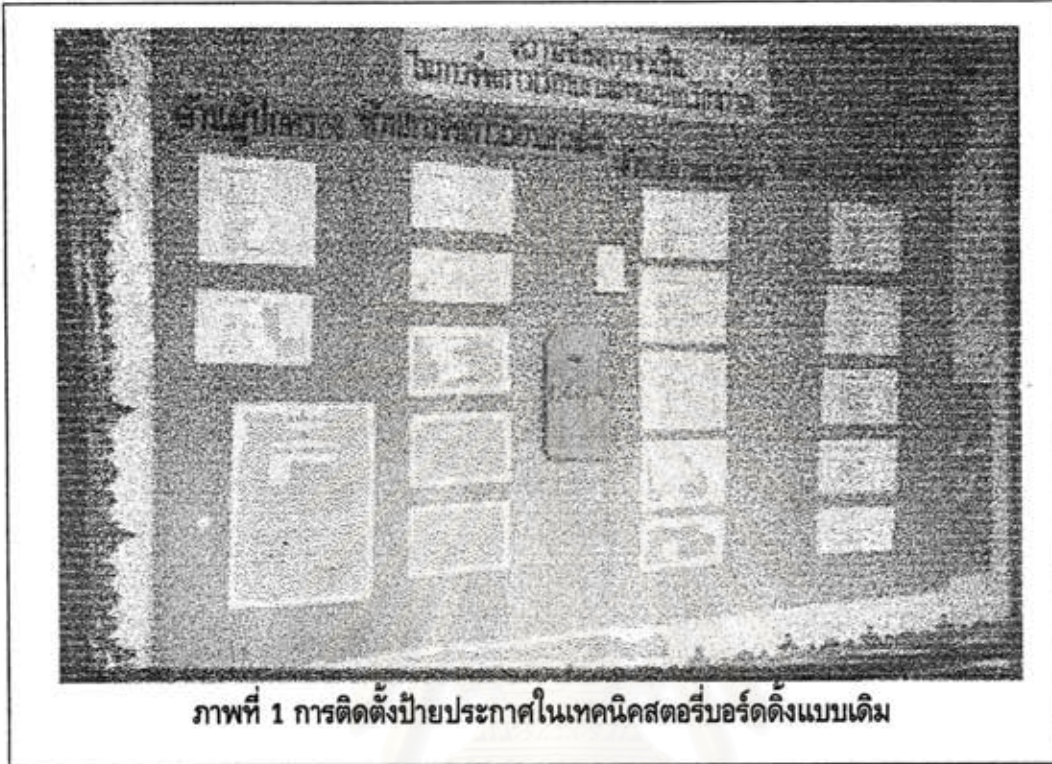
"..พี่ก็เขียนนะ อาจารย์...(ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม)เขาเดินบอกให้ทั่ว โรงเรียนให้มาช่วยดู มาช่วยเขียน มีอะไรก็เขียนไปได้เลย.."

(14/1/43 : กลุ่มเดิม)

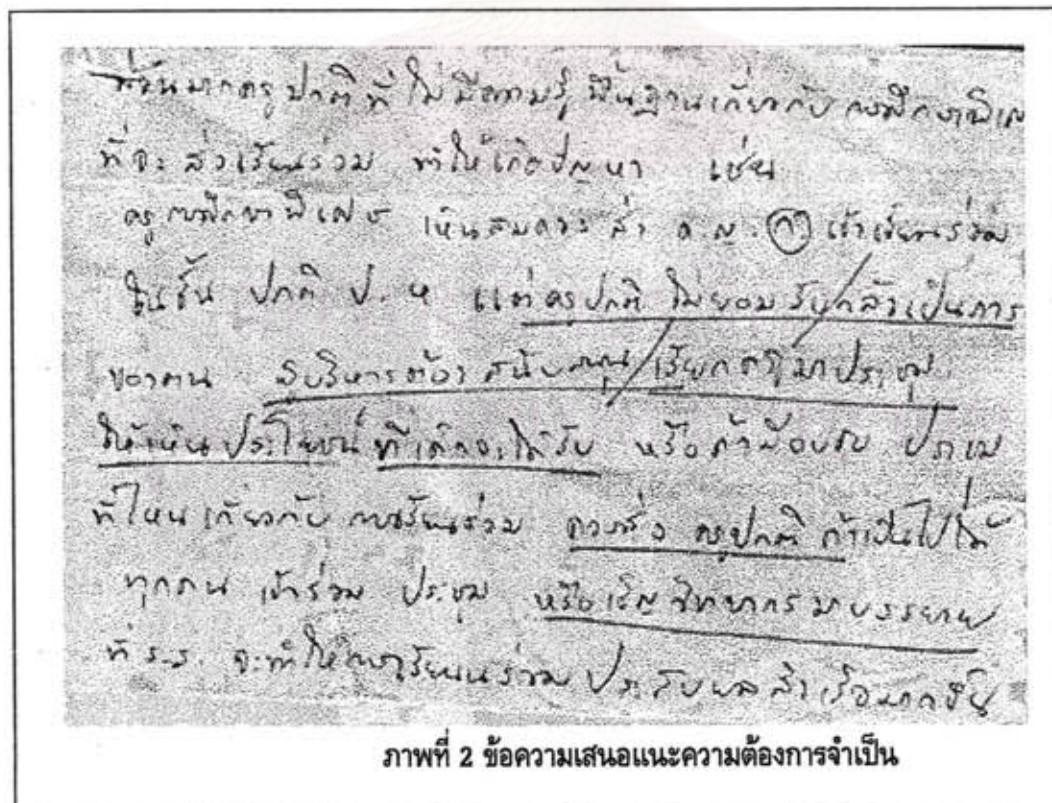
ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ไม่พบปัญหาใดๆในการดำเนินการ เพราะอาจารย์ในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับการให้ข้อมูลด้วยการตอบแบบสอบถาม ถึงแม้ว่าผู้ให้ข้อมูลหลายท่านไม่ได้เสนอแนะข้อความใดเลยก็มักจะเขียนข้อความว่า "เห็นด้วยกับทุกข้อความ" หรือ "ไม่มีข้อเสนอแนะ"

ดังนั้นการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมซึ่งต้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้วยป้ายประกาศบุคคลต้องยอมรับในข้อมูลที่เป็นความจริง ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อตัวบุคคลบ้าง แต่จะนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการติดป้ายประกาศนั้นต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้รับทราบโดยทั่วกันต้องเปิดใจกว้าง มีการบอกกล่าวอย่างทั่วถึง ป้ายต้องติดตั้งในจุดที่มองเห็นชัดเจนระยะเวลาในการติดตั้งนานพอสมควร

ภาพตัวอย่าง การติดตั้งป้ายประกาศและการเสนอแนะข้อความในเทคนิคสตอร์บอร์ดดั้งแบบเดิม

ภาพที่ 1 การติดตั้งป้ายประกาศในเทคนิคสตอร์บอร์ดดั้งแบบเดิม

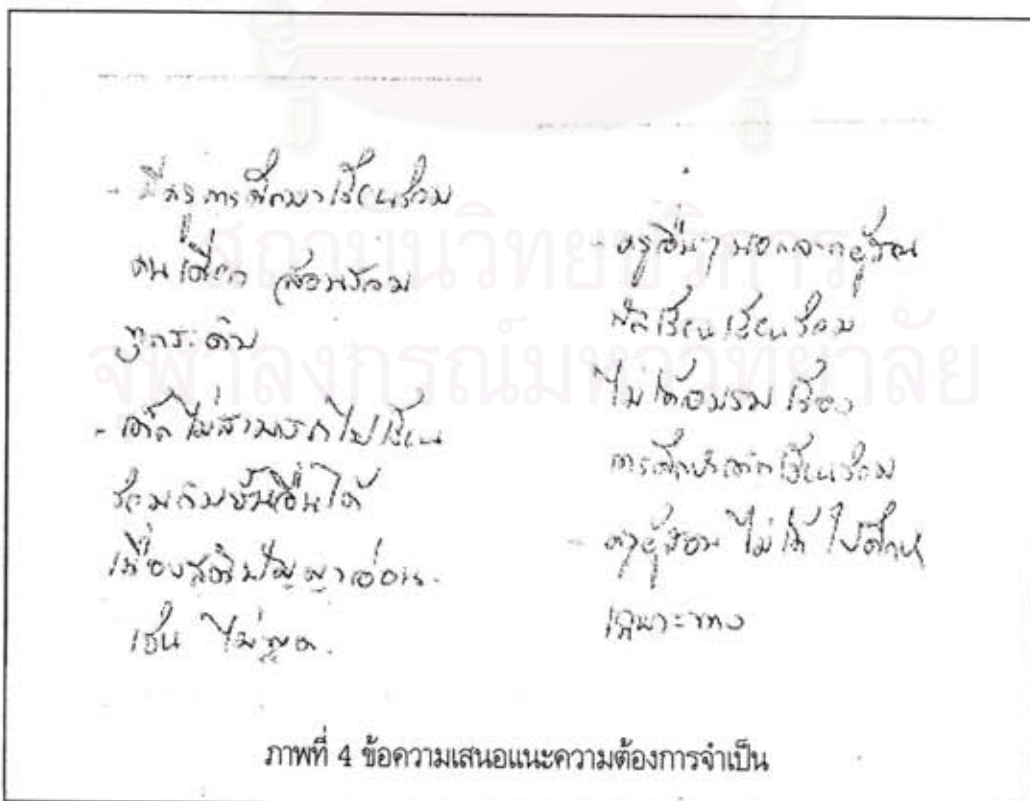

ภาพที่ 2 ข้อความเสนอแนะความต้องการจำเป็น

ภาพตัวอย่าง การติดตั้งป้ายประกาศและการเสนอแนะข้อความในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม

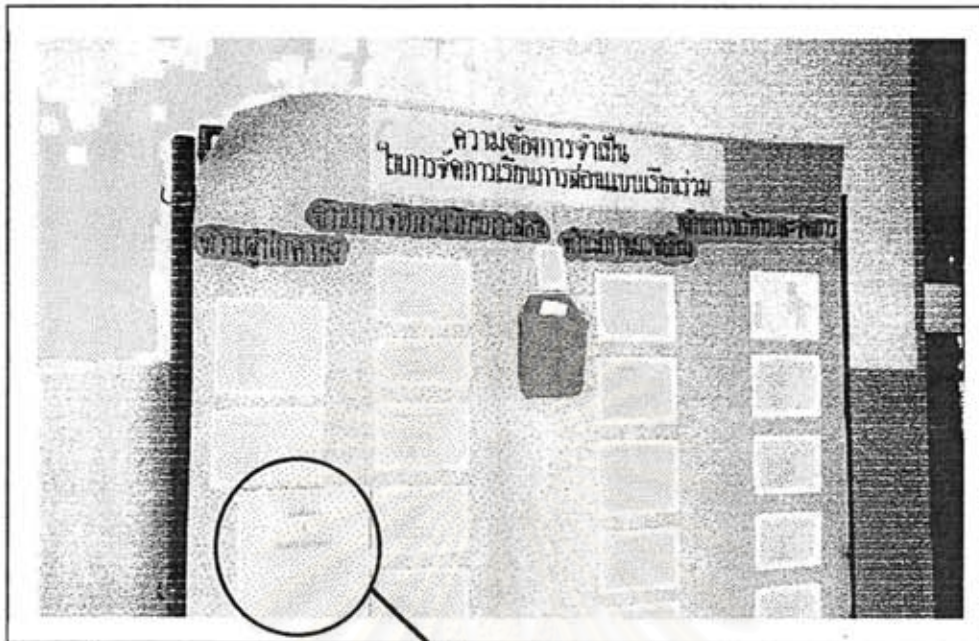
ภาพที่ 3 การติดตั้งป้ายประกาศในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม

ภาพที่ 4 ข้อความเสนอแนะความต้องการจำเป็น

ภาพที่ 5 ตัวอย่างคำชี้แจงบนป้ายประกาศในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม

..คำชี้แจง..

&

..ขอความกรุณา..

รายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นทั้ง 4 ด้านเป็นผลมาจากการระดมความคิดเห็นในขั้นตอนการจัดกระบวนการกลุ่มจากประสบการณ์ของอาจารย์ทั้ง 7 โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม..ขอเชิญชวน..อาจารย์ทุกท่านเขียนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดที่แสดงไว้ในป้ายประกาศหรือเขียนข้อความที่แสดงความต้องการจำเป็นอื่นใดนอกเหนือจากนี้ที่ท่านต้องการให้มีการแก้ไข พัฒนาเพื่อให้สภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนของท่านมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น...

กรุณา...เขียนข้อความแสดงความต้องการหรือข้อเสนอแนะอื่นใดลงในกระดาษที่เตรียมไว้ (หรือกระดาษอื่นๆ) และหย่อนลงในช่องที่เตรียมไว้หรือติดบนป้ายประกาศ

...ป้ายประกาศนี้จะติดตั้งไว้เพื่อเปิดโอกาสให้ท่านเสนอแนะจนถึงวันที่.....8 กุมภาพันธ์ 2543..นะค่ะ

๖..ขอบคุณค่ะ..๖

ตอนที่ 3.2 ความคิดเห็นต่อการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

ในการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 14 คน สรุปความคิดเห็นที่มีต่อเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงในการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมได้ดังนี้

3.2.1 ความยากง่ายในการปฏิบัติ

ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นใกล้เคียงกันว่า ในขั้นตอนของการระดมความคิดและอภิปรายนั้นสามารถปฏิบัติได้ง่าย เพราะเป็นการนำประสบการณ์ตรงจากการทำงานในโรงเรียน ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการเรียนการสอนและจากการเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียน แต่ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการระดมความคิดจะมีความสมบูรณ์ไม่น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือในการให้ข้อมูลของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม และบทบาทในการดำเนินการของผู้ดำเนินการเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเห็นว่า ในขั้นตอนของการอภิปรายและจัดระบบป้ายความคิดโดยการจัดเรียงลำดับความสำคัญนั้นมีความยุ่งยากในการตัดสินใจประเด็นที่มีความใกล้เคียงกัน และในแต่ละประเด็นสามารถที่จะรายละเอียดย่อยได้มากกว่า 1 ด้าน

ขั้นการระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม

“ ไม่ยากเลย เป็นเรื่องที่เรารู้ เราเห็นอยู่ทุกวัน บางเรื่องมันก็อัดอั้นตันใจอยากบอกให้ใครๆรู้อยู่แล้ว เป็นโอกาสดีถ้าหากว่าสิ่งที่เราพูดไปได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนบ้าง”

(อ.จี)

“ถ้าในขั้นตอนการระดมความคิดก็ไม่ยาก เราพูดในสิ่งที่รู้ เป็นเรื่องจริงไม่ต้องใช้ความคิดอะไรมาก เจออะไรมาก็พูด”

(อ.ปลา)

"ที่ว่ามันก็เหมือนกับการคุยกันธรรมดา เพียงแต่เราต้องฟังคนอื่นด้วย แล้วต้องช่วยเขาเสริมในสิ่งที่เขาพูด ถ้าหากว่าช่วยกันเสริมเยอะๆ ทุกคนช่วยกัน ก็ได้ข้อมูลมากขึ้น แต่ผู้นำกลุ่มก็ต้องรู้จักนำกลุ่มให้ดี ไม่งั้นก็พากันออกนอกเรื่อง ต้องคอยดึง"

(อ.สา)

"มันค่อนข้างลำบากใจที่ต้องตัดสินใจในบางหัวข้อว่าให้อยู่ในด้านใดจึงจะเหมาะสมกว่ากัน"

(อ.วรรณ)

"ตอนเรียงความสำคัญของปัญหา ปฏิบัติได้ง่าย เราก็เลือกที่ตรงกับใจเราและความเป็นจริงให้มากที่สุด พี่รู้สึกว่าคุณคนคิดคล้ายๆกัน"

(อ.จี)

ขั้นการระดมความคิดในเทคนิคสตอร์บอร์ดดึงแบบปรับปรุง

"ง่าย..แต่ต้องให้เวลาในการเขียนให้พอเพียง ก็เข้าใจนะว่ามีเวลาน้อยแต่บางเรื่องมันมีเรื่องให้เขียนเยอะ อย่างเรื่องการสอนอย่างนี้ มันหลายเรื่อง ก็ต้องยืดหยุ่นเวลาจะได้ข้อมูลมากขึ้น "

(อ.นิต)

"เขียนอย่างเดียว..แล้วค่อยมาคุยกันทีหลังก็ดีนะ ได้ใช้สมาธิคิดของเราก่อน แล้วค่อยมาเสริมมาคุยร่วมกับคนอื่นทีหลัง เรื่องที่เขียนก็ไม่ยากไม่ต้องกังวลเรื่องภาษาด้วยเพราะเดี่ยวเราก็พูดเอาได้แล้วผู้นำกลุ่มก็สรุปเป็นประเด็นเขียนบนกระดานอีกที"

(อ.นุช)

"เขียนเรื่องที่รู้อยู่แล้ว..ไม่ยากเลย ยิ่งเรื่องที่เป็นปัญหานั้น ยิ่งเขียนยิ่งมันยิ่งพรั่งพรั่ง.."

(อ.อ้อย)

"ไม่ยากหรอก แต่ต้องใช้ความคิดและใช้เวลามากตอนที่มาตัดสินใจกันว่าอะไรที่ใช่และไม่ใช่ปัญหา พอเลือกแล้วต้องมาเข้ากลุ่มแต่ละด้านให้สัมพันธ์กัน ก็ต้องพิจารณากันดีๆ ไม่งั้นประเด็นก็จะซ้ำซ้อนกัน"

(อ.สา)

"ให้คะแนนความสำคัญของปัญหาทำได้ง่าย เรามีประเด็นในใจของเราแล้ว เราก็เสนอแล้วค่อยมาโหวตด้วยกัน"

(อ.นุช)

ส่วนในขั้นตอนการพักรับชมการกลุ่มเพื่อให้อาจารย์ในโรงเรียนมีส่วนร่วมเสนอแนะความคิดเห็นด้วยป้ายประกาศและแบบสอบถาม ในรูปแบบของป้ายประกาศนั้น ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก แต่มีปัญหาในเรื่องของความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการ เสนอแนะ เพราะอาจารย์ที่ไม่ได้สอนเด็กพิเศษจะไม่ให้ความสนใจเพราะไม่ใช่ปัญหาที่ตนเองไม่ประสบโดยตรง ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มบางท่านให้ข้อมูลว่าครูมีความสนใจที่จะเสนอแนะแต่ผู้วิจัยเก็บป้ายกลับเสียก่อน ซึ่งในคำชี้แจงที่ป้ายประกาศนั้นผู้วิจัยได้บอกระยะเวลาในการติดตั้งไว้ให้รับทราบแล้ว ส่วนการเสนอแนะด้วยแบบสอบถามนั้น ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเห็นว่าการดำเนินการแจกแบบสอบถามและติดตามแบบสอบถามกลับคืนต้องใช้เวลาในการดำเนินการ แต่อาจารย์ส่วนมากจะมีส่วนร่วมในการเพิ่มเติมความคิดเห็นจากแบบสอบถาม

การเสนอแนะด้วยรูปแบบป้ายประกาศ

“ที่รู้อยู่แล้วแหละว่าถ้าให้เขียนมาติดที่ป้ายแบบนี้ ไม่มีใครจะสนใจหรอก นอกจากเขาจะเจอปัญหากับตัวเอง”

(อ.ยา)

“ทำได้ยาก จะต้องหาสถานที่ที่เป็นจุดสนใจเพื่อให้ทุกคนที่ผ่านได้อ่าน”

(อ.วรรณ)

“เรื่องเวลาก็สำคัญ บางคนก็อยากเขียน..จะมาเขียน แต่เอาเข้าจริงน้องมาเอาป้ายกลับไปแล้ว พี่ถามว่าเขียนหรือเปล่า..ก็เปล่าไม่ได้เขียน บอกว่ายังไม่มีความไปอ่านให้ละเอียด”

(อ. ยา)

“เอาป้ายไปติดแบบนี้มันง่าย ไม่ต้องเดินแจกแบบสอบถามให้เสียเวลา แต่ว่าครูเราเขาไม่ชอบแสดงความคิดเห็นแบบนี้หรอก”

(อ.สาย)

การเสนอแนะด้วยรูปแบบของแบบสอบถาม

“โรงเรียนที่เป็นแบบสอบถามก็ไม่มีปัญหา ครูส่วนมากถ้ามีอะไรอยากเพิ่มเขาก็เพิ่ม บางคนก็เดินมาถามพี่ว่าจะเขียนอะไรได้บ้าง พี่ก็เล่าให้เขาฟังว่าเราทำอะไรกัน”

(อ.ลักษณ)

“ทุกคนได้รับแบบสอบถามก็ตอบ บางคนก็บอกว่าเห็นด้วยทั้งหมดแหละ”

(อ.สา)

“เป็นแบบสอบถามก็คุ้นเคยอยู่ ส่วนมากพอเป็นการวิจัยก็เป็นแบบสอบถาม พอได้รับทุกคนก็เข้าใจว่าต้องทำยังไง ยากหน่อยก็ตรงที่ต้องเขียนบางคนไม่ถนัดเขียน แต่คนที่เจอปัญหาจริงๆ ก็เขียนได้เยอะเยอะไปหมด”

(อ.นุช)

3.2.2 ความพึงพอใจ

ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นในรูปแบบเทคนิคสตอร์บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง เพราะทำให้ได้แสดงความคิดเห็นเต็มที่โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นความคิดที่ถูกผิดหรือไม่ ทุกคนมีโอกาสได้เสนอปัญหาที่ตนเองประสบให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มรับทราบเพื่อพัฒนาความคิดไปด้วยกัน

“พอใจ เพราะได้แสดงความคิดเห็นเต็มที่ ได้คิด ได้เขียน ได้พูด เพื่อจะได้รวบรวมข้อมูล ข้อมูลแบบนี้มันจะตรงกับความจริงมากกว่าแบบสอบถามนะ..มันจะมีประโยชน์มากกว่า”

(อ.อ้อย)

“ก็พอใจนะ เพราะผู้ปฏิบัติมีโอกาสได้พูดคุยถึงปัญหาอุปสรรคต่างๆของการทำงาน มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จะได้หาทางแก้ปัญหากันบ้าง”

(อ.สา)

นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มบางคนให้ความเห็นว่าไม่พึงพอใจเพราะมีความยุ่งยาก หลายขั้นตอนและใช้เวลานานในการมาเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแต่ละครั้ง

“ที่พูดตรงๆว่า ไม่ชอบเลย..อยากให้ความร่วมมือนะ แต่ที่ใช้เวลาเป็นวัน แล้วยังต้องรอข้อมูลเพื่อมาคุยกันใหม่อีก ทำไมไม่ทำให้จบๆไปครั้งเดียว”

(อ.ยา)

ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มบางคนเสนอแนะว่า ควรดำเนินการโดยใช้บุคลากรในโรงเรียนเดียวกันในการระดมความคิด เพราะทำให้เสียเวลาน้อยกว่าและครูไม่ต้องทิ้งภาระงานสอน

“มันก็ดี เอาครูจากหลายโรงมาคุยกันปัญหาจะได้มีความแตกต่าง แต่ว่าต้องให้ครูมารวมกันมันเสียเวลามาก ถ้าใช้ครูโรงเรียนเดียวแล้วให้ที่อื่นช่วยเสริมก็น่าจะทำให้ยุ่งยากในการปฏิบัติหน่อยลง”

(อ.วรรณ)

ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่ได้รับการติดตั้งป้ายประกาศเพื่อให้ข้อเสนอแนะในขั้นตอนการคิด ให้ความเห็นว่าเป็นวิธีการที่สร้างความลำบากใจให้แก่ครูที่ต้องการเสนอแนะความคิดเห็นและเห็นว่าเป็นการไม่สะดวกที่จะมายินอ่านหรือยื่นเขียนที่ป้ายประกาศ รวมทั้งไม่แน่ใจว่าข้อความที่ตนเองเขียนนั้นหากเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นข้อความเชิงลบต่อบางคนในโรงเรียนแล้วจะทำให้เกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์

“ที่ว่ามันสร้างความลำบากใจพอสมควรนะ.. ข้อมูลที่เราสร้างไว้ตอนแรกมันก็ค่อนข้างแรงและพูดถึงผู้บริหารเยอะ พูดถึงครูห้องปกติก็มาก ถึงจะเป็นเรื่องจริงแต่พอไปติดไว้แบบนี้ก็ไม่ค่อยมีใครกล้ามาเสริมต่อหรอก..อย่างพี่..(ครูที่ออกจากกระบวนการกลุ่มครั้งที่2)ที่เขากลัวว่าป้ายจะทำให้ ผอ. มองเขาไม่ดี นั่นก็น่าเห็นใจ โรงเรียนเขาอาจจะเป็นอย่างที่เขากลัวก็ได้ เราก็ไม่รู้ ”

(อ.ณิ)

ส่วนในโรงเรียนที่ได้รับการเสนอแนะความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามนั้น ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเห็นว่าเป็นวิธีการที่ดีและเหมาะสมกับประเด็นที่ศึกษา รวมทั้งครูเองก็รู้สึกว่าการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้วยแบบสอบถามนั้นเป็นวิธีการที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

“พี่เองยังรู้สึกโล่งที่เห็นน้องเอาแบบสอบถามมาแจก ถ้ามาเป็นป้ายประกาศอย่างนี้น้องบอกตอนแรกก็คงจะไม่ได้อะไรกลับไปเลย พี่กล้าพูดได้เลยนะว่าครูเขาเต็มใจที่จะตอบแบบสอบถามมากกว่าอยู่แล้ว”

(อ.สา)

“เรื่องที่มาคุยกันหนักไปทางวิจารณ์การทำงาน ทั้งงานเรา งานคนอื่น การให้ครูตอบ ด้วยแบบสอบถามที่เองก็รู้สึกดี ครูในโรงเรียนเขาก็สะดวกใจที่จะตอบ”

(อ.ภา)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ในขั้นตอนของการระดมความคิดเห็นนั้นผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีความคิดเห็นและมีความพึงพอใจต่อกระบวนการอย่างไม่แตกต่างกัน เพราะเห็นว่าเป็นวิธีการที่ทำให้ครูมีโอกาสได้พูดคุยและแสดงประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาในการทำงานของตน ส่วนในขั้นตอนการเสนอแนะความคิดเห็นนั้นผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีความพึงพอใจในการให้ข้อเสนอแนะด้วยรูปแบบแบบสอบถามมากกว่าป้ายประกาศ เพราะมีเป็นวิธีการที่สะดวก ปฏิบัติได้ง่าย และสร้างความสะดวกใจแก่ผู้ที่ต้องการให้ข้อเสนอแนะ

3.2.3 รายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

ในการดำเนินการเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งทั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง ซึ่งในขั้นการเสนอแนะความคิดด้วยรูปแบบของป้ายประกาศและแบบสอบถามนั้น เมื่อพิจารณาในด้านค่าใช้จ่ายแล้วพบว่ารูปแบบการเสนอแนะโดยใช้ป้ายประกาศเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 40 บาทต่อโรงเรียน ซึ่งเป็นค่ากระดาษ ค่าพิมพ์ข้อความ และวัสดุสิ้นเปลืองอื่นๆอีกเล็กน้อย ส่วนในการใช้แบบสอบถามนั้นเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 120 - 300 บาทต่อโรงเรียน ซึ่งเป็นค่าถ่ายเอกสารเพื่อดำเนินการแจกให้แก่ครูทุกคนในโรงเรียน ดังนั้นในบางโรงเรียนที่มีครูเป็นจำนวนมากจึงต้องเสียค่าใช้จ่ายในการถ่ายเอกสารเป็นจำนวนมากตามไปด้วย

จากการเปรียบเทียบผลการวิจัยในประเด็นที่ต้องการศึกษาสามารถสรุปเป็นภาพรวมของผลการวิจัยได้ ดังนี้ เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนของประเด็นที่เพิ่มเติมจากขั้นการเสนอแนะความคิด ความคิดริเริ่มที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ การยอมรับผลความต้องการจำเป็นของผู้เกี่ยวข้อง ความหลากหลายของประเด็นความต้องการจำเป็น อัตราการตอบกลับในขั้นการให้ข้อเสนอแนะ ความง่ายในการนำเทคนิคไปปฏิบัติ และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในเทคนิค พบว่า เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถาม และเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบสมมติและแบบสอบถาม เป็นเทคนิคที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อประเมินความต้องการจำเป็น ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 22 ภาพรวมของการเปรียบเทียบผลการวิจัยในประเด็นต่างๆ

ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิคในการประเมินความต้องการจำเป็น			
	แบบเดิมกลุ่ม และป้ายประกาศ	แบบสมมติ และป้ายประกาศ	แบบกลุ่มและ แบบสอบถาม	แบบสมมติ และแบบสอบถาม
1. สัดส่วนประเด็นเพิ่มเติมจากชั้นการ เสนอแนะความคิด	น้อย	น้อย	มาก	มากที่สุด
2. ความคิดริเริ่มที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3. การยอมรับผลความต้องการจำเป็น ของผู้เกี่ยวข้อง	ปานกลาง	ปานกลาง	มากที่สุด	มาก
4. ความหลากหลายของประเด็นความ ต้องการจำเป็น	ปานกลาง	ปานกลาง	มากที่สุด	มาก
5. อัตราการตอบกลับในชั้นการให้ข้อ เสนอแนะ	น้อย	น้อย	มาก	มาก
6. ความยากง่ายในการนำเทคนิคไป ปฏิบัติ				
6.1 ชั้นการระดมความคิด	ง่าย	ง่าย	ง่าย	ง่าย
6.2 ชั้นการเสนอแนะ	ง่ายแต่ไม่ได้ รับความสนใจในการ เสนอแนะ	ง่ายแต่ไม่ได้ รับความสนใจในการ เสนอแนะ	ง่าย สะดวกใน การปฏิบัติ	ง่าย สะดวกใน การปฏิบัติ
7. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม กระบวนการกลุ่มในเทคนิค				
7.1 ชั้นการระดมความคิด	พอใจ	พอใจ	พอใจ	พอใจ
7.2 ชั้นการเสนอแนะ	ไม่พอใจได้ข้อ มูลเพิ่มเติม น้อย	ไม่พอใจได้ข้อ มูลเพิ่มเติม น้อย	พอใจ ได้ข้อมูล เพิ่มมาก	พอใจ ได้ข้อมูล เพิ่มมาก

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์หลักในการวิจัย 3 ประการ คือ ประการที่ 1 เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง ประการที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง โดยเปรียบเทียบในประเด็นต่อไปนี้ ประเด็นแรก คือ เปรียบเทียบลักษณะของความต้องการจำเป็นที่ได้จากแต่ละเทคนิคในด้านความคิดริเริ่มและความหลากหลายของข้อมูล ประเด็นที่สอง คือ การยอมรับในผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ประการที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความยากง่ายในการปฏิบัติ ด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม และบรรยากาศในการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

ขั้นตอนในการดำเนินการคือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ติดต่อผู้บริหารและครูที่จะเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย เมื่อได้รายชื่อและคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแล้วจึงนำมาสุ่มเข้ากลุ่มแบบจับคู่ จากนั้นจึงดำเนินการขั้นระดมความคิดในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม และเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง แล้วจึงสรุปข้อมูลความต้องการจำเป็นที่ได้จากขั้นตอนการระดมความคิดในแต่ละเทคนิคให้อยู่ในรูปแบบป้ายประกาศและแบบสอบถาม จากการระดมความคิด 2 แบบและแต่ละแบบมีการนำเสนอทั้งแบบป้ายประกาศและแบบสอบถาม ดังนั้นจึงมีเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม 4 แบบ ดังนี้ (1) เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและป้ายประกาศ ใช้รูปแบบระดมความคิดปกติและให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยป้ายประกาศ (2) เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและแบบสอบถาม ใช้รูปแบบระดมความคิดปกติและให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยแบบสอบถาม (3) เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและป้ายประกาศ ใช้รูปแบบระดมความคิดกลุ่มสมมติและให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยป้ายประกาศ (4) เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและแบบสอบถาม ใช้รูปแบบระดมความคิดกลุ่มสมมติและให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยแบบสอบถาม

เมื่อดำเนินการขั้นระดมความคิดแล้วจึงเข้าสู่ขั้นพักกระบวนการกลุ่ม โดยผู้วิจัยสรุปข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบป้ายประกาศและแบบสอบถามจากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลให้ครูในโรงเรียนที่มีได้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มตรวจสอบความคิดและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งใช้เวลานำเสนอข้อมูลประมาณ

2 สัปดาห์ จากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลกลับมาสรุปเป็นความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม แล้วเริ่มกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 2 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพิจารณาประเด็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ได้จากเทคนิคสตอร์บอร์ดดิงแบบเดิมและแบบปรับปรุงโดยข้อมูลของผลการประเมินความต้องการจำเป็นเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปเป็นความเรียง และใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ

เมื่อได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นครบถ้วนแล้วจึงนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นให้ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมจำนวน 5 คน ให้คะแนนเพื่อตัดสินความคิตรีเริ่มของข้อมูลในแต่ละกลุ่ม และให้ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมจำนวน 7 คนตรวจสอบข้อมูลเพื่อประเมินผลการยอมรับความต้องการจำเป็นที่ได้จากการใช้เทคนิคสตอร์บอร์ดดิงแบบเดิมและแบบปรับปรุง การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน ฐานนิยม และทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนซี (Z-proportional)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม พบว่าในแต่ละเทคนิคมีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม 6 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการ ด้านผู้ปกครอง และด้านอื่นๆ

2. ผลจากการจัดลำดับความสำคัญของผลการประเมินความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอร์บอร์ดดิงแบบเดิมและแบบปรับปรุง พบว่า มีความสอดคล้องกัน 13 รายการ โดยจำแนกเป็น

2.1 รายการที่สอดคล้องกันทั้ง 4 เทคนิคจำนวน 2 รายการ ได้แก่ (1) ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม (2) ครูขาดความรู้ ความชำนาญในการสอนเด็กพิเศษ

2.2 รายการที่สอดคล้องกันใน 3 เทคนิคจำนวน 1 รายการ ได้แก่ (1) ครูไม่มีหลักสูตรและแผนการสอนที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 รายการที่สอดคล้องกันใน 2 เทคนิคจำนวน 10 รายการ ได้แก่ (1) ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจ ไม่มีเวลาและไม่ช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน (2) ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจ ร่วมมือในการดูแลการเรียนและส่งเสริมพัฒนาการร่วมกับโรงเรียน (3) กิจกรรมการเรียน

การสอนไม่เห็นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน (4) ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตัวเองและละเลยในการปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (5) สื่อการสอน เครื่องเล่นเสริมพัฒนาการและเทคโนโลยีทางการสอนมีไม่เพียงพอ (6) ครูมีภาระงานและชั่วโมงสอนมาก ไม่มีความพร้อมในการสอน (7) สัดส่วนเด็กพิเศษต่อชั้นเรียนมีจำนวนมาก การดูแลไม่ทั่วถึง (8) การจัดอบรมของหน่วยงานขาดความต่อเนื่อง ไม่ตรงตามความสนใจและความต้องการของครู (9) โรงเรียนขาดแคลนครูการศึกษาพิเศษ (10) การบริหารจัดการในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการจัดเรียนร่วม

3. จากการผลความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้านความคิดริเริ่ม ความคิดหลากหลาย และการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถาม และเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบสมมติฐานและแบบสอบถาม ซึ่งใช้รูปแบบชั้นระดมความคิดต่างกันแต่ให้ครูเสนอแนะความต้องการจำเป็นด้วยแบบสอบถามเช่นเดียวกัน มีลักษณะความคิดริเริ่ม ความคิดหลากหลายและได้รับการยอมรับอย่างใกล้เคียงกัน และมากกว่าในเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศและเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบสมมติฐานและป้ายประกาศ ซึ่งใช้รูปแบบชั้นระดมความคิดต่างกันและให้ครูเสนอแนะความต้องการจำเป็นด้วยป้ายประกาศเช่นเดียวกัน

4. จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มต่อการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง พบว่า ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มไม่ชอบเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศรวมทั้งเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบสมมติฐานและป้ายประกาศ เพราะเป็นลักษณะการเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยป้ายประกาศ แต่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มชอบเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถามและเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งแบบสมมติฐานและแบบสอบถาม ซึ่งสาเหตุที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีความพึงพอใจในเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งรูปแบบดังกล่าว ก็เพราะมีการปรับปรุงรูปแบบการเสนอแนะความคิดเป็นแบบสอบถาม ดังนั้นในชั้นการระดมความคิดไม่ว่าจะเป็นรูปแบบเทคนิคใดผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจะมีระดับความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกันแต่ในชั้นการเสนอแนะความคิดเห็นนั้นผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพึงพอใจเฉพาะเทคนิคสตอรี่บอร์ดตั้งที่เป็นรูปแบบการเสนอแนะด้วยแบบสอบถามเท่านั้น ในด้านความยากง่ายในการปฏิบัติ พบว่ามีความคล้ายคลึงกับด้านความพึงพอใจคือ ในชั้นการระดมความคิดนั้นไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดระดับความยากง่ายก็ไม่แตกต่างกัน แต่ในชั้นการเสนอแนะความคิดเห็นนั้นหากว่าเป็นการเสนอแนะด้วยแบบสอบถาม ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเห็นว่าสามารถปฏิบัติได้ง่ายกว่าการใช้ป้ายประกาศ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการวิจัยคือเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม และเพื่อศึกษาคุณภาพของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุงไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ โดยจะอภิปรายผลการวิจัยใน 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ ลักษณะของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการประเมินด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง ส่วนที่ 2 คือ ข้อสังเกตที่พบจากการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

1. ลักษณะของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการประเมินด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง

การผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมโดยใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง ข้อมูลความต้องการจำเป็นทั้ง 4 กลุ่มประกอบด้วยความต้องการจำเป็น 6 ด้านเท่ากัน แต่ในรายละเอียดของแต่ละกลุ่มนั้นพบว่า มีประเด็นย่อยในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและป้ายประกาศและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและป้ายประกาศ ซึ่งเป็นเทคนิคที่ให้ครูออกกระบวนการกลุ่มเสนอแนะด้วยป้ายประกาศจะได้ประเด็นย่อยน้อยกว่าเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมกลุ่มและแบบสอบถามและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมสมมติและแบบสอบถาม ที่ให้ครูออกกระบวนการกลุ่มเสนอแนะด้วยแบบสอบถาม สาเหตุที่ทั้งสองกลุ่มหลังมีประเด็นความต้องการจำเป็นละเอียดกว่าอย่างเห็นได้ชัดเจน เพราะครูให้ความร่วมมือในการเสนอแนะด้วยแบบสอบถามมากกว่าแบบป้ายประกาศ เมื่อทำการสรุปรวมข้อมูลจำนวนประเด็นของความต้องการจำเป็นจึงมีมากกว่าในสองกลุ่มแรกที่ให้ครูเสนอแนะด้วยป้ายประกาศ

ในการจัดลำดับของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมนั้น ลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 และ 2 ของทั้ง 4 กลุ่ม ต่างก็เป็นความต้องการจำเป็นด้านผู้บริหารซึ่งผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเห็นว่าควรได้รับการแก้ไขเร่งด่วน ได้แก่ ปัญหาที่ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม รวมทั้งเมื่อครูมีปัญหาที่ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาหรือติดตามการทำงานของครู ทั้งนี้จากการศึกษาของ สุกัญญา ข้าเพชร (2538) พบว่า ผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่าโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมในหลายด้านที่จะจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ซึ่งเมื่อผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมแต่หน่วยงานมีนโยบายให้รับเด็ก การจัดดำเนินงานจึงอาจจะเกิดจากความคับข้องใจ และไม่ได้มีการเตรียมการเพื่อให้

เกิดความเข้าใจในการจัดเรียนร่วมแก่ผู้บริหาร ส่งผลให้ผู้บริหารขาดแรงจูงใจในการดำเนินงาน ส่วนความต้องการจำเป็นที่ได้จากการจัดลำดับด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรนั้นได้รับความสำคัญรองลงมา เป็นปัญหาเกี่ยวกับการที่ครูขาดความรู้ ความชำนาญและทักษะในการสอนเด็กพิเศษ รวมทั้งต้องการงบประมาณตอบแทนในการจัดการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเลิศ บุญพะเนียด (2539) ที่ศึกษาเรื่องขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูในโรงเรียนที่จัดเรียนร่วม พบว่า ขวัญและกำลังใจของครูขึ้นอยู่กับความพอใจในงาน การส่งเสริมด้านสวัสดิการ และต้องการให้ส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการสอนเด็กพิเศษ

เมื่อทำการเปรียบเทียบลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น ทั้งด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดหลากหลาย และการยอมรับผลความต้องการจำเป็นนั้น พบว่าข้อมูลในเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถามและเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบสมมติและแบบสอบถาม มีลักษณะของความคิดริเริ่ม ความคิด หลากหลาย รวมทั้งได้รับการยอมรับในผลความต้องการจำเป็นมากกว่าในเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบเดิมกลุ่มและป้ายประกาศและเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบสมมติและป้ายประกาศ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าทั้งเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบกลุ่มและแบบสอบถามและแบบสมมติและแบบสอบถาม ต่างก็ใช้วิธีการเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยแบบสอบถาม ทั้งนี้จากการผลความต้องการจำเป็นในแต่ละเทคนิคแตกต่างกันจึงทำให้ลักษณะของข้อมูลแตกต่างกันด้วย เพราะการมีจำนวนประเด็นมากกว่าโอกาสที่จะมีความคิดริเริ่ม ย่อมมากกว่าและการคิดได้จำนวนประเด็นมากกว่าก็ถือว่าได้ความคิดที่หลากหลายกว่า ซึ่งสอดคล้องกับที่ กนกวรรณ บางภิกข (2538) เคยทดลองใช้เทคนิคระดมสมองกับเด็กปฐมวัยแล้วพบว่า การระดมสมองให้ได้จำนวนประเด็นเป็นจำนวนมากทำให้มีโอกาสได้เลือกประเด็นที่ดีที่สุดและมีโอกาสที่คนในกลุ่มจะผลิตความคิดริเริ่มที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อน ดังนั้นจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจึงทำให้เห็นว่าข้อมูลในแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน ส่วนการยอมรับผลความต้องการจำเป็นนั้นประเมินจากหลายมิติ เช่น ความสอดคล้องกับความรู้สึกรู้สึก ความชัดเจน และความสมบูรณ์ครอบคลุมของข้อมูล เป็นต้น ซึ่งผลความต้องการจำเป็นที่มีจำนวนประเด็นมากกว่าย่อมทำให้ข้อมูลสมบูรณ์ครอบคลุม เป็นรูปธรรมและชัดเจนกว่าผลการตัดสินใจยอมรับจึงมีความแตกต่างกัน

2. ข้อสังเกตที่พบจากการใช้เทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง

จุดเด่นในการดำเนินการเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบเดิมและเทคนิคสตอร์บอร์ดตั้งแบบปรับปรุงมีหลายประการ ประการแรกคือในขั้นตอนของกระบวนการกลุ่มนั้นได้เปิดโอกาสให้ผู้ประสบปัญหาได้ร่วมกันพูดคุยปัญหาที่ตนเองประสบและเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่มโดยไม่ต้องกังวลว่าสิ่งที่

ตนเองเสนอนั้นถูกต้องหรือไม่ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ไม่ถูกยับยั้งด้วยการวิเคราะห์วิจารณ์ความคิดเห็น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ragon และ Kittleson (1994) และ Higgins (1995) ที่พบว่ากระบวนการวิเคราะห์วิจารณ์ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มด้วยการนำหลักฐานหรือยืนยันคำพูดของตนเองว่าถูกต้องเป็นการกระทำที่ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการกลุ่มลดน้อยลง

จุดเด่นประการที่สอง คือการที่เทคนิคสตอรี่บอร์ดทั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุงได้เปิดโอกาสให้ครูคนอื่นในโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม มีโอกาสตรวจสอบความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น จะเห็นว่าในขั้นตอนนี้ทำให้ได้จำนวนประเด็นเพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าข้อมูลส่วนใหญ่จะมีความซ้ำซ้อนในประเด็นที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเคยเสนอมาแล้ว แต่ทำให้ได้รายละเอียดของประเด็นปัญหาที่ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อความที่เป็นลักษณะของการตรวจสอบความคิดของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม เช่น เมื่อมีข้อความเสนอว่า "สื่อไม่เพียงพอ" ก็มีผู้เสนอในแบบสอบถามว่า "ปัญหาไม่ใช่สื่อไม่เพียงพอแต่อยู่ที่ว่าครูใช้สื่อที่มีอยู่ไม่คุ้มค่า" ซึ่งการให้ข้อมูลในลักษณะนี้ทำให้เกิดความชัดเจนว่า เทคนิคสตอรี่บอร์ดทั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุงได้เปิดโอกาสให้คนนอกกระบวนการกลุ่มได้มีการตรวจสอบความคิดอย่างแท้จริง จึงอาจกล่าวได้ว่าเทคนิคสตอรี่บอร์ดทำให้ได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้มาจากคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแต่เป็นความคิดของคนทุกคนที่ประสบปัญหาเดียวกัน ทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

จุดเด่นประการที่สามของเทคนิคสตอรี่บอร์ดคือการบรรจุความต้องการจำเป็นในด้านต่างๆ ให้อยู่ในรูปแบบของป้ายเรื่องเพียงป้ายเดียวอย่างครบถ้วน ทำให้มีความสะดวกในการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้ออกไปใช้ในการแก้ปัญหาให้ครบทุกด้าน

การนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดทั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุงไปใช้ประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ทำให้ได้ข้อสังเกตหลายประการที่อาจจะถือได้ว่าเป็นข้อจำกัดหรือเป็นจุดด้อยของเทคนิค

ประการแรก คือ การใช้รูปแบบป้ายประกาศในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการกลุ่ม เมื่อนำข้อมูลมาสรุปผล พบว่าได้ประเด็นเพิ่มเติมจากป้ายประกาศน้อยมาก ในบางโรงเรียนนั้นไม่มีข้อความใดที่เสนอแนะเพิ่มเติมในป้ายประกาศเลย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุหนึ่งเป็นเพราะเนื้อหาในป้ายประกาศนั้นมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารซึ่งในวัฒนธรรมของระบบราชการไทยนั้นผู้ได้บังคับบัญชาจะให้ความเคารพและเกรงใจผู้บังคับบัญชาในหน่วยงาน เมื่อมีความคับข้องใจหรือต้องการเสนอแนะความ

คิดเห็นมักจะเป็นการแสดงออกภายในกลุ่มของผู้ได้บังคับบัญชาด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรดา วุฑฒยากร (2538) และ Akanda (1991) ที่พบว่าบุคคลมักจะไม่แสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับนโยบาย และอำนาจในองค์กรในที่สาธารณะและบุคคลจะมีความสะดวกใจ มั่นใจ และปลอดภัยที่จะแสดงความคิดเห็นด้วยรูปแบบอื่น เช่น แบบสอบถาม ซึ่งถือว่าสามารถรักษาเป็นความลับส่วนบุคคลได้ แต่ในขณะเดียวกันก็พบข้อสังเกตจากการวิจัยครั้งนี้ว่าการใช้แบบสอบถามถึงแม้ว่าจะทำให้ได้ประเด็นความต้องการจำเป็นมากกว่าการใช้รูปแบบป้ายประกาศแต่แบบสอบถามนั้นต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากกว่าป้ายประกาศ ดังนั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจึงต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าของประเด็นที่จะศึกษา

ข้อสังเกตจากการนำรูปแบบการระดมความคิดแบบสมมติฐานมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่ารูปแบบการระดมความคิดแบบสมมติฐานนั้นเป็นการบีบคั้นความคิดของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มภายในกรอบเวลาที่กำหนดและมีกฎเกณฑ์ในการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ขาดมีการยืดหยุ่นด้านเวลา จึงทำให้ได้ประเด็นผลความต้องการจำเป็นจำนวนน้อยกว่ารูปแบบการระดมความคิดแบบกลุ่มในเทคนิคสตอร์บอร์ดดั้งเดิม

ข้อสังเกตประการหนึ่งจากเหตุการณ์ที่ผู้วิจัยประสบด้วยตนเองเมื่อนำป้ายประกาศไปติดที่โรงเรียนแล้วผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแสดงอาการไม่สบายใจและไม่พอใจที่จะให้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลในรูปแบบป้ายประกาศ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อหน้าที่การงานและความสัมพันธ์ระหว่างตนและผู้บริหาร จนในที่สุดผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มคนนั้นก็ไม่ได้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในครั้งต่อมา หรือในกรณีที่ป้ายประกาศซึ่งผู้วิจัยติดตั้งไว้หน้าห้องพักครูได้ย้ายไปอยู่หน้าห้องการศึกษาพิเศษซึ่งอยู่ในมุมอับของโรงเรียน ไม่มีครูผ่านไปมา ซึ่งสาเหตุมาจากการที่จะมีการนิเทศและตรวจเยี่ยมโรงเรียนจากหน่วยงาน ผู้บริหารจึงสั่งย้ายป้ายประกาศชั่วคราวระหว่างที่จะมีการตรวจเยี่ยมเนื่องจากมีข้อมูลบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานและผู้บริหาร ซึ่งจากเหตุการณ์ทั้งสองกรณี พบว่ามีข้อความที่เสนอแนะความต้องการจำเป็นเพียงข้อความเดียวจากโรงเรียนที่ผู้บริหารสั่งย้ายป้ายประกาศ จึงกล่าวได้ว่าการดำเนินการเทคนิคสตอร์บอร์ดดั้งเดิมที่ใช้ป้ายประกาศในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลนั้นไม่เหมาะสมกับนิสัยและวัฒนธรรมการแสดงความคิดเห็นของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมในสังคมการทำงานที่มีระบบการบังคับบัญชามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Akanda (1991) ที่พบว่ากระบวนการกระบวนการกลุ่มนั้นถ้าหากว่าผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มหรือผู้ให้ข้อมูลยังมีความรู้สึกเกี่ยวข้องกับระบบและนโยบายก็จะทำให้การเสนอแนะขาดความเป็นอิสระ

ดังนั้นหากจะให้ใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมได้ผลดีนั้น คนที่เกี่ยวข้องในองค์กรต้องเปิดใจกว้างในการให้และรับข้อมูลรวมทั้งมีมุมมองว่าการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นปัญหาจะนำมาซึ่งการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาที่ประสพอยู่ มิได้เป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อทำลายชื่อเสียงหรือหน้าที่การงานของผู้ใด ซึ่งเมื่อใช้เป็นรูปแบบของแบบสอบถามให้ครูเสนอแนะความคิดเห็นสามารถจัดปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบเรื่องระบบราชการ ระบบการบังคับบัญชา เพราะผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้สึกเป็นอิสระในการตอบมากกว่าถึงแม้ว่าเรื่องที่ตอบนั้นจะเกี่ยวข้องกับเรื่องนโยบายหรืออำนาจในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับบุญธรรม กิจบริดาภิรุตย์ (2531) ที่กล่าวว่า การตอบแบบสอบถามนั้นทำให้บุคคลได้แสดงความคิดเห็นของตนอย่างเต็มที่โดยไม่ต้องคำนึงถึงผลกระทบเกี่ยวกับหน้าที่การงาน

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งที่ได้จากการติดตั้งป้ายประกาศในโรงเรียนแล้วพบว่าในโรงเรียนนั้นมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในป้ายประกาศเป็นจำนวนหลายข้อความ ถึงแม้ว่าข้อความส่วนใหญ่จะกล่าวถึงในประเด็นที่ซ้ำซ้อนกับป้ายประกาศแต่ทำให้ได้รายละเอียดมากขึ้น ทั้งนี้การที่ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเพราะผู้บริหารมีนโยบายให้ฝ่ายประชาสัมพันธ์กล่าวเชิญชวนครูในโรงเรียนให้มาอ่านและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล รวมทั้งครูที่มาเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มได้บอกกล่าวครูในโรงเรียนให้ช่วยกันบอกในสิ่งที่เห็นว่าเป็นปัญหา จึงอาจกล่าวได้ว่า การได้รับความร่วมมือในโรงเรียนนี้เกิดขึ้นเนื่องจากความช่วยเหลือและการรณรงค์ของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและผู้บริหารเป็นสำคัญ ดังนั้นการที่จะให้ได้ข้อเสนอแนะจากครูเป็นจำนวนมากนั้นบทบาทในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมต่อปัญหาในการจัดเรียนร่วมและเป็นสิ่งที่ทำให้ครูกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมเสนอแนะความต้องการจำเป็น

ประการที่สอง เนื่องจากการที่ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนละหนึ่งคนและตกลงกันได้ว่าขอเวลาครูในการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มคนละ 2 ครั้ง ทำให้ผู้วิจัยต้องทำหน้าที่เป็นผู้สรุปรวมข้อความจากแบบสอบถามและป้ายประกาศเพื่อเตรียมการให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพิจารณาตัดสินใจในขั้นพัฒนาป้ายจัดระบบ ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะพยายามใช้วิธีการอย่างสูงในการสรุปประเด็นความต้องการจำเป็น แต่อาจจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนบางประการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดเรียนร่วม เพราะผู้วิจัยมิได้มีประสบการณ์ตรงในการจัดเรียนร่วม นอกจากนี้ยังมีเสียงสะท้อนจากผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มบางคนว่า เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมมีความยุ่งยากในการปฏิบัติเพราะต้องดำเนินการหลายขั้นตอนควรจะทำครั้งเดียวหรือช่วงเวลาเดียวให้จบสิ้นกระบวนการ ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่าการที่ครูมีภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนอยู่แล้วและต้องมาร่วมกระบวนการกลุ่มถึง 2 ครั้งโดยในแต่ละครั้งนั้นใช้เวลาทั้งการเดินทางและการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเกือบทั้งวัน ทำให้ครูต้องมอบหมายภาระงานให้ผู้อื่นทำแทนและเกิดความไม่สะดวกในการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

ประการที่สามในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอบทบาทของตนเองเป็นผู้ดำเนินการ และจัดดำเนินการกระบวนการกลุ่มในชั้นการระดมความคิดนอกสถานที่ทำงานของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม ซึ่งองค์ประกอบทั้งสองอย่างคือ ตัวผู้ดำเนินการและสถานที่ดำเนินการอาจมีส่วนที่ทำให้ข้อมูลที่ได้จากการระดมความคิดมีความแตกต่างถ้าหากว่าใช้ผู้ดำเนินการเป็นคนในองค์กรด้วยตนเอง เช่น ในกรณีที่มีการพูดถึงความต้องการ จำเป็นด้านผู้บริหาร มีผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มขอให้ปิดเครื่องบันทึกเสียงแต่อนุญาตให้จดบันทึกได้เนื่องจากเกรงว่าจะเป็นหลักฐานซึ่งถึงผู้ให้ข้อมูลได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าถ้าหากดำเนินการระดมความคิดในประเด็นความต้องการจำเป็นในการจัดเรียนร่วมภายในสถานที่ทำงานหรือใช้ครูในโรงเรียนเดียวกันเป็นผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและเป็นผู้ดำเนินการ ผลความต้องการจำเป็นที่ได้จากการระดมความคิดจะเป็นเพียงสิ่งที่สามารถพูดออกมาได้โดยไม่มีผลกระทบต่อผู้พูดเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จะไม่มีความลึกซึ้งเพียงพอที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้

นอกจากนี้ข้อสังเกตที่พบจากการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินลักษณะของความคิดริเริ่ม และพบว่าคะแนนมีการกระจายมากทำให้ไม่เป็นคะแนนตัวแทนที่ดีของกลุ่ม ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากการที่ผู้วิจัยใช้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความหลากหลายทางด้านอาชีพและประสบการณ์ในการทำงานด้านการจัดเรียนร่วมถึงแม้ว่าผู้เชี่ยวชาญทุกท่านต่างก็ได้รับการยอมรับว่ามีความรู้และประสบการณ์ในการจัดเรียนร่วมเช่นเดียวกัน แต่ประสบการณ์และมุมมองที่ต่างกันย่อมประเมินความต้องการจำเป็นด้วยมุมมองที่ต่างกันอย่างออก และจากการที่การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนในการประเมินลักษณะความคิดริเริ่ม ซึ่งอาจจะมีจำนวนน้อยและส่งผลทำให้คะแนนจากการประเมินมีการกระจายมาก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ดังนั้นความต้องการจำเป็นที่ได้เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมซึ่งเป็นภาวะที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ควรนำไปใช้ในการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครและอื่นๆ ที่อาจจะประสบปัญหาเดียวกันในรายละเอียด ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่ามีความต้องการจำเป็นด้านผู้บริหาร ซึ่งมีบทบาทที่ไม่เอื้อต่อการจัดเรียนร่วมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ และบทบาทในการทำงานเกี่ยวกับการจัดเรียนร่วม ดังนั้นหน่วยงานควรจะตระหนักถึงความสำคัญที่จะจัดอบรมโดยมีกลุ่มเป้าหมายในการอบรมคือ กลุ่มผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารเกิดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่ผู้บริหารในการจัด

เรียนร่วม ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรจะปรับปรุงบทบาทในการบริหารงานไม่ให้ครูที่ปฏิบัติการสอนเกิดความ รู้สึกว่าถูกทอดทิ้งในการทำงาน เมื่อผู้บริหารสั่งการแล้วไม่มีการติดตามความก้าวหน้าหรือผู้บริหารรับโครงการมาดำเนินการตามกระแสของนโยบายและสังคม แล้วมิได้เอาใจใส่ในการทำงานอย่างจริงจัง ในส่วนของผู้บริหารหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรับและส่งเด็กไปยังโรงเรียนต้องพิจารณาความพร้อมและศักยภาพของโรงเรียนในการรับเด็ก เพราะบางโรงเรียนมีจำนวนบุคลากรน้อย เมื่อหน่วยงานส่งเด็กมาให้และโรงเรียนอยู่ในภาวะที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ทำให้ครูต้องรับภาระงานเพิ่มและจะส่งผลกระทบต่อ การดูแลเด็กปกติ เมื่อสั่งงานแล้วหน่วยงานควรมีการนิเทศติดตามผลการทำงานอย่างจริงจัง เพื่อจะได้ นำข้อมูลมาพัฒนาการจัดเรียนร่วม ส่วนในการรับเด็กพิเศษนั้นหน่วยงานก็ควรที่จะรับเด็กตามเกณฑ์โดยเคร่งครัด ในกรณีที่เด็กมีความพร้อมและโอเคดีกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็ควรจะดำเนินการส่งเข้าหน่วยงานที่จัดการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ เพราะถึงแม้จะส่งเด็กไปเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ แต่เด็กไม่มีความพร้อมที่จะเรียนก็ไม่ทำให้เกิดประโยชน์อันใดและยังเป็นการเพิ่มภาระให้ครูต้องดูแลเป็น พิเศษ

2. หน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนโดยตรงควรจะ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรหรือแผนการสอนเฉพาะเด็กพิเศษที่เรียนร่วมในโรงเรียนปกติ โดยให้กรม วิชาการเป็นแกนนำในการพัฒนาและให้ครูผู้สอนในโรงเรียนเป็นผู้เข้าร่วมกระบวนการในการพัฒนา หลักสูตรและแผนการสอนร่วมกันเพื่อลดปัญหาที่ครูในโรงเรียนขาดความมั่นใจในการเรียนการสอน เด็กพิเศษ เนื่องจากไม่มีแผนการสอนที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน หากมีข้อจำกัดในการ พัฒนาหลักสูตรหรือแผนการสอนหน่วยงานก็ควรจะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยดำเนินการจัดอบรมให้ ครูทุกคนทราบแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ในการอบรมก็ควรจะมีการสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่ครู ปกติที่ต้องสอนเรียนร่วมให้มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กพิเศษและต่อการจัดเรียนร่วมเพื่อที่ครูเหล่านั้นจะได้ ถ่ายทอดทัศนคติที่ดีสู่เด็กปกติต่อไป

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิการ ค่าตอบแทนในการจัดการเรียนการสอนเด็ก พิเศษให้ครูในโรงเรียนควรจะต้องตั้งเกณฑ์ที่เหมาะสมในการให้ค่าตอบแทนเพื่อแก้ปัญหาที่ครูปกติสอนเด็ก พิเศษในชั้นเรียนร่วมเกิดความรู้สึกไม่เท่าเทียมกันในการรับภาระดูแลเด็กพิเศษ รวมทั้งควรจัดสรร บุคลากรในการจัดการศึกษาพิเศษให้กระจายทั่วทุกโรงเรียนอย่างน้อยโรงเรียนละหนึ่งคนเพื่อเป็น แกนนำในการจัดการเรียนการสอนในแนวทางที่ถูกต้อง

4. โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมควรมีการดำเนินการชี้แจงนโยบายในการ จัดการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองรับทราบในลักษณะของการประชุมพิเศษเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างบ้านและโรงเรียน และเพื่อขอให้ผู้ปกครองความร่วมมือกับทางโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่นการรับ ทราบพัฒนาการของเด็กและพัฒนาเด็กในแนวทางเดียวกับทางโรงเรียน รวมทั้งให้ความยินยอมใน การร่วมกิจกรรมของเด็กที่โรงเรียน

จากผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกัน ดังนั้นการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมจึงควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ โดยร่วมมือกันทั้งหน่วยงานระดับสูง ระดับโรงเรียน กลุ่มผู้บริหาร และระดับบุคลากรปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะในการใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ด

1. เนื่องจากเทคนิคสตอรี่บอร์ดมีการดำเนินการในขั้นตอนแรกคือการระดมความคิดของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มที่มีประสบการณ์หรือความรู้ในเรื่องเดียวกันและทำให้ได้ประเด็นความคิดที่เป็นข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องที่แท้จริง ดังนั้นผู้ที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจที่ต้องมีการสร้างแบบสอบถามหรือเครื่องมือในการวิจัย จึงน่าจะใช้รูปแบบการระดมความคิดเพื่อให้ได้ข้อมูลแท้จริงจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ เพราะข้อมูลนั้นจะตรงกับสภาพความเป็นจริงมากกว่าการสร้างเครื่องมือโดยการรวบรวมจากเอกสาร รวมทั้งในกรณีของการทำวิจัยในประเด็นใหม่ที่ขาดเอกสารความรู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างเครื่องมือวิจัย ควรที่จะใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อสร้างเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

2. ในการนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดไปใช้ในบริบทสังคมไทยควรใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดแบบกลุ่มและแบบสอบถามหรือเทคนิคสตอรี่บอร์ดแบบสมมติและแบบสอบถาม เพราะจะทำให้คนในองค์กรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะความต้องการจำเป็นมากกว่า ในขณะที่เดียวกันในขั้นการระดมความคิดนั้นควรใช้รูปแบบกลุ่มมากกว่าการใช้เทคนิคสมมติเพราะการระดมความคิดแบบเทคนิคสมมตินั้นเป็นการบีบคั้นความคิดของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มในรอบของประเด็นและเวลาที่ยืดหยุ่นได้ไม่มากนัก ในขณะที่กระบวนการระดมความคิดแบบกลุ่มในเทคนิคสตอรี่บอร์ดจะทำให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพัฒนาความคิดของตนเองต่อเนื่องจากสิ่งที่ผู้อื่นเสนอ ผลที่ได้จากขั้นการระดมความคิดจึงมีความหลากหลายและเปิดกว้างในการเสนอความคิดเห็นของทุกคน รวมทั้งความสามารถในการยืดหยุ่นด้านเวลาก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การระดมความคิดมีจำนวนประเด็นมากขึ้น

3. ในการนำเทคนิคสตอรี่บอร์ดแบบกลุ่มและป้ายประกาศหรือแบบสมมติและป้ายประกาศไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น ในขั้นการเสนอแนะความต้องการจำเป็นนั้นควรติดตั้งป้ายประกาศโดยเพิ่มจำนวนป้ายประกาศให้มากขึ้นและติดตั้งให้กระจายทั่วบริเวณหน่วยงาน นอกจากนี้หน่วยงานหรือผู้บริหารต้องมียุบายการประชาสัมพันธ์และรณรงค์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้คนในองค์กรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยครั้งนี้ที่ผู้วิจัยใช้รูปแบบการนำเสนอข้อมูลด้วยป้ายประกาศโรงเรียนละ 1 ป้าย และพบว่าการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมีจำนวนน้อยจึงควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับป้ายประกาศที่อาจจะส่งผลต่อการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เช่น จำนวนป้ายประกาศ สถานที่ติดตั้งป้ายประกาศ รูปแบบป้ายประกาศ จำนวนวันในการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งรูปแบบการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
2. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อค้นพบว่าการนำเสนอข้อมูลด้วยป้ายประกาศนั้นหากข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร จะทำให้เกิดความไม่สะดวกใจแก่ผู้ให้ข้อมูลและส่งผลทำให้ต่อการเสนอแนะความคิดเห็นจึงควรศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้เทคนิค
3. จากการที่เทคนิคสตอรี่บอร์ดจัดรูปแบบที่ใช้การเสนอแนะความต้องการจำเป็นด้วยแบบสอบถามทำให้ได้ประเด็นความต้องการจำเป็นหลากหลายกว่ารูปแบบการเสนอแนะด้วยป้ายประกาศ จึงควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบประเด็นความคุ้มค่าในการใช้แบบสอบถามและการใช้ป้ายประกาศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกวรรณ บางภิกพ. (2538). ผลของการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมองที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน. (2529). คู่มือการจัดเรียนร่วม. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย และสำนักเลขาธิการอาเซียน.
- จิรดา วุฒยมาร. (2536). ปัจจัยที่มีผลต่อการตอบกลับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูลีกร ตั้งเชื่อนพันธ์. (2540). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐานิยา บุญเกียรติ. (2538). การศึกษาสถานภาพปัญหาและการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทองนวล ภูประเสริฐ. (2538). การศึกษาเจตคติของบุคลากรทางการประถมศึกษาที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตา ชูโต. (2536). การประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพมหานคร : เพม โปรดักชั่นส์.
- บังอร ต้นปาน. (2535). เอกสารประกอบการสอนวิชาการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2531). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีอนันต์.
- บุญเลิศ บุญพะเนียด. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบขวัญในการทำงานของครูกองการศึกษาพิเศษกับครูสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจา ชลธาร์นนท์. (2532). "หน่วยที่ 10 การจัดที่อยู่อาศัยสำหรับบุคคลพิการ." ในเอกสารการสอนชุดวิชาการดูแลบุคคลพิการ. หน่วยที่8-15 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ปิยมารณีย์ โชคอวยชัย. (2540). การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างวิธีการจัดเรียงลำดับที่ต่างกันโดยใช้เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีการตอบสนองเดียว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิจัยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2539). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท رأไทยเพรส จำกัด.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. หน้า 10-11.
- เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล. (2529). สภาพการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนตาบอดเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2537). การประเมินโครงการ. ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ), **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**, หน้า 91-99. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งทิพย์ ช้องหลิม. (2540). การประยุกต์เทคนิคกลุ่มสมมติแบบปรับปรุงในการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูประจำการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิจัยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ครินทร์ วิหะสิรินันท์. (2535). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรียา นิยมธรรม. (2532). การเรียนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ไศลทิพย์ จารุภูมิ. 9 มีนาคม 2543. สัมภาษณ์.
- สมพล สิงหะพล. (2536). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ. เอกสารการสอน. นครราชสีมา : โรงพิมพ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา.
- สหภัทร์ เจริญยศ. (2540). การศึกษาความต้องการ ปัญหา เจตคติของครูและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการเรียนร่วมในโรงเรียนวัดโพคองกับโรงเรียนราชวินิต. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุกัญญา ชำเพชร. (2538). ความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินญาพันธการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพันธ์วดี ไวยรูป. (2540). การศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติระดับอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพิทยา แก้วมณี. (2538). การศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน ประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาวค์ จันทวานิช. (2540). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล พุกประยูร และ ศรีสมร ทินานนท์. (2528). การจัดการเรียนร่วม. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิตเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2531). Needs Assessment :แนวคิดและกระบวนการ. ข่าวสารการวิจัยการศึกษา, 11(6), 13-17.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2538). ความรู้ชายแดนด้านการประเมินผลการศึกษา. วิทยุวิทยาการวิจัย, 7(2), 52-67.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. การจัดการศึกษาพิเศษ. 2 กุมภาพันธ์ 2541. ข่าวสด : 5.
- อนุชา กอนพ่วง. (2539). การใช้เทคนิคการสร้างแผนที่มโนทัศน์ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผนงานกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีย์ รังสินนท์. (ม.ป.ป.). ที่ว่าคิดสร้างสรรค์นั้น...เป็นอย่างไร. เอกสารรวมบทความการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2531). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ.

ภาษาอังกฤษ

- Akanda, A. (1991). How Managers Express Their Creativity. *International Journal of Manpower* 12(7) :17-19.

- Barkman, P. (1985). The Storyboard Method : A neglected aspect of organizational communication. **The Bulletin** :21-23.
- Barakat, R. A. (1989). Storyboarding Technique Can Help Your Proposal. **IEEE Transactions on Professional Communication** 32(1):20-25.
- Barnes, M. D. (1996). Using Storyboarding Technique to Determine Components of Wellness for University Students. **Journal of American College Health** 44(4) : 180-184.
- Barr, V. (1988). The Process of Innovation :Brainstorming and Storyboarding .**Mechanical Engineering** 110(11):42-46.
- Berkowitz, S. (1996).Taking the Sample Survey Approach. In Reviere, R. and others (eds.) **Needs Assessment : A Creation and Pracyical Guide for Social Scientists**, p33.
- Burton, G. E., Bodley,D. E. and Martin, G. (1980). Unleashing the Creative Flow Though NGT. **Management World** 9(8) :8-10.
- Colin, J. (1989). Brainstorming : It's Not as Easy as You Think. **Successful Meetings** 38 (10) :30-34.
- Couger, J. D. (1990). Creativity in IS. **Computer World** 24(44) :123-124.
- Delbecq, A. L., Van DE Ven, A., and Gustafson, D. H. (1975). **Group Techniques to Program Planning : A Guide to Nominal Group and Delphi Processes**. Oakland : Scott, Foresman and Company.
- Denison, G. L.(1995).Storyboarding : A Brief Description of the Process. Presented at the Annual International Convention of the Council for Exception Children 73rd at Indianapolis .
- Denton, D. K. (1996). Imprinting Change on Your Organization . **Industrial Management** 3(6):4-7.
- Drucker. P. F. (1992) . Generating the Big Idea. **Black Enterprise** 22(11) :324.
- Francis, J., Sutton, C. and Cox, B. (1987). New Tools for the Information Manager. **ARMA Records Management Quarterly** 21(2) : 3-8.
- Gilmore, G. D. and Campbell, M. D. (1996). **Needs Assessment Strategies for Health Education and Health Promotion (2rd ed.)**. Brown Benchmark Publishers.

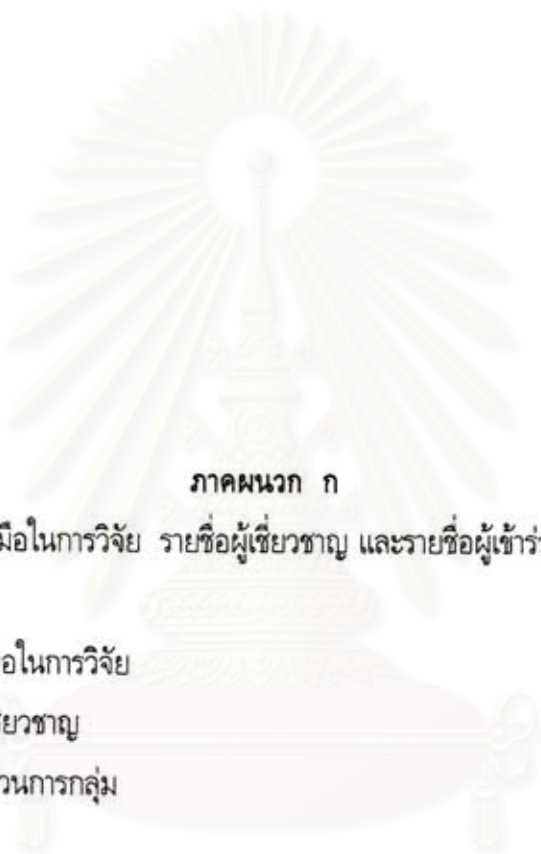
- Greggerman, I. B. (1981). Worker Productivity : Characteristics and Measurement. **American Association of Cost Engineerings Transactions** ,1.2.1-1.2.6.
- Hank, E. (1993). **An Exercise in Creativity. Credit Union Management** 15(11) :34-35.
- Higgins, J. M. (1995) . Storyboard You Way to Success. **Training and Development** 49 (6) :13-17.
- Higgins, J. M. 5 Aug 1999. Electronics Mail.
- Hoover, W. C. (1980). Spark the Creative Juice of Your Committees. **Association Management** 32(4) : 50-52.
- Hopkins, D. M. (1979). Improving MBO Though Synergistics. **Public Personal Management** 8(3) : 163-169.
- Irvin, W. and David , E. (1976). Creativity Techniques- toward Improvement of the Decision Process. **Academy of Management Review** 1(2) :99-107.
- Jeffries, J. (1996). Storyboard to the Marketing Budget. **Credit Union Executive** 36 (4): 18-24.
- Kaufman, R., and English, F. W. (1979). **Needs Assessment : Concept and Application**. NJ : Educational Technology Publications.
- Larsen, G. (1993). Improving Outpatient Registration with TOM. **Healthcare Financial Management** 47(8):75-81
- Leonard, J. B. (1995). Assessment Risk Systematically. **Risk Management** 42(1):12-17.
- Lottier, L. F. (1986).Storyboard Your Way to Successful Training. **Public Personel Management** 15(4):421-427.
- Mahler, J. G. (1987). Structured Decision Making in Public Organizations. **Public Administration Review** 47 (4) :336-342.
- Maturi, R. J. (1993). Disney's Legacy Lives. **Industry Week** 242(14):50-52.
- Mckillip, J. (1987). **Group Technique for Idea Building**. California : SAGE Publications.
- McManus, K. (1998). Tools@work : A Project Management System for Innovention. **Journal for Quality & Participation** 21(5) :60-61.
- Miles, M. (1983). Gettingg Bright Ideas from Your team (Part 1). **Computer Decisions**15 (2) : 192,194-195.

- Nettles, J. (1994). Compression Planning :Leadership and Process Open Doors to Effective Information Systems.Information Strategy : **The Executive's Journal** 10(3) :12-16.
- Nilsson,W.B.(1994). Developing Opportunity Windows Throughcreativity Enhancements... 21st Century Style. **Canadian Manager** 19(2):24-25.
- Ragon, B. M. and Kittleson, M. J. (1994). Storyboarding : A Program Planning Tool for Health Education . **Wellness Perspectives** 10(4) : 15-24.
- Redman, S.,Carrick,S.,Cockburn,J.and Hirst,S. (1997). Consulting About Priorities for The NHMRC National Breast Cancer Centre : How Good is the Nominal Group Technique. **Australian & New Zealand Journal of Public Health** 21(3) : 250-256.
- Roth, P. L.,Schleifer, L. L. and Switzer, F. S. (1995). Nominal Group Technique - An Aid in Implementing TQM. **CPA Journal** 65(3) : 68-69.
- Shinn, M. R., et. al. (1997). The Effects of Reintegration into General Education Reading Instruction for Student with Mild Disabilities. **Exceptional Children**. 64 (1) :59-79.
- Soriano, F. I. (1995). **Conducting Needs Assessment : A Multidisciplinary Approach**. Thousand Oaks : SAGE Publications.
- Spencer, J. K. (1985). Nominal Group Technique Clarifies and Balances Issues. **Fund Raising Management** 16(20) : 42-47.
- Stufflebeam, D. L. et. al. (1985). **Conducting Education Needs Assessment**. Boston : Kluwer Nijhoff Publications.
- Symons, P. (1992). Shedding Some Light on Creativity. **Credit Union Management** (12) :29-31.
- Talbot, M. (1993). Storyboard Your Meetings. **Success** 40(6):17.
- Witkin, B. R. (1994). "Needs Assessment Since 1981 : The State of the Practice". **Evaluation Practice**, 15(1), 17-27.
- Witkin, B. R. and Altschuld,W.J. (1995). **Planning and Conducting Needs Assessment : A Practical Guide**. Thousand Oaks ; SAGE Publication.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และรายชื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

1. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย
2. รายชื่อและประวัติผู้เชี่ยวชาญ
3. รายชื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศบ 1160/ ๒๕๔๒

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ กทม 10300

๗๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยนางสาวปานจันทร์ โททอง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมระหว่างเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง" ซึ่งในการนี้เกิดมีความประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระบวนการกลุ่มกับครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 ท่าน จำนวน 9 โรงเรียน ในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่าการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงเห็นควรให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตในการเก็บข้อมูล (โดยผู้ทำวิจัยจะประสานกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างอีกทีหนึ่ง)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตในการเก็บข้อมูลดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิเรก พรสีมา)

รองเลขาธิการ รัตนราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำนักมิทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา

โทร 2805559-63

โทรสาร 2810598

ที่ ศธ.1104/ ๖158

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
อาคาร 4 ราชเทวี ถนนศรีอยุธยา 10400

30 ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

ด้วยนางสาวปานจันทร์ โททอง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมระหว่างเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง" โดยนิสิตมีความประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระบวนการกลุ่มกับครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พิจารณาแล้วสมควรอนุญาต เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในกรณีนี้ นิสิตดังกล่าวข้างต้นจะมาประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

ขอแสดงความนับถือ

(นายสำรวย ศรีเอกพันธ์)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ฝ่ายบริการการศึกษา

โทร.2458391

โทรสาร 2459939

ที่ ทม 0302(2702)/614

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

20 ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. กำหนดการในการวิจัย

ด้วย นางสาวปานจันทร์ โหทอง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมระหว่างเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้มีความประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระบวนการกลุ่มกับครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 ท่าน จำนวน 9 โรงเรียน ดังรายชื่อโรงเรียนที่ส่งมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านได้โปรดกรุณาออกหนังสือถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เพื่อขอให้นางสาวปานจันทร์ โหทอง ได้ทำการรวบรวมข้อมูลการวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ภาควิชาวิจัยการศึกษานับเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์ทางวิชาการจากท่านครั้งนี้ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา

ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์

โทร. 2182578

ที่ ทม 0302(2702)/ว. 430

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

24 มีนาคม 2543

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบผลการวิจัย

เรียน ศ.ดร.ผดุง อารยะวิญญู

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลการวิจัยพร้อมรายละเอียด

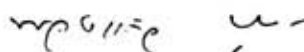
ด้วย นางสาวปานจันทร์ โททอง นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมระหว่างเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล วงษ์วานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา บัดนี้การวิจัยได้เสร็จสิ้นและได้ผลการวิจัยที่เป็นความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมแล้ว

เพื่อตรวจสอบความริเริ่มของข้อมูลผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของผู้เชี่ยวชาญ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมได้ตรวจสอบผลการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้ด้วย

ภาควิชาวิจัยการศึกษา หวังในความกรุณาอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ พรงแก้ว ปุณยกนก)

รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา

ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์

โทร. 2182578

รายชื่อและตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ

1. ศ.ดร.ผดุง อารยะวิญญู
หัวหน้าภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผศ.ดร.เบญจมา ชลธารินทร์
หัวหน้าโปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
3. พ.ท.ต่อพงษ์ กุลกรรชิต
ประธานชมรมคนพิการนนทบุรี
เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาองค์การคนพิการสากล ภูมิภาคเอเชีย/แปซิฟิก
4. อ.สุภาภรณ์ สุขศรี
อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ
ประธานชมรมการศึกษาพิเศษ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
ครูดีเด่นคุรุสภา ปี พ.ศ.2541
เป็นผู้ผลิตนวัตกรรมสื่อการสอนสำหรับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
5. อ.ศรีสมร กสิวัฒน์
อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
ผู้อำนวยการศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กตาบอดและครอบครัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

1. อ. พวงจันทร์ ไกรสินธุ์
2. อ. กัลยา วันรอด
3. อ. วันดี วงษ์พันธ์ุ
4. อ. จรรยา ภูระหงษ์
5. อ. ปณิตดา หวังพิทักษ์
6. อ. สิริอร เทพนมิตร
7. อ. สุธีร์ ถนนอมจิตร
8. อ. สายหยุด เกิดช่วย
9. อ. กลิ่นสุคนธ์ งามสวย
10. อ. คณิงนิจ สำประเสริฐ
11. อ. วรการ บุญประสิทธิ์
12. อ. จันทพร ทิมทองคำ
13. อ. โสภี ชาวนา
14. อ. อารมณฺ์ คล้ายคุม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

อุปกรณ์ในการดำเนินการเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง

1. เอกสารประกอบกระบวนการกลุ่มเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง
2. ภาพตัวอย่างการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง
3. แบบสอบถามที่ให้ให้ครูตรวจสอบความคิดและเสนอแนะความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบปรับปรุง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารประกอบการดำเนินการกระบวนการกลุ่มเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิม ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

เทคนิคสตอรี่บอร์ด (Storyboarding Technique) เป็นเทคนิคที่มีรากฐานมาจากการระดมสมอง ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเทคนิคกระบวนการกลุ่มในการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีหลักการปฏิบัติคือ ให้สมาชิกทุกคนทำงานร่วมกันในทุกขั้นตอนการทำงาน โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นของตนเองและถือว่าการพัฒนาความคิดที่ริเริ่มและหลากหลายจะนำมาซึ่งความคิดที่ดีที่สุด นิยมนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการนำเสนอโครงการ การแก้ปัญหาหรือการวางแผนโครงการที่มีความซับซ้อน ซึ่งเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมมีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดรูปแบบการคิด 2 ประเภทคือ การคิดสร้างสรรค์ (creative-thinking session) และการคิดวิเคราะห์ (critical-thinking session)

บทบาทของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

1. ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเอ่ยวลีหรือประโยคที่แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
2. ไม่แสดงอาการไม่พอใจ อาการไม่เห็นด้วยและไม่มีการวิจารณ์หรือตัดสินความคิดเห็นของคนอื่นๆในขั้นตอนการระดมความคิด
3. แสดงความคิดเห็นที่ต่อเนื่องกับผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มคนอื่นหรือความคิดใหม่ที่เกิดขึ้น
4. ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มพยายามแสดงความต้องการจำเป็นที่มีความสร้างสรรค์และแปลกใหม่

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. พัฒนาป้ายวางแผน
2. อภิปรายป้ายวางแผน
3. พัฒนาป้ายความคิด
4. พักให้คนในองค์กรเสนอแนะความต้องการจำเป็น
5. อภิปรายป้ายความคิด
6. พัฒนาป้ายจัดระบบ
7. พัฒนาป้ายสื่อสาร (เขียนบันทึก Storyboard ด้วยถ้อยคำบรรยาย)

กระบวนการในการดำเนินงานตามชนิดของสตอรี่บอร์ด เป็นการพัฒนาป้ายเรื่อง 4 ประเภท ได้แก่

- (1) ป้ายวางแผน (planning board)
- (2) ป้ายความคิด (idea board)
- (3) ป้ายจัดระบบ (organization board)
- (4) ป้ายสื่อสาร (communication board)

กระบวนการดำเนินงานตามชนิดของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดัง

ป้ายวางแผน

หัวข้อของป้ายวางแผน			
หัวข้อ 1	หัวข้อ 2	หัวข้อ 3	หัวข้อ 4
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
หัวข้อย่อย	หัวข้อย่อย	หัวข้อย่อย	หัวข้อย่อย
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
1	1	1	1
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2	2	2	2
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3	3	3	3
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4	4		
<input type="text"/>	<input type="text"/>		

ป้ายความคิด
(พัฒนาจาก
ป้ายวางแผน)

หัวข้อของป้ายความคิด(จากหัวข้อ1)			
หัวข้อ	หัวข้อ	หัวข้อ	หัวข้อ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
หัวข้อย่อย	หัวข้อย่อย	หัวข้อย่อย	หัวข้อย่อย
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ป้ายจัดระบบ

ป้ายความคิดที่จัดโครงสร้างของงานตามลำดับความสำคัญ ระบุ
ผู้รับผิดชอบและกำหนดการดำเนินการ

ป้ายสื่อสาร

ป้ายจัดระบบที่บันทึกเป็นแผนการปฏิบัติงานด้วยถ้อยคำบรรยายเพื่อแจ้ง
รายละเอียดแก่บุคคลที่ต้องการทราบ

เอกสารประกอบการดำเนินการกระบวนการกลุ่มเทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบปรับปรุง ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดึง (Storyboarding Technique) เป็นเทคนิคที่มีรากฐานมาจากกระบวนการระดมสมอง ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเทคนิคกระบวนการกลุ่มในการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีหลักการปฏิบัติคือ ให้สมาชิกทุกคนทำงานร่วมกันในทุกขั้นตอนการทำงาน โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดของตนเองและถือว่าการพัฒนาความคิดที่ริเริ่มและหลากหลายจะนำมาซึ่งความคิดที่ดีที่สุด นิยมนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการนำเสนอโครงการ การแก้ปัญหาหรือการวางแผนโครงการที่มีความซับซ้อน ซึ่งเทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงต้องมีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดรูปแบบการคิด 2 ประเภทคือ การคิดสร้างสรรค์ (creative-thinking session) และการคิดวิเคราะห์ (critical-thinking session)

เทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบปรับปรุง เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อลดข้อจำกัดบางประการของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบเดิมโดยในขั้นตอนการพัฒนาป้ายวางแผนและป้ายสื่อสารจะใช้เทคนิคสมมุติฐานในการดำเนินการกระบวนการกลุ่มเพื่อให้แสดงความคิดออกมาเป็นป้ายความคิดของกลุ่มและพักกระบวนการกลุ่มให้คนในองค์กรเสนอแนะความต้องการจำเป็น แล้วนำมาพัฒนาเป็นป้ายจัดระบบและป้ายสื่อสารต่อไป

ขั้นตอนเทคนิคสตอรี่บอร์ดดึงแบบปรับปรุง

1. ขั้นตอนการพัฒนาป้ายวางแผนโดยใช้เทคนิคกลุ่มสมมุติ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการคิดแล้วเขียนตามลำพัง (silent generation of ideas in writing)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการรวบรวมความคิดโดยการบันทึกประเด็นที่สมาชิกกลุ่มเสนอที่ละท่าน

(round-robin recording of ideas)

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่าง (serial discussion for

clarification)

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการเลือกหรือลงมติประเด็นที่สำคัญ (important item voting)

2. พัฒนาป้ายความคิด โดยใช้เทคนิคกลุ่มสมมุติฐาน ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่1 การคิดแล้วเขียนตามลำพัง (silent generation of ideas in writing)

ขั้นตอนที่2 การรวบรวมความคิดโดยการบันทึกประเด็นที่สมาชิกกลุ่มเสนอที่ละท่าน(round-

robin recording of ideas)

3. ช่วงพักกระบวนการกลุ่มให้คนในองค์กรเสนอแนะความคิดด้วยแบบสอบถาม

4. รวบรวมความคิดจากแบบสอบถามที่ได้จากการเสนอแนะของคนในองค์กรแสดงบนป้ายและ

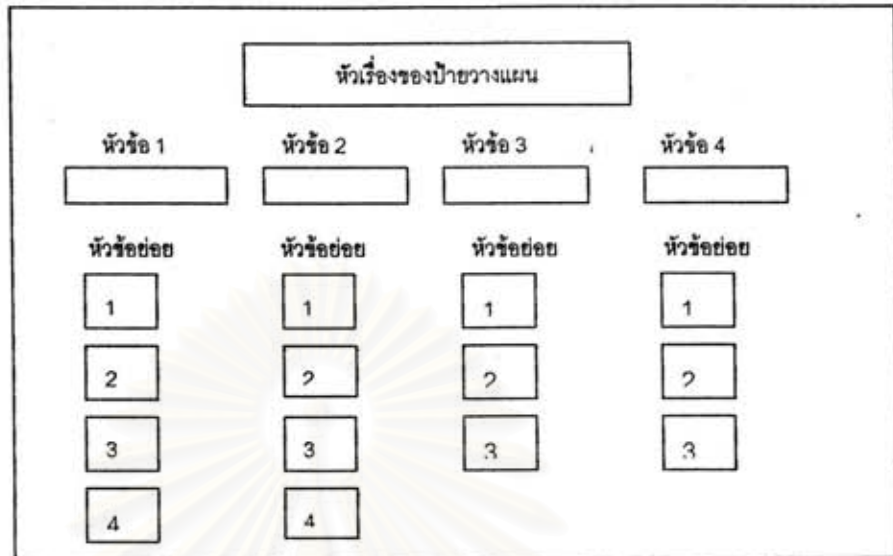
อภิปรายป้ายความคิดในกระบวนการกลุ่ม

5. พัฒนาป้ายจัดระบบ

6. พัฒนาป้ายสื่อสาร

กระบวนการดำเนินงานตามชนิดของเทคนิคสตอรี่บอร์ดดัง

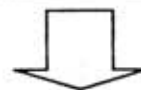
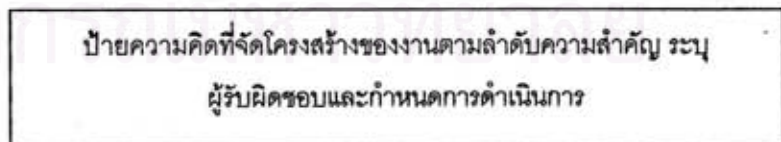
ป้ายวางแผน

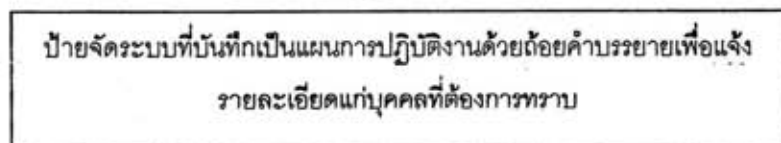
ป้ายความคิด
(พัฒนาจาก
ป้ายวางแผน

ป้ายจัดระบบ

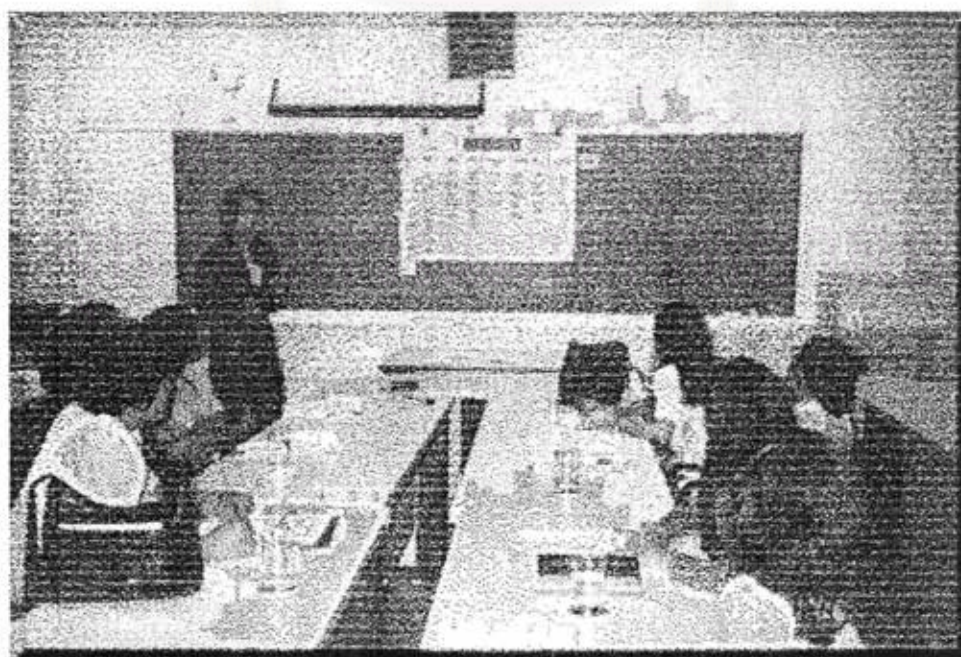
ป้ายสื่อสาร

ภาพตัวอย่างการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัด
การเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม

ภาพที่ 1 ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเสนอความคิดเห็นของตนเอง

ภาพที่ 2 ผู้ดำเนินการสรุปประเด็นจากการเสนอความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

ภาพตัวอย่างการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัด
การเรียนการสอนแบบเรียนร่วมด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดแบบปรับปรุง

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการคิดและเขียนตามล้าพัง

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสรุปประเด็นเพื่อเขียนโน้ตแผ่นกระดาษติดบนกระดาน

แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ
  - ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะหรือความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในด้านต่างๆ

2. รายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นทั้ง 5 ด้าน เป็นผลมาจากการระดมความคิดในขั้นตอนการจัดกระบวนการกลุ่ม กรุณาเขียนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดที่แสดงไว้หรือเขียนข้อความที่แสดงความต้องการจำเป็นอื่นๆของท่านที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ในที่ว่างของกระดาษคำตอบ

ตอนที่ 1   สถานภาพของผู้ตอบ

เพศ   ชาย   หญิง

อายุ.....ปี

อายุราชการ.....ปี

คุณวุฒิทางการศึกษา/วิชาเอก.....

ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

เคย   ไม่เคย

ตอนที่ 2   ข้อเสนอแนะหรือความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในด้านต่างๆ

ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนของท่าน ท่านมีข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น หรือความต้องการจำเป็นใดเกี่ยวกับรายละเอียดที่แสดงไว้หรือนอกเหนือจากนี้ที่ ต้องการได้รับการแก้ไขพัฒนาเพื่อให้สภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนของท่านมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

**ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ด้านการวางแผนและการบริหาร**

ผู้บริหาร

- ไม่เห็นความสำคัญการเรียนร่วม
- จำนวนเด็ก/ชั้นเรียนไม่เหมาะสม
- จัดครูเข้าสอนไม่ยุติธรรม
- ผู้บริหารไม่ได้อบรม ไม่มีความรู้
- ผบ. ไม่เข้าใจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน
- ผบ. มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิเศษ
- ไม่ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าใจเด็กพิเศษ
- ไม่อำนวยความสะดวก สื่อ อุปกรณ์ สถานที่
- ไม่มีความพร้อมที่จะจัดเรียนร่วม
- บริหารไม่เป็นธรรม
- ไม่มีจิตสำนึกพัฒนาเด็กเรียนร่วม

- บริหารไม่สัมพันธ์
- ไม่จัดครูที่จะสอนอบรมอย่างต่อเนื่อง
- ไม่ให้ข้อคิด ไม่ช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหา
- ผบ. ส่วนกลางไม่ทำจริงจัง แค่ตามกระแส
- ไม่มีหน่วยงานเกี่ยวข้องโดยตรงช่วยการดำเนินงาน
- ไม่ใช้วิจรณ์ญาณในการรับเด็กบางประเภท
- ผบ. มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง
- ผบ. ไม่พบครู/ผู้ปกครองสม่ำเสมอ
- ไม่มีเวลาว่างสำหรับการเรียนร่วม

การวางแผนโครงการ

- ไม่มีวางแผนส่งเด็กสู่ชั้นต่อไป
- ขาดแผนรองรับเด็กจบ
- ไม่จัดโครงการเสริมอาชีพ
- ไม่มีวิทยากรอาชีพต่างๆให้ความรู้
- ไม่มีสถานที่รับผลงานเด็กพิเศษ
- วางแผนโครงการไม่รัดกุม มีข้อผิดพลาด
- ไม่มีทีมงานจัดทำโครงการ
- ไม่ได้จัดจัดแนะแนวการเรียนต่อ/สายอาชีพ
- ไม่ให้ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม
- คร. ไม่วางแผนรับเด็ก
- ไม่มีส่งต่อเด็กมีปัญหาให้หน่วยงานเกี่ยวข้องโดยตรง
- ขาดการประสานงานกับร.ร.มัธยม

บริหารหลักสูตร

- ใช้หลักสูตรไม่เหมาะกับเด็ก
- ไม่ได้ยึดหยุ่นหลักสูตรตามความต้องการและบริบท
- ครูขาดอิสระในการปรับเนื้อหา
- ครูไม่ปรับจุดประสงค์ตามความสามารถเด็ก
- ครูไม่วัดและประเมินผลตามสภาพ
- ขาดการสำรวจการใช้หลักสูตรจากผู้สอนจากผู้สอน
- ไม่มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
- คร. ไม่มีหลักสูตร ประถม มัธยม มหาวิทยาลัย
- ผู้สอนไม่มีความรู้เฉพาะทาง

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ.....

ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ด้านการประสานงานและพัฒนาบุคลากร

การอบรมครู

- ผู้บริหารไม่ผ่านการอบรม
- อบรมความรู้เบื้องต้น
- อบรมจิตวิทยาเด็ก
- อบรมครูทุกคนให้เข้าใจในแนวทางเดียวกัน
- ไม่มีการอบรมครูผู้สอนด้านเทคนิคการสอน
- อบรมความรู้ตามประเภทของเด็กพิเศษทุกประเภท
- ไม่มีการดูงานโรงเรียนที่จัดประสบความสำเร็จ
- ไม่มีดูงานโรงเรียนการศึกษาพิเศษ
- ครูไม่นำความรู้จากอบรมมาใช้ในการสอน
- ครูไม่ได้รับการสนับสนุนให้ไปเรียนเฉพาะด้าน
- หน่วยงานกลางไม่ให้ให้ทุนดูงานต่างประเทศ
- ครูปกติที่สอนวิชาเรียนร่วมไม่ได้อบรม
- ไม่มีข่าวสารข้อมูลแก่ครูผู้สอนต่อเนื่อง

- ครูทุกห้องไม่ได้เตรียมตัวรับเด็กพิเศษ
- ศึกษานิเทศก์ ไม่มีเทคนิคการสอนหาข้อบกพร่อง
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

การประสานงาน

- ขาดการประสานงานโรงเรียนกับผู้ปกครอง
- ผู้ปกครองไม่ยอมรับความสามารถของลูก
- ไม่มีประสานงานระหว่างผ.บ.-ครู-ผู้ปกครอง-นักเรียน-แพทย์-กองการศึกษาเพื่อคนพิการ
- ประสานงานด้านการแพทย์กับโรงพยาบาล
- ขาดการประสานงานเพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายรับทราบข้อมูลข่าวสาร
- ไม่มีเทคโนโลยีสนับสนุนการจัดเรียนร่วม
- การขาดการประสานให้เกิดเจตคติที่ดี
- ไม่มีวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครู ผู้ปกครอง เด็กปกติ
- ไม่มีการประชุมครู และผู้ปกครองเสมอ
- ครูไม่แจ้งพัฒนาการเด็กให้ผู้ปกครองทราบ
- ไม่มีการประสานงานส.มุลนิธิ หน่วยงานราชการ
- ไม่มีหน่วยงานรับปรึกษา

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ.....

.....

**ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน**

หลักสูตร

- ไม่มีหลักสูตรเฉพาะเด็กเรียนร่วม
- ครูไม่ยึดหยุ่นหลักสูตร
- ครูยึดหลักสูตรเด็กปกติ
- หลักสูตรไม่เน้นการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- ไม่เน้นการช่วยเหลือตนเอง
- ครูสอนแต่วิชาการ
- ไม่จัดทำหลักสูตรตามไอคิว
- ไม่จัดหลักสูตรรายบุคคล
- ครูไม่ยึดหยุ่น ปรับหลักสูตรตามความเหมาะสม
- ครูวัดและประเมินผลรวม
- การสอนไม่ฟื้นฟู พัฒนาเด็ก
- ไม่มีหลักสูตรการอยู่ค่าย นันทนาการ
- หลักสูตรเด็กโตเน้นด้านวิชาชีพ
- ไม่เน้นการฝึกประสบการณ์ตรง

กิจกรรมการเรียนการสอน

- ไม่จัดตามความต้องการของเด็ก
- ใช้อุปกรณ์ไม่เหมาะกับเด็กแต่ละประเภท
- ไม่มีห้องเสริมวิชาการ
- ไม่มีครูประจำในห้องเสริมวิชาการ
- อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่พอเพียง
- ไม่มีมีการวางแผนการใช้สื่อ อุปกรณ์
- ไม่ให้ให้โอกาสเด็กได้ปฏิบัติจริง
- เด็กไม่ได้สัมผัสสิ่งของจริง
- ผู้ปกครองไม่ช่วยในการเรียนรู้
- ไม่มีวิทยากรมาให้ความรู้ในบางเรื่อง
- ไม่มีอุปกรณ์เสริมตามประเภทเด็ก เช่น หูฟัง
- ใช้สื่อการสอนน้อย
- ไม่มีการเรียนแบบกระบวนกรกลุ่ม

- ไม่จัดการเรียนตามสภาพและวัย
- อุปกรณ์การเรียนไม่หลากหลาย น่าเบื่อ
- การสอนเน้นว่าวิชาการมากกว่ากิจกรรม
- ไม่มีเทคโนโลยีช่วยสอน
- ไม่มีสื่อไอเทคฯเช่นคอมพิวเตอร์
- ครูไม่จัดทำอุปกรณ์ที่สามารถทำได้
- ครูไม่มีการพัฒนาตัวเองด้านเทคนิคการสอน
- ครูไม่นำผลการวิจัย ความรู้ใหม่มาทดลองสอน
- ครูไม่让孩子เป็นศูนย์กลางการเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ.....

.....

.....

**ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ด้านการสนับสนุนงบประมาณ**

อุปกรณ์

- ไม่จัดหาอุปกรณ์สำหรับเด็กพิเศษแต่ละประเภท
- ไม่ช่วยเหลืออุปกรณ์ เด็กเสียค่าใช้จ่ายเอง
- ไม่จัดซื้ออุปกรณ์สำหรับการสอนเด็กพิเศษ
- ไม่ได้จัดซื้อวัสดุทำสื่อในการสอน
- ไม่มีโทรทัศน์ วีดีโอในห้องเรียน
- ไม่มีพัดลมเครื่องปรับอากาศในห้องเรียน
- ไม่มีห้องเสริมวิชาการที่มีสื่อพร้อมใช้งาน
- ไม่มีอุปกรณ์การสอนไฮเทคฯ
- ไม่มีอุปกรณ์บำบัด

.....

.....

.....

.....

.....

การจัดสภาพแวดล้อม

- อาคารเรียนไม่ปลอดภัย
- ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ
- ห้องเรียนไม่มีรั้วรอบขอบชิด
- ห้องเรียนบรรยากาศไม่ดี
- ห้องเรียนและอุปกรณ์อยู่ในสภาพไม่แข็งแรง
- ประตูควรไม่มีกั้นสำหรับเด็กเล็ก
- อุปกรณ์ออกกำลังกายไม่เหมาะสม
- จัดทำห้องน้ำสำหรับเด็กพิการโดยเฉพาะ
- ไม่มีการสร้างห้องน้ำในห้องเรียนพิเศษ
- ไม่สร้างทางลาดหรือราวเกาะเดิน

.....

.....

.....

การพัฒนาบุคลากร

- ไม่มีงบจ้างที่เลี้ยงช่วยเหลือเด็ก
- ไม่มีงบฯพิเศษสนับสนุนสำหรับครูที่สอนเรียนร่วม
- ไม่จ้างครูจ้างสอน ครูช่วยสอนแบ่งเบาภาระ
- ไม่มีงบฯอบรมครูจ้างสอนและที่เลี้ยง
- ไม่มีงบฯศึกษาดูงานทั้งในและนอกประเทศ
- ไม่มีงบฯสร้างขวัญกำลังใจ เช่น โบนัส เลื่อนขั้นพิเศษ
- คร.ไม่จัดงบฯให้โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- การให้งบฯล่าช้า
- ขาดครูเสริมวิชาการนอกเวลาราชการ
- ครูผู้สอนไม่ได้เงินพิเศษ

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ.....

.....

.....

.....

**ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน**

อาคารสถานที่

- ห้องเรียนไม่ควรอยู่ชั้นบน
- ห้องเรียนอยู่โดดเดี่ยว
- ห้องเรียนไม่สะอาด
- ห้องเรียนอยู่ในมุมอับ
- ห้องมีเสียงรบกวน
- ห้องน้ำอยู่ไกลมาก
- ไม่มีอุปกรณ์พิเศษในห้องน้ำ เช่น
ราวเกาะ
- ห้องน้ำไม่พอเพียง
- ไม่มีสุขภัณฑ์ที่เหมาะสมและ
สะดวกในการใช้งาน
- ไม่มีคนคอยดูแลความสะอาด
- ห้องเรียนอยู่ใกล้ขยะและสิ่งปฏิกูล

.....
.....
.....
.....

ความปลอดภัย

- ครู นักการช่วยกันดูแลความ
ปลอดภัย
- ต้องจัดเวรนักเรียนปกติดูแลช่วง
พักในบริเวณต่างๆ
- อาคารเรียน
- สนามเด็กเล่น
- เครื่องเล่น
- ไม่จัดเวรยามดูแลการเข้าออก
อย่างจริงจัง
- เครื่องเล่นที่ชำรุดขาดการปรับปรุง
- ไม่มีการตรวจดูความเรียบร้อยของ
อาคารสถานที่เสมอ
- ต้องการการดูแลความปลอดภัย
จากบุคคลภายนอกและสัตว์
- ควรมีเพื่อนนักเรียนดูแลการเข้า

ห้องน้ำ
.....
.....

นักเรียนปกติ

- ครูประจำชั้นปลูกฝังการปฏิบัติตัว
ที่เหมาะสมต่อเด็กพิเศษ
- ขาดการฝึกการอยู่ร่วม
- ขาดการสร้างจิตสำนึกเด็กปกติใน
การให้ความช่วยเหลือ
- ขาดการส่งเสริมให้มีการดูแลเด็ก
พิเศษด้วยความเห็นใจ
- ไม่มีการจัดนัดหมายการร่วมกัน
ระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ
- ครูไม่ป้องกันการทำร้ายหรือล้อเล่น
รุนแรง
- ครูไม่สร้างทัศนคติให้เกิดแก่เด็ก
ปกติ ไม่ให้มีการล้อเลียน
- ครูไม่ยกย่องความสามารถให้เด็ก
ปกติทราบ

.....
.....

โภชนาการ

- บริการอาหารกลางวันไม่ดี
- น้ำดื่มไม่สะอาด
- ไม่บริการน้ำดื่มหลายจุด
- ขาดการฝึกรับประทานอาหารที่มี
ประโยชน์
- ไม่สร้างสุขนิสัยที่ดีในการกิน
- ไม่ปรับนิสัยการไม่กินอาหารบาง
ชนิด เช่น ผัก เนื้อสัตว์
- เป็นอาหารที่รับประทานสะดวก
- จัดอาหารไม่พิจารณาต้องการของ
เด็กด้วย
- จัดอาหารไม่มีคุณภาพและมี
ปริมาณไม่พอเพียง
- อาหารรสจัด

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ.....

.....
.....
.....

แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะหรือความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในด้านต่างๆ

2. รายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นทั้ง 4 ด้าน เป็นผลมาจากการระดมความคิดในขั้นตอนการจัดกระบวนการกลุ่ม กรุณาเขียนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดที่แสดงไว้หรือเขียนข้อความที่แสดงความต้องการจำเป็นอื่นๆของท่านที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ในที่ว่างของกระดาษคำตอบ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

เพศ ชาย หญิง

อายุ.....ปี

อายุราชการ.....ปี

คุณวุฒิทางการศึกษา/วิชาเอก.....

ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

เคย ไม่เคย

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะหรือความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในด้านต่างๆ

ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนของท่าน ท่านมีข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น หรือความต้องการจำเป็นอื่นใดเกี่ยวกับรายละเอียดที่แสดงไว้หรือนอกเหนือจากนี้ที่ต้องการได้รับการแก้ไขพัฒนาเพื่อให้สภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในโรงเรียนของท่านมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

**ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ด้านผู้ปกครอง**

ความร่วมมือ

- ขุ่นวายกับการทำงานของครู
- ไม่มาร่วมประชุม
- ไม่ยอมรับความสามารถของลูก
- ผลักภาระให้ครู
- ไม่ดูแลการรับ-ส่งเด็ก
- ไม่เข้าใจการเรียนการสอน
- ไม่เข้าใจพัฒนาการเด็ก
- คาดหวังเกินไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การดูแลเด็ก

- ไม่ให้ความใกล้ชิด
- ไม่ให้ความอบอุ่น
- ไม่ดูแลกิจวัตรประจำวัน
- ไม่ฝึกเด็กช่วยเหลือตนเองทุกด้าน
- ไม่ฝึกการขับถ่าย
- ไม่ฝึกการแต่งตัว
- ไม่ฝึกมารยาทการกินอาหาร
- ไม่สร้างนิสัยการกินที่ดี
- ไม่พาไปพบแพทย์
- ไม่ดูแลการเรียน
- ไม่ดูแลการบ้าน
- ไม่ฝึกกิริยามารยาท
- ไม่ปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

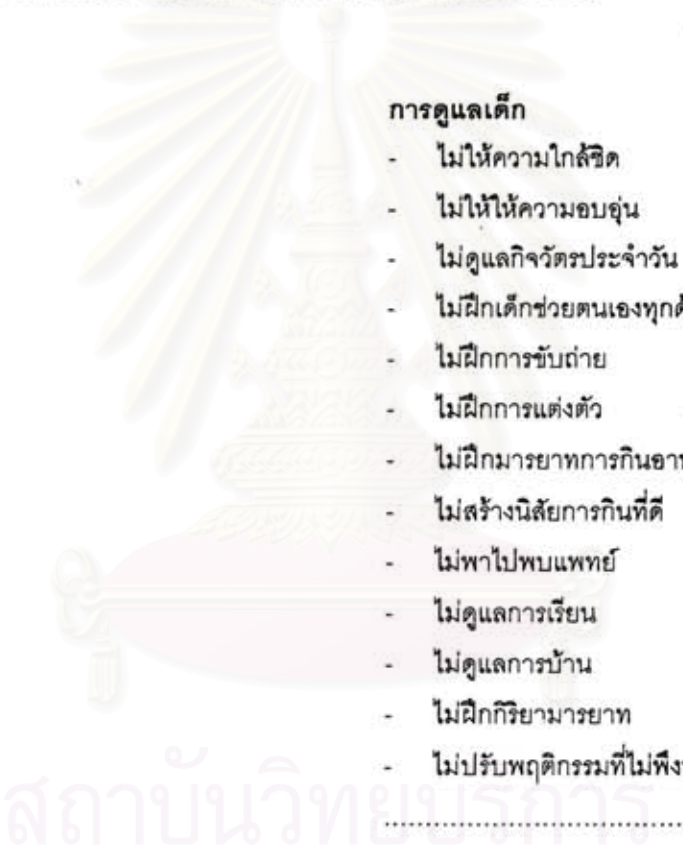
.....

.....

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ.....

.....

.....

**ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ด้านการจัดการเรียนการสอน**

หลักสูตร	แผนการสอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	การวัดและประเมินผล	ด้านสื่อการสอน
- ยาก	- ไม่มีแผนการสอนรายบุคคล	- กิจกรรมการเรียนรู้ใช้เวลา นาน	- ใช้ข้อสอบร่วมกับเด็กปกติ	- สื่อหลากหลาย
- ไม่เหมาะสมกับเด็ก	- ไม่สร้างความร่วมมือหา	- ไม่ดูความต้องการของเด็กเป็นหลัก	- ไม่ออกข้อสอบตามความสามารถ	- มีสื่อสำเร็จรูป
- เนื้อหาซับซ้อน	- มาตรฐานแผนการสอนเด็กพิเศษ	- ไม่มีบุคลากรในการสอนเด็กพิเศษโดยตรง	- ข้อสอบยาก ซับซ้อน	- ให้อิสระครูเลือกหา
- ครูไม่แยกหลักสูตรกับเด็กปกติ	- ไม่มีแผนการสอนส่วนกลางที่ยึดเป็นแนว	- เนื้อหามาก ไม่มีเรื่องการนำไปใช้	- ครูผู้สอนออกข้อสอบรวม	- ให้งบประมาณที่พอเพียง
- กรมวิชาการไม่สร้างหลักสูตรแม่แบบ	- ต้องการแผนการสอนแยกตามประเภทเด็ก	- ไม่ได้เรียนเรื่องใกล้ตัว	- ครูจำกัดเวลาการทำข้อสอบ	- ได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี
- ครูผู้สอนไม่มีส่วนในการสร้างหลักสูตร		- เน้นวิชาการเกินไป	- ครูไม่ปรับเกณฑ์ ป.02	- จัดหาสื่อของจริง
.....	.....	- ไม่สอนประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน	- ไม่มีการประเมินตามความสามารถที่แท้จริง	- มีคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กพิเศษ
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ.....
 .....
 .....
 .....

**ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ด้านสภาพแวดล้อม**

สถานที่	ตัวเด็กพิเศษ	ครูในโรงเรียน	นักเรียนปกติ	อื่นๆ
- คับแคบ	- ไม่ได้รับเด็กตามเกณฑ์	- ไม่เข้าใจ ปฏิเสธเด็ก	- ล้อเลียน	- เพิ่มครูที่เลี้ยง
- บรรยากาศไม่ดี	- อายุและไอคิว	- พูดซ้ำเติม	- กลั่นแกล้ง	- อบรมครูที่เลี้ยง
- อยู่ใกล้ครัว	- รวมเด็กที่ต่างกันมาก	- ไม่ให้ความร่วมมือในการสอน	- ใช้หรือส่งเด็กพิเศษทำสิ่งต่างๆ	- ให้งบประมาณจ้างครูที่เลี้ยง
- ไม่มีตู้ใส่ของเล่น	- รับเด็กที่ความสามารถต่ำเกินไป	- ไม่ให้เด็กร่วมกิจกรรม	- ชมชู้ ชูตริต	.....
- โต๊ะ เก้าอี้ไม่ แข็งแรง	- ไม่มีหมอนพิเศษเป็นที่ปรึกษาโดยตรงติดต่อกันได้	- ไม่ให้ความสนใจเด็กในห้องเรียน	- ไม่ทำตัวเป็นที่เลี้ยงเพื่อน	.....
- ขนาดไม่เหมาะสมกับเด็ก	- ทุกเวลา	- ถือว่าเป็นปัญหาที่ทำให้ภาพรวม ร.ร.ตกต่ำ	- ไม่ให้ความช่วยเหลือ	.....
- ครูภัณฑ์ไม่ครบ	- ไม่มีจิตแพทย์ประจำดูแลแต่ละโรงเรียนหรือเขต	- ไม่มองอย่างเด็กปกติ	- ไม่ยอมรับการเข้ากลุ่ม	.....
- มีเสียงรบกวน	- ครอบครัวยังไม่ช่วยแก้ไขพฤติกรรม	- ไม่ช่วยแก้ไข ดูแล	.....	.....
- ห้องน้ำไม่สะดวก	- ผู้ปกครองไม่พาเด็กพบแพทย์เสมอ	- ไม่ได้เข้าอบรมเด็กพิเศษ	.....	.....
- เครื่องสุขภัณฑ์ไม่สะดวก	- เด็กไม่พยายามช่วยเหลือตนเอง	- ไม่สร้างทัศนคติที่ดีแก่นักเรียนปกติ	.....	.....
.....	.....	- ไม่ดูแลไม่ให้นักพิเศษโดนรังแกจากเด็กปกติ	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ.....

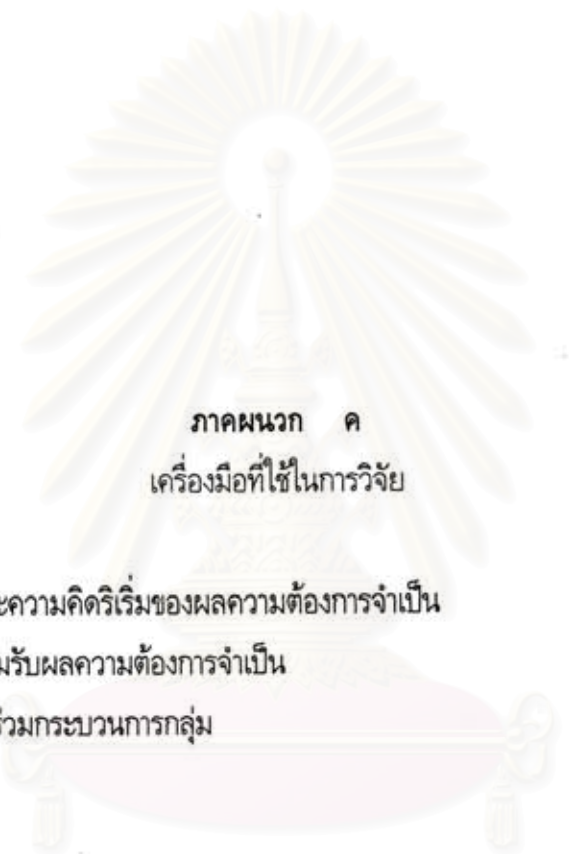
.....

.....

**ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ด้านการบริหารและการจัดการ**

ผู้บริหาร	การประสานงาน	งบประมาณ	การพัฒนาอบรมครู	อื่นๆ
- ไม่ทำความเข้าใจเด็ก	- ไม่ให้สิทธิในการเบิกจ่าย	- ใช้งบฯไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	- ผู้บริหารไม่สนับสนุนการอบรมเพื่อพัฒนาครู	- ควรสำรวจจำนวนเด็กพิเศษทุกภาคการศึกษา
- ไม่ให้กำลังใจครูผู้สอน	- ไม่อำนวยความสะดวกในการทำงาน	- นำงบฯเด็กพิเศษไปใช้ทางอื่น	- ไม่ให้อบรมตามความต้องการ	- ทุกโรงเรียนควรรับเด็ก
- ขาดการประชาสัมพันธ์ผู้ปกครอง	- ไม่อำนวยความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยงานอื่น	- งบฯรายหัวไม่เพียงพอ	- ครูที่อบรมไม่นำความรู้มาใช้	- มีที่รองรับเด็กจบป.6ที่ต้องการเรียนต่อ
- ไม่สนับสนุนงบฯ	- การขอเครื่องราชฯ	- สนับสนุนงบฯสื่อไม่เพียงพอ	- ควรอบรมวันราชการ	- ใช้เกณฑ์อายุอย่างจริงจังในการรับและจำหน่ายเด็ก
- ไม่ให้ความสำคัญ	- ค่ารักษาพยาบาล	- ควรเพิ่มงบฯมากกว่า 300/คน/ปี	- ใช้ระยะเวลาอบรมที่ไม่เหมาะสม	.....
- ไม่ถามความสมัครใจในการทำงาน	- เบิกจ่ายไม่ล่าช้า	- องค์กร ชุมชนไม่ช่วยเหลือ	.....	.....
- ไม่ตั้งใจในการทำงาน	- ไม่มีใครทำธุระแทนครูห้องพิเศษ	- ผู้ปกครองไม่สนับสนุนงบฯพิเศษ	.....	.....
- ไม่รับความรู้ อบรมอย่างจริงจัง	- ถูกลืมนครุห้องเด็กพิเศษ	.....	.....	.....
- คิดว่าสอนเด็กพิเศษเป็นการสูญเสีย	- แจ่งข่าวสารไม่ทั่วถึง	.....	.....	.....
- ไม่สร้างทัศนคติที่ดีต่อครู	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ.....
 .....
 .....

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินลักษณะความคิดริเริ่มของผลความต้องการจำเป็น
2. แบบประเมินการยอมรับผลความต้องการจำเป็น
3. แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

กรุณาพิจารณาประเด็นความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมทั้ง 4 กลุ่ม และกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อรายการซึ่งท่านเห็นว่าเป็นประเด็นความคิดที่แปลกใหม่ และท่านไม่เคยคาดคิดมาก่อน

เมื่อกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อรายการแล้วกรุดานับจำนวนข้อรายการที่ท่านทำเครื่องหมายของแต่ ละกลุ่มเพื่อสรุปคะแนนลงในตารางบันทึกคะแนน โดยให้คะแนนข้อรายการละ 1 คะแนน

ตารางบันทึกคะแนนความคิดริเริ่ม

กลุ่มที่	คะแนนความคิดริเริ่ม
1	.....
2	.....
3	.....
4	.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

กรุณาพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 4 กลุ่ม จากมิติต่างๆ และกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการยอมรับผลในการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนแบบ เรียนร่วมของท่าน

ระดับของการยอมรับเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 อันดับ

5	หมายถึง	ระดับการยอมรับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการยอมรับมาก
3	หมายถึง	ระดับการยอมรับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการยอมรับน้อย
1	หมายถึง	ระดับการยอมรับน้อยที่สุด

ตารางบันทึกผลคะแนนการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็นกลุ่มที่ 1

ข้อรายการ	ระดับการยอมรับ				
	5	4	3	2	1
ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น					
1. มีความชัดเจน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. สอดคล้องกับการรับรู้ของท่าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ตรงกับสภาพความต้องการที่เป็นจริงในปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. สมบูรณ์ ครอบคลุมทุกประเด็นที่สำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. สามารถนำผลไปใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษาและส่วนรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. เป็นรูปธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
รวมคะแนนการยอมรับผลกลุ่มที่ 1					

ตารางบันทึกผลคะแนนการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็นกลุ่มที่ 2

ข้อรายการ	ระดับการยอมรับ				
	5	4	3	2	1
ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น					
1. มีความชัดเจน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. สอดคล้องกับการรับรู้ของท่าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ตรงกับสภาพความต้องการที่เป็นจริงในปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. สมบูรณ์ ครอบคลุมทุกประเด็นที่สำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. สามารถนำผลไปใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษาและส่วนรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. เป็นรูปธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
รวมคะแนนการยอมรับผลกลุ่มที่ 2					

ตารางบันทึกผลคะแนนการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็นกลุ่มที่ 3

ข้อรายการ	ระดับการยอมรับ				
	5	4	3	2	1
ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น					
1. มีความชัดเจน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. สอดคล้องกับการรับรู้ของท่าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ตรงกับสภาพความต้องการที่เป็นจริงในปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. สมบูรณ์ ครอบคลุมทุกประเด็นที่สำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. สามารถนำผลไปใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษาและส่วนรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. เป็นรูปธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
รวมคะแนนการยอมรับผลกลุ่มที่ 3					

ตารางบันทึกผลคะแนนการยอมรับผลการประเมินความต้องการจำเป็นกลุ่มที่ 4

ข้อรายการ	ระดับการยอมรับ				
	5	4	3	2	1
ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น					
1. มีความชัดเจน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. สอดคล้องกับการรับรู้ของท่าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ตรงกับสภาพความต้องการที่เป็นจริงในปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. สมบูรณ์ ครอบคลุมทุกประเด็นที่สำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. สามารถนำผลไปใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษาและส่วนรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. เป็นรูปธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
รวมคะแนนการยอมรับผลกลุ่มที่ 4					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เข้าร่วมกระบวนการ กลุ่มเทคนิคสตอรี่บอร์ด
ดั้งเดิมและแบบปรับปรุง**

ชื่อ.....

เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง

1. ท่านคิดว่าการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม...ปฏิบัติได้ยากง่ายเพียงใด
เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

2. ท่านพึงพอใจในกระบวนการกลุ่มแบบเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิม...หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

3. ท่านคิดว่าการให้ครูในโรงเรียนของท่านเสนอแนะความคิดเห็นด้วย(แบบสอบถาม/ป้ายประกาศ) มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมคุ้มค่าหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมและแบบปรับปรุง ที่ได้ข้อรายการเพิ่มเติมจากการเสนอแนะด้วยป้ายประกาศและแบบสอบถาม

1. ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมที่ได้ข้อรายการเพิ่มเติมจากการเสนอแนะด้วยป้ายประกาศและแบบสอบถาม
2. ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุงที่ได้ข้อรายการเพิ่มเติมจากการเสนอแนะด้วยป้ายประกาศและแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งแบบเดิม ที่ได้ข้อรายการเพิ่มเติมจากการเสนอแนะด้วยป้ายประกาศ และแบบสอบถาม

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
1. ด้านผู้บริหาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม (23) 2. ผู้บริหารไม่มีความตั้งใจในการดำเนินงานและเห็นว่าการสอนเด็กพิเศษเป็นเรื่องสูญเปล่า (18) 3. ผู้บริหารไม่สนับสนุนด้านงบประมาณและนำงบประมาณไปใช้ในทางอื่น (11) 4. ผู้บริหารไม่ติดตามงาน และไม่สร้างขวัญ กำลังใจครูในการทำงาน (31) 5. ผู้บริหารไม่ได้ดำเนินการชี้แจงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานแก่ครู (7) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารไม่ประชาสัมพันธ์การจัดเรียนร่วมต่อชุมชน (1) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารไม่มีเวลาให้คำปรึกษาในการดำเนินงานแก่ครู (20) 2. ผู้บริหารไม่ประชาสัมพันธ์การจัดเรียนร่วมต่อชุมชน (12)
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้เน้นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน (19) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูไม่ได้ยึดหยุ่นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนร่วมให้เหมาะกับสภาพและความพร้อมของเด็กพิเศษ (1) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูไม่ได้ยึดหยุ่นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนร่วมให้เหมาะกับสภาพและความพร้อมของเด็กพิเศษ (14)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
	<ol style="list-style-type: none"> 2. กิจกรรมการเรียนการสอนใช้เวลานาน และเนื้อหายากเกินความสนใจของเด็กพิเศษ (6) 3. สื่อการสอน เครื่องเล่นเสริมพัฒนาการ และเทคโนโลยีทางการสอนมีไม่เพียงพอ (25) 4. เด็กพิเศษไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และสื่อบางประเภท (16) 5. ครูขาดความมั่นใจในแนวทางการจัดกิจกรรมการสอน เพราะไม่มีหลักสูตร และแผนการสอนยึดเป็นแนวทางการจัดกิจกรรม (27) 6. ครูไม่ได้ประเมินเด็กพิเศษตามความสามารถที่แท้จริง ประเมินโดยใช้ข้อสอบข้อสอบและเกณฑ์ ป.02 ร่วมกับเด็กปกติ (13) 		<ol style="list-style-type: none"> 2. ครูใช้สื่อการสอนที่มีอยู่ไม่คุ้มค่า (3) 3. การเรียนการสอนเน้นวิชาการมากกว่ากิจกรรมและครูขาดการส่งเสริมกิจกรรมการแสดงออกในชั้นเรียน (13) 4. ครูขาดทักษะในการวัดและประเมินผลเด็กพิเศษ (19) 5. ครูประเมินผลโดยเน้นวิชาการมากกว่าพัฒนาการ (22)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
<p>2. ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร</p> <p>3.1 บุคลากร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูขาดความรู้ ความชำนาญด้านเทคนิคในการสอนเด็กพิเศษ (33) 2. ครูชั้นเรียนร่วมปฏิบัติต่อเด็กพิเศษแตกต่างจากเด็กปกติและไม่เอาใจใส่เมื่อเด็กพิเศษโดนรังแก (14) 3. ครูชั้นเรียนร่วมพูดจาซ้ำเติม ปฏิเสธเด็กและไม่เต็มใจรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียน (17) 4. ครูชั้นเรียนร่วมไม่สนใจและไม่แก้ไขความบกพร่องของเด็กพิเศษ (10) 5. ครูไม่ปลุกฝังทัศนคติที่ดีต่อเด็กพิเศษแก่เด็กปกติ (19) 6. ครูเห็นว่าการจัดเรียนร่วมทำให้ภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนตกต่ำ (3) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชั้นเรียนร่วมไม่让孩子พิเศษร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพราะกลัวเสียเวลา (2) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูขาดจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม (12) 2. ครูท้อแท้และเบื่อหน่าย ไม่อดทนต่อพฤติกรรมเด็กพิเศษ (10) 3. ครูใช้เทคนิคการลงโทษมากกว่าการเสริมแรง (9) 4. ครูทั้งชั้นเรียนเด็กพิเศษเป็นเวลานานโดยไม่มีครูดูแลแทน (8) 5. ครูชั้นเรียนร่วมไม่让孩子พิเศษร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเพราะกลัวเสียเวลา (12)
<p>3.2 การพัฒนาบุคลากร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูไม่ได้รับการอบรมด้านการเรียนร่วม (31) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชั้นเรียนปกติขาดโอกาสในการอบรม (2) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชั้นเรียนปกติขาดโอกาสในการอบรม (27)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
	2. ครูที่ผ่านการอบรมไม่ได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ (4) 3. การจัดการอบรมของหน่วยงานขาดความต่อเนื่อง ไม่ตรงตามความสนใจและความต้องการของครู (16) 4. สถานที่และช่วงเวลาในการอบรมไม่เหมาะสมส่งผลกระทบต่องานสอน(14) 5. รูปแบบการอบรมไม่เหมาะสม ขาดความเป็นรูปธรรม ไม่มีการศึกษาดูงานเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน (14)	2. การอบรมไม่มีเนื้อหาและความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ในการจัดเรียนร่วม (1)	
4. ด้านการจัดการ 4.1 หน่วยงานทางการศึกษา	1. หน่วยงานทางการศึกษาไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ในการรับเด็กเข้าศึกษา (21) 2. สื่อและอุปกรณ์ที่หน่วยงานจัดซื้อไม่มีคุณภาพ (9) 3. หน่วยงานสั่งการให้โรงเรียนรับเด็กโดยไม่คำนึงถึงความพร้อมและศักยภาพของโรงเรียน (24)		1. หน่วยงานไม่ติดตามและประเมินการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการจัดเรียนร่วม (13) 2. หน่วยงานไม่มีนโยบายรองรับที่ชัดเจนในการรับเด็กศึกษาต่อ (7)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
4.2 งบประมาณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูไม่มีอิสระในการจัดซื้อสื่อและไม่มีสิทธิในการเบิกจ่ายเงินในการจัดเรียนร่วม (12) 2. โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูพี่เลี้ยง (17) 3. งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ (24) 		<ol style="list-style-type: none"> 1. งบประมาณในการตอบแทนครูผู้สอนล่าช้า ไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง (30)
4.3 การจัดการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแก่ครูไม่ทั่วถึง (3) 2. การบริหารจัดการในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนร่วม (18) 3. การเตรียมการขาดระบบการสำรวจจำนวนเด็กส่งหน้า (6) 4. โรงเรียนไม่มีครูการศึกษาพิเศษ (38) 5. ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ไม่ครบ (16) 		<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนร่วมมีจำนวนมาก (23) 2. ครูมีภาระงานและชั่วโมงสอนมาก ไม่มีความพร้อมในการสอน (28)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
	6. ห้องน้ำและสุขภัณฑ์ไม่สะดวกต่อการ ใช้งานของเด็กพิเศษ (6) 7. ครูที่เล็งขาดความรู้ ความรับผิดชอบ ในการดูแลเด็กพิเศษ (6) 8. การส่งเด็กที่วุฒิภาวะไม่พร้อมเข้าเรียน ร่วมชั้นปกติ เป็นอุปสรรคต่อการสอน ของครู (18)		3. การมอบหมายงานไม่มีความเหมาะสม (12) 4. โรงเรียนไม่ใช้เกณฑ์อายุในการรับและ จำหน่ายเด็ก (4)
4.4 การบริการทางการแพทย์	1. เด็กพิเศษขาดการดูแลด้านสุขภาพ ไม่ มีหมอให้การดูแลรักษาทันที่ (2) 2. ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญในการนำ เด็กพิเศษไปพบแพทย์ (7) 3. เด็กที่มีความบกพร่องทางจิตใจ ไม่ได้ รับการดูแลจากจิตแพทย์อย่างใกล้ชิด (4)		
5. ด้านผู้ปกครอง	1. ผู้ปกครองไม่ยอมรับสภาพและความ สามารถของลูก (25)		1. สมาชิกในครอบครัวไม่ยอมรับและ ปฏิบัติต่อเด็กพิเศษอย่างไม่เหมาะสม (20)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
	<ol style="list-style-type: none"> 2. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการมาร่วมประชุมไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและแทรกแซงการทำงานของครู (24) 3. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการดูแล การเรียน ฝึกกิจวัตรประจำวันของเด็ก และไม่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในแนวทางเดียวกับโรงเรียน (20) 4. ผู้ปกครองไม่ฝึกฝนให้เด็กช่วยเหลือตนเองและละเลยในการปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (16) 5. ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม ไม่รวมมือและไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กแก่โรงเรียน (11) 		<ol style="list-style-type: none"> 2. ผู้ปกครองไม่อดทนต่อพฤติกรรมเด็กและทำโทษด้วยการทำร้ายร่างกาย (5) 3. ผู้ปกครองเร่งการเรียนรู้ของเด็ก (8) 4. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนการทำกิจกรรมของเด็กที่โรงเรียน (18)
6. ด้านอื่นๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กพิเศษที่ไอคิวต่ำกว่าเกณฑ์มากเป็นอุปสรรคในการจัดเรียนร่วม (17) 		<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กพิเศษขาดแรงกระตุ้นตนเองในการเรียน (1)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
	2. เด็กพิเศษไม่พยายามช่วยเหลือตนเอง และไม่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรม (6) 3. เด็กปกติล้อเลียน กลั่นแกล้ง ช่มชู้ ชูต รีดและไม่ยอมรับเด็กพิเศษเข้ากลุ่ม (24)		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบประเด็นความต้องการจำเป็นในเทคนิคสตอรี่บอร์ดดั้งเดิมปรับปรุง ที่ได้ข้อรายการเพิ่มเติมจากการเสนอแนะด้วยป้ายประกาศ และแบบสอบถาม

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
1. ด้านผู้บริหาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม (27) 2. ผู้บริหารสั่งการแล้วไม่มีส่วนร่วมกับครูในการจัดการเรียนการสอน (20) 3. ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจ ไม่มีเวลาและไม่ช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน (15) 		<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารขาดการเตรียมการ ไม่มีการแถลงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงานแก่ครู (15) 2. การมอบหมายงานไม่มีความเหมาะสมด้านคุณสมบัติของครูผู้สอน (8) 3. ผู้บริหารระดับสูงไม่ส่งเสริมการดำเนินงานอย่างจริงจัง (12)
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เน้นเรื่องการนำไปใช้และประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน (18) 2. การเรียนการสอนขาดการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี สื่อการสอนและเครื่องเล่นเสริมพัฒนาการ (30) 3. เนื้อหาที่ครูสอนในห้องเรียนยากเกินความสามารถของเด็กพิเศษ (12) 		<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูประเมินผลโดยเน้นความรู้วิชาการมากกว่าพัฒนาการ (10)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
	<p>4. ครูประเมินโดยใช้ข้อสอบและเกณฑ์ ป.02ร่วมกับเด็กปกติ ทำให้เด็กพิเศษไม่ผ่านการประเมิน (14)</p> <p>5. เด็กพิเศษไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และสื่อบางประเภท (18)</p> <p>6. ครูขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (27)</p> <p>7. ครูไม่มีหลักสูตรและแผนการสอนที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (30)</p> <p>8. ครูไม่ให้เด็กพิเศษร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนร่วม (13)</p> <p>9. อุปกรณ์เสริมพิเศษมีไม่เพียงพอ เช่น หูฟัง (3)</p>		<p>2. อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ เก่า ไม่ดึงดูดความสนใจ (8)</p> <p>3. การเรียนการสอนไม่มีจุดเน้นด้านพัฒนาการและพัฒนาจุดบกพร่องของเด็กพิเศษ (14)</p> <p>4. กิจกรรมการเรียนการสอนขาดการส่งเสริมความสามารถด้านศิลปะ ดนตรี (1)</p> <p>5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยไม่พิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคล (10)</p>

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
3. ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร 3.1 บุคลากร	1. ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีและไม่เต็มใจรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วม (28) 2. ครูขาดความรู้ ความชำนาญด้านเทคนิคในการสอนเด็กพิเศษ (32) 3. ครูไม่ปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กพิเศษ (15) 4. ครูไม่ปลุกฝังให้เด็กปกติมีทัศนคติและการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อเด็กพิเศษ (11) 5. ครูไม่ยกย่อง ชมเชยความสามารถของเด็กพิเศษให้เด็กปกติยอมรับ (4)		1. ครูอาสาสมัครทำงานด้านเรียนร่วมมีจำนวนน้อย (5) 2. ครูไม่ประสานงานให้ผู้ปกครองทราบพัฒนาการเด็ก (17) 3. ครูการศึกษาพิเศษกับครูชั้นเรียนร่วมไม่มีการประสานงานในการส่งเด็กเรียนร่วมชั้นปกติ (8) 4. ครูการศึกษาพิเศษไม่ติดตามเด็กที่ส่งเรียนร่วมชั้นปกติ (6) 5. ครูไม่จัดกิจกรรมนันทนาการร่วมกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กพิเศษ (5) 6. ครูชั้นเรียนปกติไม่แบ่งปันสื่อให้ครูการศึกษาพิเศษใช้เพราะกลัวเสียหาย (3) 7. ครูห้องปกติไม่เปิดใจกว้างรับคำแนะนำจากครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน (3)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
3.2 การพัฒนาบุคลากร	1. ครูไม่ได้รับการอบรมด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม (40)		1. ครูที่ผ่านการอบรมแต่ผลงานไม่ผ่านหมดกำลังใจในการทำงาน (13) 2. ครูไม่นำความรู้ในการอบรมมาใช้ (2)
4. ด้านการจัดการ 4.1 หน่วยงาน	1. หน่วยงานทางการศึกษาไม่ประสานงานกับทางโรงเรียน (18) 2. โรงเรียนไม่มีครูการศึกษาพิเศษ (42)		
4.2 งบประมาณ	1. การสนับสนุนงบประมาณสื่อการสอนและการจัดการไม่เพียงพอ (26) 2. การสนับสนุนงบประมาณแก่ครูผู้สอนไม่ทั่วถึง ลำช้า และไม่เพียงพอ (17)		1. โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจ้างครูพี่เลี้ยง (14)
4.3 การจัดการ	1. โรงเรียนขาดความพร้อมด้านทรัพยากรในการดำเนินงาน (19) 2. สัดส่วนเด็กพิเศษต่อชั้นเรียนมีจำนวนมาก การดูแลไม่ทั่วถึง (25) 3. การอำนวยความสะดวกด้านการจัดการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ (10)	1. ระบบการส่งต่อเด็กพิเศษที่มีปัญหาไปยังหน่วยงานไม่เหมาะสม (1)	2. โรงเรียนขาดการประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษา (13) 3. กองการศึกษาเพื่อคนพิการมีบทบาทน้อยในการช่วยเหลือการดำเนินงาน (2) 4. การจัดครูสอนไม่มีความเหมาะสมตามความถนัดในรายวิชา (1) 5. ครูมีภาระงานและชั่วโมงสอนมาก (30)

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
	<p>4. หน่วยงานกลางไม่ส่งบุคลากรทางการศึกษาพิเศษมาดูแล และไม่มีการนิเทศประเมินผลการดำเนินงานจากศึกษานิเทศก์ (20)</p> <p>5. สื่อที่หน่วยงานจัดซื้อเพื่อสนับสนุนการจัดเรียนร่วมไม่มีคุณภาพ (10)</p> <p>6. โรงเรียนและหน่วยงานขาดการประสานงานเพื่อส่งเด็กเรียนต่อ (6)</p> <p>7. โรงเรียนขาดการประสานงานกับผู้ปกครอง (16)</p> <p>8. สภาพห้องเรียนไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน (15)</p> <p>9. ห้องน้ำไม่มีอุปกรณ์เสริมสำหรับเด็กพิเศษ ไม่สะดวกในการใช้งาน (5)</p>		<p>6. ห้องบริการทางการศึกษาของโรงเรียนไม่มีเด็กพิเศษมาใช้บริการ (1)</p>

ตาราง (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	รายการจากกระบวนการกลุ่ม(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากป้ายประกาศ(ความถี่)	รายการเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม(ความถี่)
5. ด้านผู้ปกครอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ปกครองไม่ยอมรับความสามารถและสภาพของเด็กพิเศษ (22) 2. ผู้ปกครองเด็กปกติมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิเศษ จึงสั่งห้ามไม่ให้ลูกเกี่ยวข้องกับด้วย (3) 3. ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจและร่วมมือในการดูแลการเรียนและส่งเสริมพัฒนาการร่วมกับโรงเรียน (24) 		
6. ด้านอื่นๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กปกติมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิเศษ (41) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กไม่มีความพร้อมที่จะเรียนร่วม (1) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กไม่มีความพร้อมที่จะเรียนร่วม (24) 2. เด็กปกติไม่ยอมรับ ไม่ให้ร่วมกิจกรรม (30) 3. เด็กพิเศษชอบจับกลุ่มเล่นกันเอง (3)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวปานจันทร์ โททอง เกิดวันจันทร์ที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2516 ที่บ้านเลขที่ 77 หมู่ 1 ตำบลลมนีย์ อำเภอกะปง จังหวัดพังงา สำเร็จการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2538 เข้าศึกษาต่อในสาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2541 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 ที่โรงเรียนบ้านคลองรอก อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย